

VOTUM SA

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM
ZA ROK 2016**

Spis treści

1	INFORMACJE OGÓLNE	3
1.1	Wybrane dane finansowe Grupy Kapitałowej VOTUM S.A.	3
1.2	Dane jednostki dominującej:	4
1.3	Czas trwania Grupy Kapitałowej:	4
1.4	Okresy prezentowane	4
1.5	Skład organów jednostki dominującej według stanu na 31.12.2016:	4
1.6	Biegli rewidenci:	5
1.7	Prawnicy:	5
1.8	Banki:	5
1.9	Notowania na rynku regulowanym:	5
1.10	Znaczący akcjonariusze jednostki dominującej:	7
1.11	Spółki powiązane i zależne	11
1.12	Graficzna prezentacja Grupy Kapitałowej na dzień bilansowy	13
1.13	Oświadczenie zarządu	14
1.14	Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	14
2	SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM	15
3	INFORMACJA DODATKOWA DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	24
3.1	Zgodność z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej.	24
3.2	Założenie kontynuacji działalności gospodarczej i porównywalność sprawozdań finansowych	29
3.3	Zasady konsolidacji	29
3.4	Opis przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów	32
3.5	Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	38
3.6	Zmiany zasad (polityki) rachunkowości	39
4	DODATKOWE NOTY I OBJAŚNIENIA DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	40

1 INFORMACJE OGÓLNE

1.1 Wybrane dane finansowe Grupy Kapitałowej VOTUM S.A.

Grupa Kapitałowa VOTUM	PLN	PLN	EUR	EUR
Rachunek zysków i strat	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
Przychody ze sprzedaży	98 417	92 454	22 492	22 093
Koszty działalności operacyjnej	81 278	72 646	18 575	17 359
Zysk (strata) na działalności operacyjnej	16 066	18 770	3 672	4 485
Zysk (strata) brutto	15 793	18 517	3 609	4 425
Zysk (strata) netto	12 706	14 650	2 904	3 501
Zysk (strata) netto przypisany akcjonariuszom niekontrolującym	56	18	13	4
Zysk (strata) netto podmiotu dominującego	12 650	14 632	2 891	3 496
Liczba udziałów/akcji w sztukach	12 000 000	12 000 000	12 000 000	12 000 000
Zysk (strata) netto na akcję zwykłą (zł/euro)	1,05	1,22	0,24	0,29

Grupa Kapitałowa VOTUM	PLN	PLN	EUR	EUR
Bilans	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Aktywa razem	65 295	49 972	14 759	11 726
Zobowiązania razem	33 478	25 282	7 567	5 933
w tym zobowiązania krótkoterminowe	21 649	20 393	4 894	4 785
Kapitał własny	31 817	24 690	7 192	5 794
Kapitał podstawowy	1 200	1 200	271	282
Wartość księgowa na akcję (zł/euro)	2,65	2,06	0,60	0,48

Grupa Kapitałowa VOTUM	PLN	PLN	EUR	EUR
Rachunek przepływów pieniężnych	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	12 216	12 976	2 792	3 101
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-13 081	-1 731	-2 989	-414
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	869	-13 460	199	-3 216
Przepływy pieniężne netto razem	4	-2 215	2	-529

Kurs EUR/PLN	2016	2015
- dla danych bilansowych	4,4240	4,2615
- dla danych rachunku zysków i strat i przepływów pieniężnych	4,3757	4,1848

1.2 Dane jednostki dominującej:

Nazwa:	VOTUM S.A
Forma prawna:	spółka akcyjna
Siedziba:	Wrocław, ul. Wyścigowa 56i
Kraj rejestracji:	Polska
Podstawowy przedmiot działalności:	Pomoc poszkodowanym w wypadkach komunikacyjnych w pozyskaniu odszkodowań od firm ubezpieczeniowych
Organ prowadzący rejestr:	Krajowy Rejestr Sądowy, Sąd Rejonowy VI Wydział Gospodarczy, nr 0000243252
Numer statystyczny REGON:	020136043

1.3 Czas trwania Grupy Kapitałowej:

Spółka dominująca VOTUM S.A. i pozostałe jednostki Grupy Kapitałowej zostały utworzone na czas nieoznaczony.

1.4 Okresy prezentowane

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera dane za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku. Dane porównawcze prezentowane są według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku dla skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej, za okres od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku dla skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów, skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych oraz sprawozdania ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym.

1.5 Skład organów jednostki dominującej według stanu na 31.12.2016:

Zarząd:

Dariusz Czyż	- Prezes Zarządu
Bartłomiej Krupa	- Wiceprezes Zarządu
Elżbieta Kupiec	- Członek Zarządu
Mirosław Greber	- Członek Zarządu

Zarząd na dzień sporządzania sprawozdania:

Bartłomiej Krupa	- Prezes Zarządu
Elżbieta Kupiec	- Wiceprezes Zarządu

Zmiany w składzie Zarządu Spółki:

W dniu 07 kwietnia 2016 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę w przedmiocie powołania Pana Mirosława Grebera – Członka Rady Nadzorczej VOTUM S.A. na funkcję Członka Zarządu Spółki. Powołanie uwarunkowane było złożeniem rezygnacji przez Pana Grebera z funkcji Członka Rady Nadzorczej. Stosowna rezygnacja została złożona tego samego dnia, tak więc zgodnie z treścią uchwały Pan Mirosław Greber objął stanowisko Członka Zarządu od dnia następnego po dniu złożenia rezygnacji, tj. od 08.04.2016 roku. W dniu 23 stycznia 2017 roku Pan Mirosław Greber złożył rezygnację z pełnienia funkcji Członka Zarządu VOTUM S.A. ze skutkiem na dzień 23 stycznia 2017 r.

W dniu 28 marca 2017 roku Zarząd VOTUM S.A. przyjął zawiadomienie Pana Dariusza Czyża o rezygnacji z pełnienia funkcji Prezesa Zarządu VOTUM S.A. ze skutkiem na dzień 29 marca 2017r. Jako przyczynę rezygnacji Pan Dariusz Czyż wskazał otrzymanie od dominującego akcjonariusza propozycji objęcia funkcji Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej.

W dniu 4 kwietnia 2017 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę w sprawie powierzenia funkcji Prezesa Zarządu bieżącej kadencji dotychczasowemu Wiceprezesowi Spółki – Panu Bartłomiejowi Krupie, oraz uchwałę w sprawie powierzenia funkcji Wiceprezesa Zarządu bieżącej kadencji dotychczasowemu Członkowi Zarządu – Pani Elżbiecie Kupiec.

Dnia 9 czerwca 2016 r. Rada Nadzorcza Spółki, działając na podstawie art. 385 § 2 KSH, § 13 pkt 4 Statutu Spółki oraz § 2 ust. 4 Regulaminu Rady Nadzorczej Votum S.A., podjęła uchwałę w przedmiocie ustalenia liczebności Zarządu Spółki VI

kadencji, zgodnie z którą Zarząd Spółki VI kadencji składał się będzie z 4 członków. Jednocześnie Rada Nadzorcza powołała Zarząd Spółki VI kadencji w składzie:

1. Dariusz Czyż – Prezes Zarządu
2. Bartłomiej Krupa – Wiceprezes Zarządu
3. Elżbieta Kupiec – Członek Zarządu
4. Mirosław Greber – Członek Zarządu

Uchwała weszła w życie z dniem odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy VOTUM S.A. zatwierdzającego sprawozdanie finansowe Spółki za rok obrotowy 2015. Skład Zarządu VI Kadencji stanowi kontynuację Zarządu V Kadencji.

Rada Nadzorcza na dzień sporządzenia sprawozdania:

Andrzej Dadełto	- Przewodniczący Rady Nadzorczej
Dariusz Czyż	- Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Andrzej Łebek	- Członek Rady Nadzorczej
Jerzy Krawczyk	- Członek Rady Nadzorczej
Anna Ludwig	- Członek Rady Nadzorczej
Marek Stokłosa	- Członek Rady Nadzorczej
Joanna Wilczyńska	- Członek Rady Nadzorczej

Zmiany w składzie Rady Nadzorczej Spółki:

W dniu 7 kwietnia 2016r. p. Mirosław Greber zrezygnował ze stanowiska Członka Rady Nadzorczej i jednocześnie został powołany na stanowisko Członka Zarządu. W dniu 27 kwietnia 2016 Rada nadzorcza podjęła uchwałę o powołaniu p. Marka Stokłosa na stanowisko członka Rady Nadzorczej IV kadencji w związku z rezygnacją ze stanowiska p. Mirosława Grebera.

Dnia 14 czerwca 2016 r., z uwagi na fakt wygaśnięcia mandatów członków Rady Nadzorczej IV kadencji, Zwyczajne Walne Zgromadzenie VOTUM S.A. dokonało wyboru Rady Nadzorczej V kadencji w następującym składzie:

Andrzej Dadełto – przewodniczący Rady Nadzorczej
Andrzej Łebek – wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Jerzy Krawczyk – członek Rady Nadzorczej
Anna Ludwig – członek Rady Nadzorczej
Marek Stokłosa – członek Rady Nadzorczej
Joanna Wilczyńska – członek Rady Nadzorczej

W dniu 24 kwietnia 2017 roku odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki VOTUM S.A. Podjęło ono uchwałę o wyborze Pana Dariusza Czyża w skład Rady Nadzorczej V kadencji, oraz rekomendacji dla Rady Nadzorczej w sprawie powierzenia Panu Dariuszowi Czyżowi funkcji Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej.

W dniu 27 kwietnia 2017 roku Rada Nadzorcza podjęła uchwałę o odwołaniu Pana Andrzeja Łebka z funkcji Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej i powierzeniu tej funkcji, zgodnie z rekomendacją Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 24 kwietnia 2017 roku, Panu Dariuszowi Czyżowi. Dotychczasowy Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej – Pan Andrzej Łebek pozostaje na stanowisku Członka Rady Nadzorczej.

1.6 Biegli rewidenci:

PKF Audyt Consult spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. sp.k.
ul. Orzycka 6/1b
02-695 Warszawa

1.7 Prawnicy:

Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy Spółka Komandytowa

1.8 Banki:

ING Bank Śląski S.A. oddział we Wrocławiu ul. Szewska 72, 50-121 Wrocław

1.9 Notowania na rynku regulowanym:

1. Informacje ogólne:

Giełda: Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.
ul. Książęca 4
00-498 Warszawa

Symbol na GPW:	VOT
Sektor na GPW:	Usługi Inne
2. System depozytowo – rozliczeniowy:	Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. (KDPW) ul. Książęca 4 00-498 Warszawa
3. Kontakty z inwestorami:	VOTUM S.A. ul. Wyścigowa 56i 50-013 Wrocław inwestorzy@votum-sa.pl

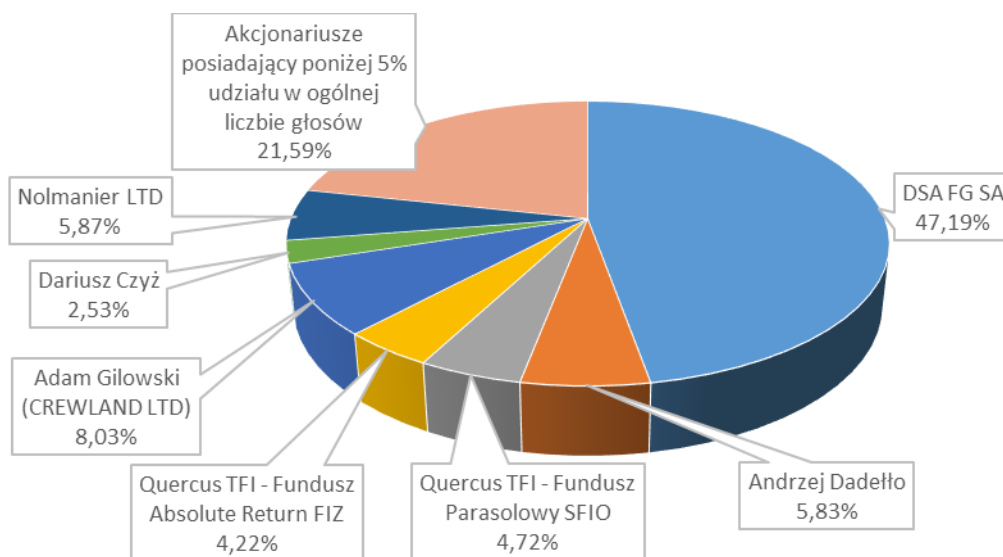
1.10 Znaczący akcjonariusze jednostki dominującej:

1.10.1 Akcjonariusze posiadający ponad 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy

Według stanu na dzień 1 stycznia 2016 roku akcjonariuszami jednostki dominującej posiadającymi co najmniej 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu byli:

Struktura akcjonariatu na 1 stycznia 2016 roku

Akcjonariusz	Liczba akcji (szt.)	Wartość akcji (w zł)	Udział w kapitale zakładowym%	Liczba głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZ (%)
Andrzej Dadełto (łącznie)	6 362 700	636 270,00	53,02%	6 362 700	53,02%
Andrzej Dadełto – bezpośrednio	700 000	70 000,00	5,83%	700 000	5,83%
DSA Financial Group SA	5 662 700	566 270,00	47,19%	5 662 700	47,19%
Adam Gilowski (łącznie)	964 106	94 410,60	8,03%	964 106	8,03%
Crewland Ltd	964 106	96 410,60	8,03%	964 106	8,03%
Dariusz Czyż	1 008 531	100 853,10	8,40%	1 008 531	8,40%
Dariusz Czyż - bezpośrednio	303 829	30 382,90	2,53%	303 829	2,53%
Nolmanier Limited	704 702	70 470,20	5,87%	704 702	5,87%
Quercus TFI S.A.	1 073 587	107 358,70	8,95%	1 073 587	8,95%
Fundusz Quercus Parasolowy SFIO	566 739	56 673,90	4,72%	566 739	4,72%
Fundusz Quercus Absolute Return FIZ	506 848	50 684,80	4,22%	506 848	4,22%
Pozostali akcjonariusze	2 591 076	259 107,60	21,59%	2 591 076	21,59%

Struktura akcjonariatu na dzień 01.01.2016

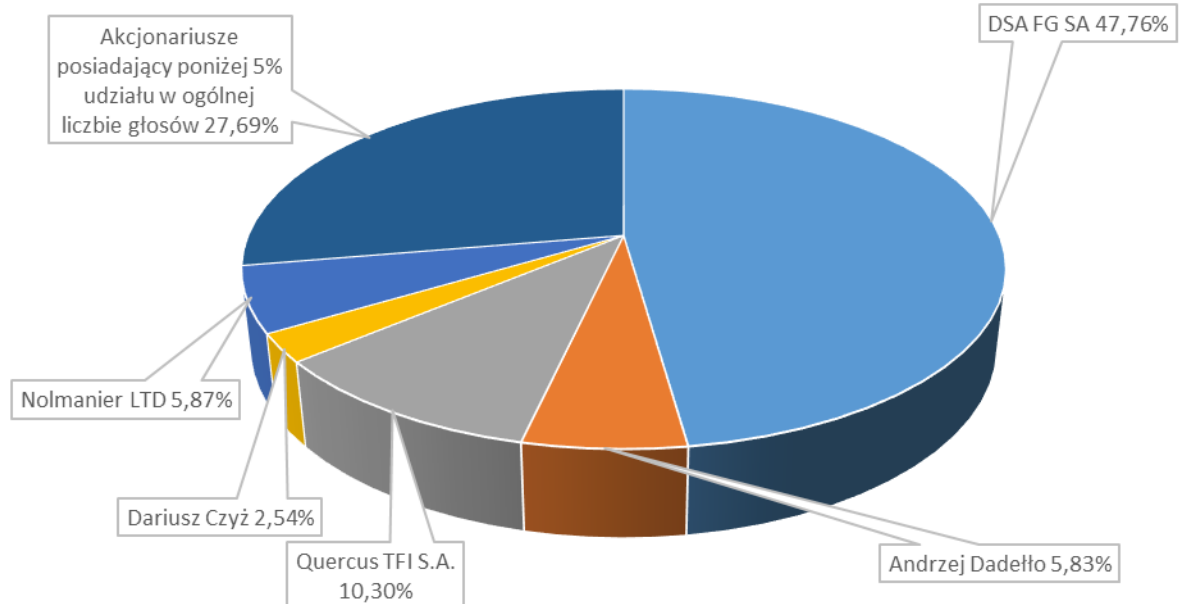
W wyniku transakcji zawartych w okresie bilansowym, w tym:

- Nabycie udziałów przez Pana Dariusza Czyża
- Nabycie udziałów przez DSA Financial Group S.A.
- Zbycie udziałów przez CREWLAND LTD
- Nabycie udziałów przez Quercus TFI S.A.

Struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2016 roku

Akcjonariusz	Liczba akcji (szt.)	Wartość akcji (w zł)	Udział w kapitale zakładowym%	Liczba głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZ (%)
Andrzej Dadełto (łącznie)	6 431 000	643 100,00	53,59%	6 431 000	53,59%
Andrzej Dadełto – bezpośrednio	700 000	70 000,00	5,83%	700 000	5,83%
DSA Financial Group SA	5 731 000	573 100,00	47,76%	5 731 000	47,76%

Dariusz Czyż	1 009 814	100 981,40	8,42%	1 009 814	8,42%
Dariusz Czyż - bezpośrednio	305 112	30 511,20	2,54%	305 112	2,54%
Nolmanier Limited	704 702	70 470,20	5,87%	704 702	5,87%
Quercus TFI S.A.	1 236 580	123 658,00	10,30%	1 236 580	10,30%
Pozostali akcjonariusze	3 322 606	332 260,60	27,69%	3 322 606	27,69%

Struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2016 roku

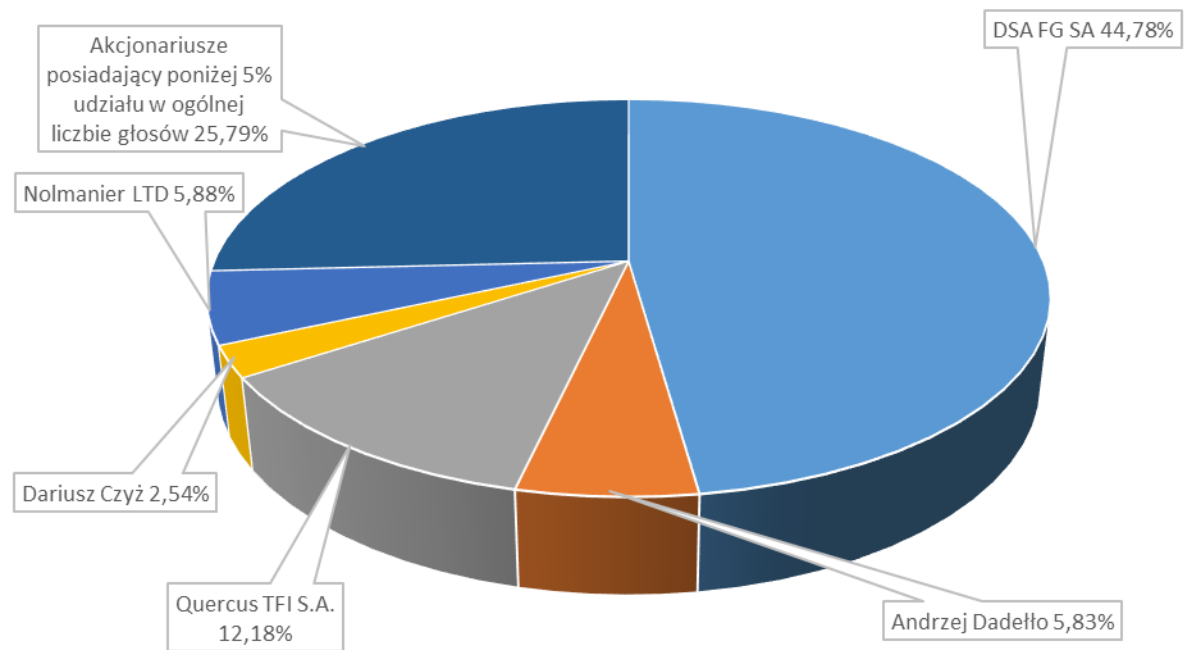
W okresie od zakończenia roku 2016 do dnia publikacji niniejszego Sprawozdania miały miejsce dalsze transakcje, które wpłynęły na strukturę akcjonariatu:

- Nabycie udziałów przez Quercus TFI S.A.
- Nabycie udziałów przez DSA Financial Group S.A.
- Nabycie udziałów przez Pana Dariusza Czyża

W związku z tym na dzień publikacji Sprawozdania struktura akcjonariatu wygląda następująco:

Struktura akcjonariatu na dzień publikacji sprawozdania

Akcjonariusz	Liczba akcji (szt.)	Wartość akcji (w zł)	Udział w kapitale zakładowym%	Liczba głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZ (%)
Andrzej Dadełto (łącznie)	6 432 700	643 270,00	53,61%	6 432 700	53,61%
Andrzej Dadełto – bezpośrednio	700 000	70 000,00	5,83%	700 000	5,83%
DSA Financial Group SA	5 732 700	573 270,00	47,77%	5 732 700	47,78%
Dariusz Czyż	1 010 914	101 091,40	8,42%	1 010 914	8,42%
Dariusz Czyż - bezpośrednio	305 112	30 511,20	2,54%	305 112	2,54%
Nolmanier Limited	705 802	70 580,20	5,88%	705 802	5,88%
Quercus TFI S.A.	1 461 223	146 122,30	12,18%	1 461 223	12,18%
Pozostali akcjonariusze	3 095 163	309 516,30	25,79%	3 095 163	25,79%

Struktura akcjonariatu na dzień publikacji sprawozdania

1.10.2 Zmiana stanu posiadania liczby akcji przez akcjonariuszy posiadających ponad 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy

	dzień ostatniego sprawozdania finansowego	publikacji	zwiększenie	zmniejszenie	Liczba akcji na dzień przekazania raportu
Andrzej Dadełło (łącznie)		6 410 000	22 700	-	6 432 700
Andrzej Dadełło – bezpośrednio		700 000	-	-	700 000
DSA Financial Group SA		5 710 000	22 700	-	5 732 700
Dariusz Czyż (łącznie)		1 008 331	883	-	1 010 914
Dariusz Czyż - bezpośrednio		304 229	883	-	305 112
Nolmanier Limited		704 702	-	-	704 702
Quercus TFI S.A. (łącznie)		1 073 587	387 636	-	1 461 223

Źródło: Zawiadomienia w trybie Art. 69 Ustawy o ofercie i Oświadczenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej

1.10.3 Liczba akcji będąca w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących

Osoby zarządzające lub nadzorujące	liczba akcji na dzień publikacji ostatniego sprawozdania finansowego	zwiększenie	zmniejszenie	Liczba akcji na dzień przekazania raportu
ZARZĄD				
Dariusz Czyż	304 229	883	-	305 112
Elżbieta Kupiec	924	-	-	924
Bartłomiej Krupa	70 775	-	-	70 775
Mirosław Greber	-	-	-	-
Andrzej Dadełło - bezpośrednio	700 000	-	-	700 000
Andrzej Dadełło – pośrednio (DSA FG SA)	5 710 000	22 700	-	5 732 700
Andrzej Łebek	-	-	-	-

Jerzy Krawczyk	-	-	-	-
Marek Stokłosa	-	-	-	-
Anna Ludwig	22 911	-	-	22 911
Joanna Wilczyńska	-	-	-	-

Źródło: Oświadczenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej

1.11 Spółki powiązane i zależne

Na dzień 31.12.2016

Nazwa spółki	Siedziba	Dane rejestrowe	Przedmiot działalności	Kapitał podstawowy w zł	Udział procentowy w kapitale	Udział procentowy w prawach głosu
VOTUM Centrum Odškodnění, a.s.	Rooseveltova 593/10, Brno, Czechy	DIC:CZ29193877	Usługi odszkodowawcze	829 800	100%	100%
Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp. k. ¹	Wyścigowa 56j, Wrocław, Polska	KRS 0000262469, NIP 899-25-79-696, REGON 020356170	Usługi prawnicze i odszkodowawcze	67 000	98% VOTUM S.A., 2% osoby fizyczne	98% VOTUM S.A., 2% osoby fizyczne
PCRF VOTUM S.A.	Golikówka 6, Kraków, Polska	KRS 0000290430, NIP 679-294-28-95, REGON 120501999	Usługi rehabilitacyjne, najem i obsługa nieruchomości	5 000 000	96% VOTUM S.A., 4% osoby fizyczne	96% VOTUM S.A., 4% osoby fizyczne
PCRF VOTUM S.A. sp.k. ¹	Golikówka 6, Kraków, Polska	KRS 0000443718, NIP 679-308-73-34, REGON 122736710	Usługi rehabilitacyjne	100 000	1% VOTUM S.A., 99% PCRF VOTUM S.A.	1% VOTUM S.A., 99% PCRF VOTUM S.A.
VOTUM Connect S.A. ⁴	Brukowa 7a, Kamień, Polska	KRS: 0000468212, NIP: 798-14-76-727, Regon: 146760982	Usługi marketingowe	100 000	60% VOTUM S.A., 40% osoby fizyczne	60% VOTUM S.A., 40% osoby fizyczne
VIDSHKODUVANNYA sp. z o.o. ⁵	Pl. Soborna 12a/24, Lwów, Ukraina	Nr Rejestru 38142410	Usługi odszkodowawcze	4 574,40	90% VOTUM S.A., 10% osoby fizyczne	90% VOTUM S.A., 10% osoby fizyczne
Biuro Ogólnopolskich Badań Ankieterów Terenowych sp. z o.o.	Os. Niepodległości 9 / 38, Słupca, Polska	KRS NIP 6671766643, REGON 360809688	Usługi marketingowe	83 300	64% VOTUM S.A., 36% osoby fizyczne	64% VOTUM S.A., 36% osoby fizyczne
Biuro Ekspertyz Procesowych sp. z o.o.	ul.A. Wiśniowa 47, Wrocław, Polska	KRS 0000565095, NIP 8992769617, REGON 361924010	Ekspertyzy specjalistyczne	50 000	85% VOTUM S.A., 15% osoby fizyczne	85% VOTUM S.A., 15% osoby fizyczne
Ukraińsko Polskie Centrum Rehabilitacji Votum sp. z o.o. ³	Ul. Szewczenki 34A/4, Iwanofrankowsk, Ukraina	Nr Rejestru 39955514	Usługi rehabilitacyjne	848,50	75% PCRF VOTUM S.A., 25% osoby fizyczne	75% PCRF VOTUM S.A., 25% osoby fizyczne
Protecta sp. z o.o. ⁶	Kościuszki 16B/14-15, Włocławek, Polska	KRS 0000168270, NIP 8971684241, REGON 932923329	Usługi brokerskie	1 000 000	36% VOTUM S.A., 38,5% DSA FG S.A., 25,5% osoby fizyczne	36% VOTUM S.A., 38,5% DSA FG S.A., 25,5% osoby fizyczne

					98%	98%
		KRS			Kancelaria	Kancelaria
	Ul. Dmowskiego	0000637457			Adwokatów	Adwokatów
Łebek & Czyż Kancelaria	22/12	NIP			w i Radców	w i Radców
Adwokatów i Radców	58-300	8862993807	Usługi prawnicze	50 000	Prawnych	Prawnych
Prawnych sp.k. ^{1 i 2}	Wałbrzych	REGON			A. Łebek i	A. Łebek i
		365430261			Wspólnicy	Wspólnicy
					sp. k., 2%	sp. k., 2%
					osoby	osoby
					fizyczne	fizyczne

¹ udział w zyskach i stratach

² powołana w dniu 31 sierpnia 2016r.

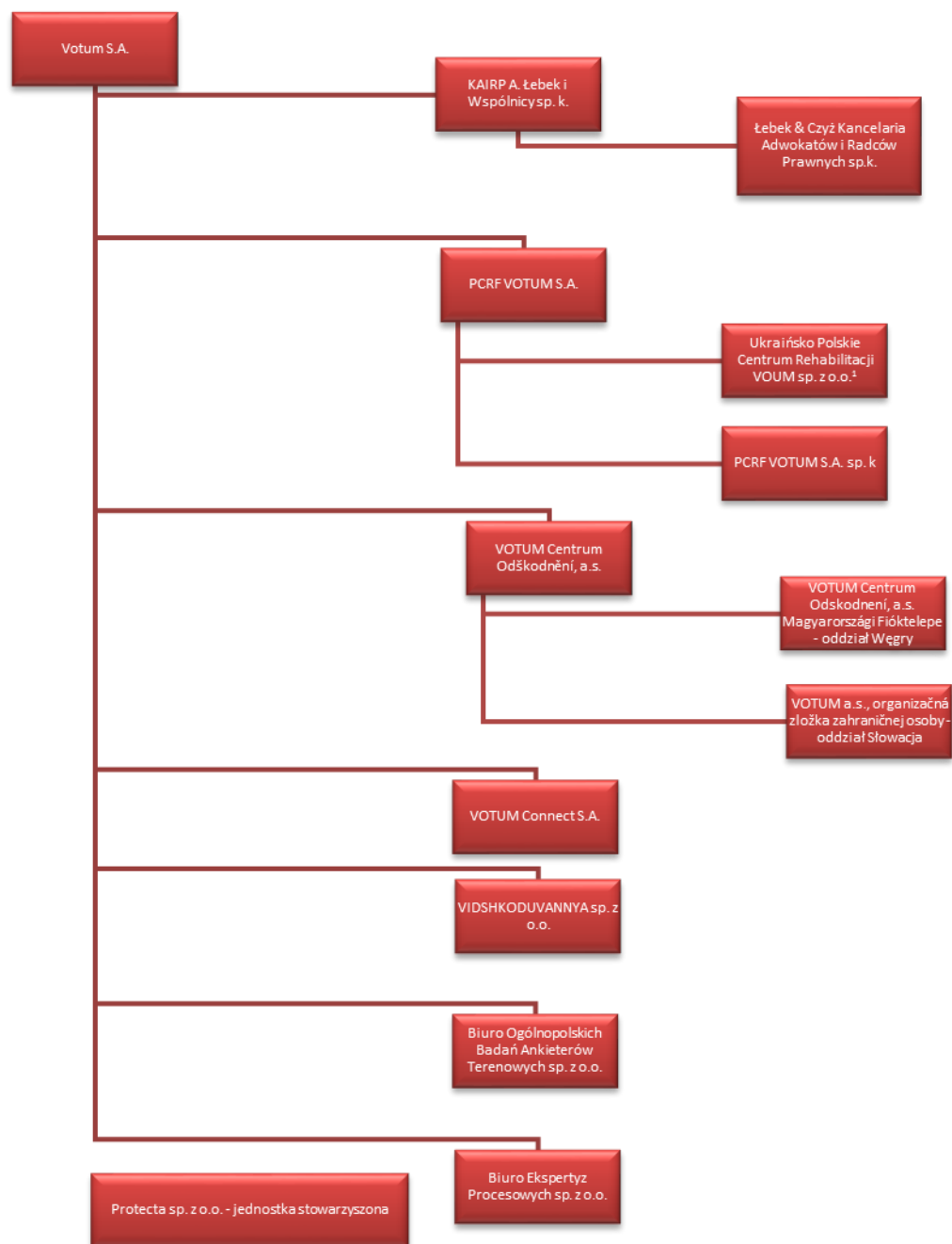
³ Od dnia 4 kwietnia 2017r. spółka powiązana pośrednio poprzez Centrum Medycznej Oświaty sp. z o.o. z siedzibą we Lwowie

⁴ Od dnia 24 lutego 2017r. spółka posiada 90% udziałów

⁵ Od dnia 4 stycznia 2017r. spółka posiada 99% udziałów

⁶ W dniu 31 marca 2017r. spółka zbyła wszystkie udziały

1.12 Graficzna prezentacja Grupy Kapitałowej na dzień bilansowy

1.13 Oświadczenie zarządu

Na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych, Zarząd Spółki dominującej oświadcza, że wedle swojej najlepszej wiedzy, niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi Grupę zasadami rachunkowości oraz że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej oraz jej wynik finansowy.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało przygotowane przy zastosowaniu zasad rachunkowości, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską oraz w zakresie wymaganym przez rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 27 czerwca 2013 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. z 2014r., poz. 133, z późn. zm.). Sprawozdanie to obejmuje okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku i okres porównywalny od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku.

Zarząd jednostki dominującej oświadcza, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego został wybrany zgodnie z przepisami prawa oraz że podmiot ten i biegli rewidenci, dokonujący tego badania, spełniali warunki do wydania bezstronnej i niezależnej opinii z badania, zgodnie z właściwymi przepisami prawa krajowego. Zgodnie z przyjętymi przez Zarząd zasadami ładu korporacyjnego, biegły rewident został wybrany przez Radę Nadzorczą Votum S.A. uchwałą z dnia 29.06.2016 roku w sprawie wyboru biegłego rewidenta. Rada Nadzorcza dokonała powyższego wyboru, mając na uwadze zagwarantowanie pełnej niezależności i obiektywizmu samego wyboru, jak i realizacji zadań przez biegłego rewidenta.

1.14 Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd jednostki dominującej w dniu 27 kwietnia 2017 roku.

2 SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

	NOTA	01.01.2016-31.12.2016	01.01.2015-31.12.2015
Przychody ze sprzedaży	1	98 417	92 454
Przychody ze sprzedaży produktów		-	-
Przychody ze sprzedaży usług		98 417	92 454
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów		-	-
Koszty działalności operacyjnej		81 278	72 646
Amortyzacja		2 133	1 815
Zużycie materiałów i energii		2 139	1 839
Usługi obce		46 249	41 884
Podatki i opłaty		3 843	2 036
Wynagrodzenia		21 678	20 494
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia		3 732	3 319
Pozostałe		1 504	1 259
Wartość sprzedanych towarów i materiałów		-	-
Zysk (strata) ze sprzedaży		17 139	19 808
Pozostałe przychody operacyjne	3	422	265
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		67	24
Dotacje		47	47
Inne przychody operacyjne		308	194
Pozostałe koszty operacyjne	3	1 495	1 303
Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		5	2
Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych		340	4
Inne koszty operacyjne		1 150	1 297
Zysk (strata) na działalności operacyjnej		16 066	18 770
Przychody finansowe	4	333	413
Dywidenda		-	-
Odsetki		187	211
Aktualizacja aktywów finansowych		75	91
Pozostałe		71	111
Koszty finansowe	4	635	615
Odsetki		580	313
Aktualizacja aktywów finansowych		14	128
Pozostałe		41	174
Udział w zyskach (stratach) netto jednostek rozliczanych metodą praw własności		29	-51
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		15 793	18 517
Podatek dochodowy	5	3 087	3 867
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		12 706	14 650
Zysk (strata) z działalności zaniechanej		-	-
Zysk (strata) netto	7	12 706	14 650
Zysk (strata) przypisana akcjonariuszom niekontrolującym		56	18
Zysk (strata) netto podmiotu dominującego		12 650	14 632
Zysk (strata) netto na jedną akcję (w zł)		1,05	1,22
Podstawowy za okres obrotowy		1,05	1,22
Rozwodniony za okres obrotowy		-	-
Zysk (strata) netto na jedną akcję z działalności kontynuowanej (w zł)		1,05	1,22
Podstawowy za okres obrotowy		1,05	1,22
Rozwodniony za okres obrotowy		-	-
Zysk (strata) netto na jedną akcję z działalności zaniechanej (w zł)		-	-

Wrocław, dnia 27 kwietnia 2017 r.

Podpisy Członków Zarządu:

.....
Bartłomiej Krupa – Prezes Zarządu

.....
Elżbieta Kupiec – Wiceprezes Zarządu

Podpis osoby sporządzającej sprawozdanie:

.....
Marcin Wenzel – Menedżer ds. sprawozdawczości
i audytu wewnętrznego Grupy Kapitałowej

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	NOTA	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
Zysk (strata) netto		12 706	14 650
Zmiany w nadwyżce z przeszacowania		-	-
Zyski (straty) z tytułu przeszacowania składników aktywów z tyt. zwiększenia udziałów w spółce zależnej		-	-
Efektywna część zysków i strat związanych z instrumentami zabezpieczającymi przepływy środków pieniężnych		-	-
Zyski (straty) aktuarialne z programów określonych świadczeń emerytalnych		-	-
Różnice kursowe z wyceny jednostek działających za granicą		33	8
Udział w dochodach całkowitych jednostek stowarzyszonych*		-	-
Podatek dochodowy związany z elementami pozostałych całkowitych dochodów		-	-
Suma dochodów całkowitych	9	12 739	14 658
Zyski (straty) z tytułu przeszacowania składników aktywów z tyt. zwiększenia udziałów w spółce zależnej		-	-
Zysk (strata) netto przyporządkowana udziałowcom niesprawującym kontroli		56	18
Suma dochodów całkowitych przypisana akcjonariuszom niekontrolującym		56	18
Suma dochodów całkowitych przypadająca na podmiot dominujący		12 683	14 640

Wrocław, dnia 27 kwietnia 2017 r.

Podpisy Członków Zarządu:

.....
Bartłomiej Krupa – Prezes Zarządu

.....
Elżbieta Kupiec – Wiceprezes Zarządu

Podpis osoby sporządzającej sprawozdanie:

.....
Marcin Wenzel – Menedżer ds. sprawozdawczości
i audytu wewnętrznego Grupy Kapitałowej

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	NOTA	31.12.2016	31.12.2015
Aktywa trwałe		33 783	22 045
Rzeczowe aktywa trwałe	10	26 520	15 868
Wartości niematerialne	11	804	979
Wartość firmy	12	3 495	3 515
Nieruchomości inwestycyjne		-	-
Inwestycje w jednostkach powiązanych wycenianych metodą praw własności		104	75
Akcje i udziały w jednostkach podporządkowanych nie objętych konsolidacją		-	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży		-	-
Pozostałe aktywa finansowe	19	1 504	302
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	5	1 249	1 209
Pozostałe aktywa trwałe	16	107	97
Aktywa obrotowe		31 512	27 927
Zapasy	21	12	-
Należności handlowe	23	11 550	9 925
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		1	-
Pozostałe należności	24	1 621	1 620
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży		-	60
Aktywa finansowe wycenione w wartości godziwej przez wynik finansowy		-	-
Pozostałe aktywa finansowe		917	768
Rozliczenia międzyokresowe	25	6 155	4 323
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	26	11 256	11 231
Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży			-
AKTYWA RAZEM		65 295	49 972

Wrocław, dnia 27 kwietnia 2017 r.

Podpisy Członków Zarządu:

.....
Bartłomiej Krupa – Prezes Zarządu

.....
Elżbieta Kupiec – Wiceprezes Zarządu

Podpis osoby sporządzającej sprawozdanie:

.....
Marcin Wenzel – Menedżer ds. sprawozdawczości
i audytu wewnętrznego Grupy Kapitałowej

PASYWA	NOTA	31.12.2016	31.12.2015
Kapitał własny		31 817	24 690
Kapitały własne akcjonariuszy jednostki dominującej		31 687	24 524
Kapitał zakładowy	27	1 200	1 200
Należne wpłaty na kapitał zakładowy		-	-
Kapitały zapasowy		17 271	13 726
Pozostałe kapitały		-	-
Różnice kursowe z przeliczenia		320	287
Wyłaconą zaliczka na poczet dywidendy		-	- 3 840
Niepodzielony wynik finansowy	30	246	- 1 481
Wynik finansowy bieżącego okresu		12 650	14 632
Kapitał akcjonariuszy niekontrolujących	31	130	166
Zobowiązanie długoterminowe		11 829	4 889
Kredyty i pożyczki	32	9 636	2 601
Pozostałe zobowiązania finansowe	33	908	1 134
Inne zobowiązania długoterminowe		2	2
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	5	1 123	951
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	40	114	166
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	41	46	35
Pozostałe rezerwy	43	-	-
Zobowiązania krótkoterminowe		21 649	20 393
Kredyty i pożyczki	32	1 614	651
Pozostałe zobowiązania finansowe	33	867	744
Zobowiązania handlowe		12 171	13 151
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	35	530	327
Pozostałe zobowiązania	36	3 126	3 398
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	40	373	187
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	41	426	299
Pozostałe rezerwy	43	2 542	1 636
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami klasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży		-	-
PASYWA RAZEM		65 295	49 972

Wrocław, dnia 27 kwietnia 2017 r.

Podpisy Członków Zarządu:

.....
Bartłomiej Krupa – Prezes Zarządu

.....
Elżbieta Kupiec – Wiceprezes Zarządu

Podpis osoby sporządzającej sprawozdanie:

.....
Marcin Wenzel – Menedżer ds. sprawozdawczości
i audytu wewnętrznego Grupy Kapitałowej

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym

	Kapitał zakładowy	Należne wpłaty na kapitał podstawowy	Kapitały zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ceny nominalnej	Pozostałe kapitały	Różnice kursowe z przeliczenia	Niepodzielony wynik finansowy	Wyplacona zaliczka na poczet dywidendy w bieżącym okresie	Wynik finansowy bieżącego okresu	Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej	Kapitał akcjonariuszy niekontrolujących	Razem kapitał własny
Kapitał własny na dzień 01.01.2016 roku	1 200	-	13 726	-	287	13 151	- 3 840	-	24 524	166	24 690
Zmiany zasad rachunkowości	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Korekty z tyt. błędów podstawowych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kapitał własny po korektach	1 200	-	13 726	-	287	13 151	- 3 840	-	24 524	166	24 690
Emisja akcji	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wniesiony kapitał	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zysk(strata) z tyt. podwyższenia kapitału	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
zysk (strata) z tyt. zwiększenia udziału w jednostce zależnej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nabycie udziałów w podmiotach zależnych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Płatności w formie akcji własnych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Podział zysku netto	-	-	3 545	-	-	- 3 545	-	-	-	- 26	- 26
Wyplata dywidendy	-	-	-	-	-	- 9 360	3 840	-	- 5 520	- 66	- 5 586
Zysk netto/dochód całkowity	-	-	-	-	33	-	-	12 650	12 683	56	12 739
Kapitał własny na dzień 31.12.2016 roku	1 200	-	17 271	-	320	246	-	12 650	31 687	130	31 817

	Kapitał zakładowy	Należne wpłaty na kapitał podstawowy	Kapitały zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ceny nominalnej	Pozostałe kapitały	Różnice kursowe z przeliczenia	Niepodzielony wynik finansowy	Wyplacona zaliczka na poczet dywidendy w bieżącym okresie	Wynik finansowy bieżącego okresu	Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej	Kapitał akcjonariuszy niekontrolujących	Razem kapitał własny
Kapitał własny na dzień 1 stycznia 2015	1 200	-	11 595	-	279	8 681	-	-	21 755	137	21 892
Zmiany zasad rachunkowości	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Korekty z tyt. błędów podstawowych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ROCZNE GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM ZA OKRES 01.01.2016– 31.12.2016 R.
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kapitał własny po korektach	1 200	-	11 595	-	279	8 681	-	-	21 755	137	21 892
Wniesiony kapitał	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
zysk (strata) z tyt. zwiększenia udziału w jednostce zależnej	-	-	-	-	-	- 21	-	-	- 21	34	13
Płatności w formie akcji własnych	-	-	-	-	-	30	-	-	30	-	30
Podwyższenie kapitału zakładowego	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Podział zysku netto	-	-	2 131	-	-	- 2 131	-	-	-	-	-
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	- 8 040	-	-	- 8 040	- 23	- 8 063
Wypłata zaliczki na poczet dywidendy	-	-	-	-	-	-	- 3 840	-	- 3 840	-	- 3 840
Zysk netto/dochód całkowity	-	-	-	-	8	-	-	14 632	14 640	18	14 658
Kapitał własny na dzień 31 grudnia 2015	1 200	-	13 726	-	287	- 1 481	- 3 840	14 632	24 524	166	24 690

Wrocław, dnia 27 kwietnia 2017 r.

Podpisy Członków Zarządu:

.....
Bartłomiej Krupa – Prezes Zarządu

.....
Elżbieta Kupiec – Wiceprezes Zarządu

Podpis osoby sporządzającej sprawozdanie:

.....
Marcin Wenzel – Menedżer ds. sprawozdawczości
i audytu wewnętrznego Grupy Kapitałowej

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA		
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	15 793	18 517
Korekty razem	-938	-1 516
Amortyzacja	2 133	1 815
Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	11	60
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	513	252
Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej	-153	-40
Zmiana stanu rezerw	1 044	349
Zmiana stanu zapasów	- 12	-
Zmiana stanu należności	-4 243	-1 189
Zmiana stanu zobowiązań, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	1 477	1 317
Zmiana stanu pozostałych aktywów	-1 708	-4 080
Inne korekty z działalności operacyjnej	-	-
Gotówka z działalności operacyjnej	14 855	17 001
Podatek dochodowy (zapłacony) / zwrócony	-2 639	-4 025
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	12 216	12 976
DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA		
Wpływy	794	672
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	87	81
Zbycie inwestycji w nieruchomości	-	-
Zbycie aktywów finansowych	-	-
Otrzymane dywidendy	-	-
Inne wpływy inwestycyjne	707	591
Spłata udzielonych pożyczek długoterminowych	-	-
Wydatki	13 875	2 403
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	11 806	1 302
Nabycie inwestycji w nieruchomości	-	-
Wydatki na aktywa finansowe	110	267
Inne wydatki inwestycyjne	1 959	834
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-13 081	-1 731

	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA		
Wpływy	13 531	285
Wpływ netto z wydania udziałów (emisji akcji) i innych instrumentów kapitałowych oraz dopłat do kapitału	-	-
Kredyty i pożyczki	13 530	234
Emisja dłużnych papierów wartościowych	-	-
Inne wpływy finansowe	1	51
Wydatki	12 662	13 745
Nabycie udziałów (akcji) własnych	-	-
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	5 588	11 904
Inne, niż wypłaty na rzecz właścicieli, wydatki z tytułu podziału zysku	-	-
Splaty kredytów i pożyczek	5 528	662
Wykup dłużnych papierów wartościowych	-	-
Z tytułu innych zobowiązań finansowych	-	-
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	964	840
Odsetki	582	339
Inne wydatki finansowe	-	-
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	869	-13 460
Przepływy pieniężne netto razem	4	-2 215
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym:	25	-2 249
– zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	-21	34
Środki pieniężne na początek okresu	11 266	13 481
Środki pieniężne na koniec okresu	11 270	11 266
<i>o ograniczonej możliwości dysponowania</i>	-	-

Wrocław, dnia 27 kwietnia 2017 r.

Podpisy Członków Zarządu:

.....
Bartłomiej Krupa – Prezes Zarządu

.....
Elżbieta Kupiec – Wiceprezes Zarządu

Podpis osoby sporządzającej sprawozdanie:

.....
Marcin Wenzel – Menedżer ds. sprawozdawczości
i audytu wewnętrznego Grupy Kapitałowej

3 INFORMACJA DODATKOWA DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

3.1 Zgodność z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz interpretacjami wydanymi przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości zatwierdzonymi przez Unię Europejską, na mocy Rozporządzenia w sprawie MSSF (Komisja Europejska 1606/2002), zwanymi dalej „MSSF UE”.

MSSF UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz Komisję ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF), zatwierdzone do stosowania w UE.

Sporządzając skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2016 jednostka stosuje takie same zasady rachunkowości jak przy sporządzaniu rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2015, z wyjątkiem zmian do standardów i nowych standardów i interpretacji zatwierdzonych przez Unię Europejską dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2016 roku. W 2016 roku Spółka przyjęła wszystkie nowe i zatwierdzone standardy i interpretacje wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i zatwierdzone do stosowania w UE, mające zastosowanie do prowadzonej przez nią działalności i obowiązujące w okresach sprawozdawczych od 1 stycznia 2016r.

Poniżej wymieniono standardy i zmiany do standardów zatwierdzone do stosowania w UE i mających zastosowanie do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2016:

- a) Poprawka do MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe i MSR 41 Rolnictwo : Rośliny produkcyjne

Zmiana wnosi, aby rośliny produkcyjne, obecnie w zakresie standardu MSR 41 Rolnictwo, ujmowane były w oparciu o zapisy MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe, tj. przy zastosowaniu modelu ceny nabycia (kosztu wytworzenia) bądź modelu opartego na wartości przeszacowanej. Zgodnie z MSR 41 wszelkie aktywa biologiczne wykorzystywane w działalności rolniczej wycenia się w wartości godziwej pomniejszonej o szacunkowe koszty związane ze sprzedażą.

- b) Poprawka do MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe i MSR 38 Wartości niematerialne: Wyjaśnienia dotyczące akceptowalnych metod amortyzacji (rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych)

W odniesieniu do amortyzacji środków trwałych doprecyzowano, że metoda amortyzacja powinna odzwierciedlać tryb konsumowania przez jednostkę gospodarczą korzyści ekonomicznych ze składnika aktywów. W zmianie do MSR 16 dodano jednak, iż metoda oparta na przychodach (odpisy amortyzacyjne dokonywane proporcjonalnie do przychodów generowanych przez jednostkę z tytułu działalności, w której wykorzystywane są określone składniki aktywów trwałych) nie jest właściwa. RMSR wskazała, że wpływ na wysokość przychodów ma szereg innych czynników, w tym takich jak np. inflacja, która nie ma absolutnie nic wspólnego ze sposobem konsumowania korzyści ekonomicznych ze składników rzeczowych aktywów trwałych.

W odniesieniu do składników aktywów niematerialnych (czyli w ramach poprawki do MSR 38) uznano jednak, że w pewnych okolicznościach można uznać, iż zastosowanie metody amortyzacji opartej na przychodach będzie właściwe. Sytuacja taka wystąpi, jeżeli jednostka wykaże, że istnieje ścisły związek między przychodami a konsumpcją korzyści ekonomicznych ze składnika aktywów niematerialnych oraz dany składnik aktywów niematerialnych jest wyrażony jako prawo do uzyskania określonej kwoty przychodów (kiedy jednostka osiągnie określoną kwotę przychodów dany składnik aktywów niematerialnych wygaśnie) – przykład może stanowić prawo do wydobywania złota ze złoża, aż osiągnięty zostanie określony przychód.

- c) Poprawka do MSSF 11 Wspólne ustalenia umowne: Ujmowanie udziałów we wspólnych działaniach

Poprawka wprowadza dodatkowe wytyczne dla transakcji nabycia (przejęcia) udziałów we wspólnym działaniu, które stanowi przedsięwzięcie zgodnie z definicją MSSF 3.

MSSF 11 wskazuje zatem obecnie, że w takiej sytuacji jednostka powinna, w zakresie wynikającym ze swojego udziału we wspólnym działaniu, zastosować zasady wynikające z MSSF 3 Połączenia przedsięwzięć (jak również inne MSSF niestojące w sprzeczności z wytycznymi MSSF 11) oraz ujawnić informacje, które są wymagane w odniesieniu do połączeń. W części B standardu przedstawiono bardziej szczegółowe wskazówki dotyczące sposobu ujęcia m.in. wartości firmy, testów na utratę wartości

d) Zmiany do MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych : Inicjatywa w zakresie ujawniania informacji

Zmiany mają na celu zachęcenie jednostek do zastosowania profesjonalnego osądu w celu określenia, jakie informacje podlegają ujawnieniu w sprawozdaniu finansowym jednostki oraz gdzie i w jakiej kolejności zaprezentować ujawnienia w sprawozdaniu finansowym.

e) Zmiany do MSR 27 Jednostkowe sprawozdania finansowe : Metoda praw własności w jednostkowym sprawozdaniu finansowym

Zmiany dotyczą zastosowania metody praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych. Mają na celu przywrócenie tej metody jako dodatkowej opcji rozliczania inwestycji w jednostkach zależnych, wspólnych przedsiębiorstwach i jednostkach stowarzyszonych.

f) Zmiany do MSSF 10 Skonsolidowane sprawozdania finansowe, MSSF 12 Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostkach i MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsiębiorstwach : Jednostki inwestycyjne – zastosowanie wyjątku od konsolidacji

Zmiany dotyczą jednostek inwestycyjnych: zastosowanie zwolnienia z konsolidacji. Wprowadzają także wyjaśnienia w odniesieniu do rozliczania jednostek inwestycyjnych.

g) Poprawki do MSSF (2012-2014) - zmiany w ramach procedury wprowadzania corocznych poprawek do MSSF

- MSSF 5 Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana – zmiany w metodach zbycia,

Wprowadzenie specjalnych wytycznych dotyczących przypadku reklasyfikacji składnika aktywów (lub grupy aktywów przeznaczonych do zbycia) z przeznaczonych do sprzedaży na przeznaczone do dystrybucji (lub odwrotnie), lub w przypadku zaniechania ich klasyfikacji jako przeznaczonych do dystrybucji. Tego typu reklasyfikacja nie będzie stanowiła zmiany planu sprzedaży lub dystrybucji, wobec czego dotychczasowe wymogi dotyczące klasyfikacji, prezentacji i wyceny nie ulegną zmianie. Aktywa, które przestały spełniać kryterium przeznaczonych do dystrybucji (i nie spełniają kryteriów przeznaczonych do sprzedaży) należy traktować tak samo, jak aktywa, które przestały kwalifikować się jako przeznaczone do sprzedaży. Proponuje się, by poprawki miały zastosowanie prospektywne.

- MSSF 7 Instrumenty finansowe: ujawnienia – obsługa kontraktów; zastosowanie zmian do MSSF 7 przy kompensacie danych ujawnianych w skróconych śródrocznych sprawozdaniach finansowych,

Dodanie wytycznych precyzujących, czy dany kontrakt usługowy stanowi kontynuację zaangażowania w przekazywany składnik aktywów dla celów ujawnienia informacji wymaganych w odniesieniu do przekazywanych składników aktywów. Paragraf 42C(c) MSSF 7 stanowi, że przekazanie umów zgodnie z kontraktem usługowym nie oznacza samo w sobie ciągłości zaangażowania związanej z obowiązkiem ujawniania informacji o ich przekazaniu. W praktyce jednak większość kontraktów usługowych zawiera dodatkowe klauzule, skutkujące utrzymaniem ciągłości zaangażowania w dany składnik aktywów, np. jeżeli kwota i/lub termin wypłaty opłat za usługi zależy od kwoty i/lub terminu otrzymania wpływów pieniężnych. Proponowane poprawki przyczyniłyby się do wyjaśnienia tej kwestii.

Proponowane poprawki do MSSF 7 eliminują wątpliwości dotyczące uwzględniania wymogów ujawniania kompensaty aktywów i zobowiązań finansowych w skróconych śródrocznych sprawozdaniach finansowych. Proponuje się sprecyzowanie, że ujawnienia dotyczące kompensaty nie są wymagane w stosunku do wszystkich okresów śródrocznych.

- MSR 19 Świadczenia pracownicze – stopa dyskonta: emisje na rynkach regionalnych,

Doprecyzowano, że wysoko oceniane obligacje przedsiębiorstw wykorzystywane do szacowania stopy dyskonta świadczeń po okresie zatrudnienia powinny być emitowane w tej samej walucie, co te zobowiązania. Proponowane poprawki umożliwią ocenę wielkości rynku takich obligacji na poziomie waluty. Propozycje obowiązywałyby retrospektywnie.

- MSR 34 Śródroczna sprawozdawczość finansowa – ujawnianie informacji „w innym miejscu śródrocznego raportu finansowego”.

Proponuje się wyjaśnienie, czy informacje wymagane w MSR 34 przedstawione są w ramach śródrocznego raportu finansowego, ale poza śródrocznym sprawozdaniem finansowym. Zgodnie z propozycją, informacje takie musiałyby być włączone do sprawozdania śródrocznego przez odniesienie do innej części raportu śródrocznego dostępnego dla użytkowników na tych samych warunkach i w tym samym czasie, co śródroczne sprawozdanie finansowe.

Spółka nie skorzystała z możliwości wcześniejszego zastosowania standardów i zmian do standardów zatwierdzonych przez Unię Europejską, które obowiązują dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2017 roku:

- a) MSSF 9 „Instrumenty finansowe” (z 12 listopada 2009 r. wraz z późniejszymi zmianami do MSSF 9 i MSSF 7 z 16 grudnia 2011 r.) – obowiązującym w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018

Nowy standard zastępuje wytyczne zawarte w MSR 39 Instrumenty Finansowe: ujmowanie i wycena, na temat klasyfikacji oraz wyceny aktywów finansowych. Standard eliminuje istniejące w MSR 39 kategorie utrzymywane do terminu wymagalności, dostępne do sprzedaży oraz pożyczki i należności. W momencie początkowego ujęcia aktywa finansowe będą klasyfikowane do jednej z dwóch kategorii:

- aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu; lub
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej.

Składnik aktywów finansowych jest wyceniany według zamortyzowanego kosztu jeżeli spełnione są następujące dwa warunki: aktywa utrzymywane są w ramach modelu biznesowego, którego celem jest utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów wynikających z kontraktu; oraz, jego warunki umowne powodują powstanie w określonych momentach przepływów pieniężnych stanowiących wyłącznie spłatę kapitału oraz odsetek od niespłaconej części kapitału.

Zyski i straty z wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej ujmowane są w wyniku finansowym bieżącego okresu, z wyjątkiem sytuacji, gdy inwestycja w instrument finansowy nie jest przeznaczona do obrotu. MSSF 9 daje możliwość decyzji o wycenie takich instrumentów finansowych, w momencie ich początkowego ujęcia, w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Decyzja taka jest nieodwracalna. Wyboru takiego można dokonać dla każdego instrumentu osobno. Wartości ujęte w innych całkowitych dochodach nie mogą w późniejszych okresach zostać przekwalifikowane do rachunku zysków i strat.

MSSF 9 wprowadzono nowy model w zakresie ustalania odpisów aktualizujących tj. model oczekiwanych strat kredytowych. Istotny jest także wprowadzony przez MSSF 9 wymóg ujawniania w pozostałych całkowitych dochodach skutków zmian własnego ryzyka kredytowego z tytułu zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

- b) MSSF 15 Przychody z umów z klientami – obowiązujący w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018 roku

MSSF 15 określa, w jaki sposób i kiedy należy rozpoznawać przychody, jak również wymaga od podmiotów stosujących MSSF istotnych ujawnień. Standard wprowadza jednolity model pięciu kroków, oparty na zasadach, który ma być stosowany dla wszystkich umów z klientami przy rozpoznawaniu przychodu.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Spółki winno być czytane łącznie z jednostkowym sprawozdaniem finansowym zatwierdzonym do publikacji przez Zarząd i opublikowanym tego samego dnia co skonsolidowane sprawozdanie finansowe, celem uzyskania pełnej informacji o sytuacji majątkowej i finansowej grupy na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz wyniku finansowego za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską.

Standardy i interpretacje przyjęte przez RMSR, które nie zostały jeszcze zatwierdzone przez UE do stosowania:

- a) MSSF 16 Leasing – obowiązujący w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2019 roku

MSSF 16 zastępuje obowiązujące dotychczas rozwiązania w zakresie leasingu obejmujące MSR 17, KIMSF 4, SKI 15 i SKI 27. MSSF wprowadza jeden model ujmowania leasingu u leasingobiorcy wymagający ujęcia aktywa i zobowiązania, chyba że okres leasingu wynosi 12 miesięcy i mniej lub składnik aktywów ma niską wartość. Podejście od strony leasingodawcy pozostaje zasadniczo niezmienione w stosunku do rozwiązań z MSR 17 - nadal wymagana jest klasyfikacja leasingu jako operacyjnego lub finansowego.

- b) MSSF 14: Działalność objęta regulacją cen; salda pozycji odroczone – obowiązujący w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2016 roku Standard ten został opublikowany w ramach większego projektu Działalność o regulowanych cenach, poświęconego porównywalności sprawozdań finansowych jednostek działających w obszarach, w których ceny podlegają regulacji przez określone organy regulacyjne bądź nadzorcze (w zależności od jurysdykcji do takich obszarów należą często dystrybucja energii elektrycznej i ciepła, sprzedaż energii i gazu, usługi telekomunikacyjne itp.).

MSSF 14 nie odnosi się w szerszym zakresie do zasad rachunkowości dla działalności o regulowanych cenach, a jedynie określa zasady wykazywania pozycji stanowiących przychody bądź koszty kwalifikujące do ujęcia ich w wyniku obowiązujących przepisów w zakresie regulacji cen, a które w świetle innych MSSF nie spełniają warunków ujęcia jako składniki aktywów lub zobowiązania.

Zastosowanie MSSF 14 jest dozwolone wtedy, gdy jednostka prowadzi działalność objętą regulacjami cen i w sprawozdaniach finansowych sporządzanych zgodnie z wcześniej stosowanymi zasadami rachunkowości ujmowała kwoty kwalifikujące się do uznania za „saldo pozycji odroczonech”.

Zgodnie z opublikowanym MSSF 14 takie pozycje powinny natomiast podlegać prezentacji w odrębnej pozycji sprawozdania z pozycji finansowej (bilansu) odpowiednio w aktywach oraz w pasywach. Pozycje te nie podlegają podziałowi na obrotowe i trwałe i nie są określane mianem aktywów czy zobowiązań. Dlatego „pozycje odroczone” wykazywane w ramach aktywów są określane jako „saldo debetowe pozycji odroczonech”, natomiast te, które są wykazywane w ramach pasywów – jako „saldo kredytowe pozycji odroczonech”.

W sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów jednostki powinny wykazywać zmiany netto w „pozycjach odroczonech” odpowiednio w sekcji pozostałych dochodów całkowitych oraz w sekcji zysków lub strat (lub w jednostkowym sprawozdaniu z zysków lub strat).

Standard ten, jako standard przejściowy, zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej, nie będzie podlegał procesowi przyjęcia.

- c) Zmiany do MSSF 10 Skonsolidowane sprawozdania finansowe i MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach: Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem – odroczenie stosowania na czas nieokreślony
- Zmiany dotyczą sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz wyjaśniają, że ujęcie zysku lub straty w transakcjach z udziałem jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia zależy od tego, czy sprzedane lub wniesione aktywa stanowią przedsięwzięcie.
- d) Zmiany do MSR 12 Podatek dochodowy: Rozpoznanie aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na niezrealizowane straty- obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2017 roku,
- Celem proponowanych zmian jest doprecyzowanie, że niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych wycenianych w wartości godziwej, a dla celów podatkowych według ceny nabycia, mogą powodować powstanie ujemnych różnic przejściowych.
- Proponowane poprawki będą również stanowić, że wartość bilansowa danego składnika aktywów nie ogranicza szacunków wartości przyszłych dochodów do opodatkowania. Ponadto, w przypadku porównania ujemnych różnic przejściowych do przyszłych dochodów do opodatkowania, przyszłe dochody do opodatkowania nie będą obejmować odliczeń podatkowych wynikających z odwrócenia tych ujemnych różnic przejściowych.
- e) Zmiany do MSR 7 Rachunek przepływów pieniężnych: Inicjatywa dotycząca ujawniania informacji- obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2017 roku,
- Zmiana ma na celu podniesienie jakości informacji dotyczących działalności finansowej i płynności jednostki sprawozdawczej przekazywanych użytkownikom sprawozdań finansowych. Wprowadza się wymóg:
- uzgadniania sald otwarcia i zamknięcia w sprawozdaniu z sytuacji finansowej dla wszystkich pozycji, generujących przepływy pieniężne, które kwalifikują się jako działalność finansowa, z wyjątkiem pozycji kapitału własnego;
 - ujawniania informacji dotyczących kwestii ułatwiających analizę płynności jednostki, takich jak ograniczenia stosowane przy podejmowaniu decyzji dotyczących wykorzystania środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.
- f) Wyjaśnienia dotyczące MSSF 15 Przychody z umów z klientami - obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018 roku,
- Zmiany doprecyzowują w jaki sposób:
- dokonać identyfikacji zobowiązania do realizacji świadczeń,
 - ustalić czy w danej umowie jednostka działa jako zleceniodawca lub agent,
 - ustalić sposób rozpoznawania przychodów z tytułu udzielonych licencji (jednorazowo lub rozliczać w czasie)
- Zmiany te wprowadzają 2 dodatkowe zwolnienia mające na celu obniżenie kosztów i zawichości dla jednostek przy wdrażaniu standardu.
- g) Zmiany dotyczące MSSF 2 Płatności oparte na akcjach - obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018 roku,

- Zmiany doprecyzowują w jaki sposób ujmować niektóre typy płatności w formie akcji. Zmiany te wprowadzają wymogi dotyczące ujmowania:
- i. transakcji płatności w formie akcji rozliczanych w środkach pieniężnych, zawierających warunek osiągnięcia przez jednostkę określonych wyników gospodarczych,
 - ii. transakcji płatności w formie akcji rozliczanych po potrąceniu podatku,
 - iii. zmian transakcji płatności na bazie akcji z rozliczanych w środkach pieniężnych na rozliczane w instrumentach kapitałowych.
- h) Zmiany dotyczące MSSF 4 Stosowanie MSSF 9 Instrumenty finansowe wraz z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe - obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018 roku.
Zmiany mają na celu usunięcie z rachunków zysków i strat jednostek, które wystawiają umowy ubezpieczeniowe, przypadków niedopasowania księgowego. Zgodnie z tymi zmianami dopuszczalne są następujące rozwiązania:
- stosowania MSSF 9 Instrumenty finansowe wraz z rozpoznawaniem w całkowitych dochodach a nie rachunku zysków i strat, zmian wynikających z zastosowania MSSF 9 Instrumenty finansowe zamiast MSR 39 Instrumenty finansowe dla wszystkich jednostek, które wystawiają umowy ubezpieczeniowe (tzn. „overlay approach”),
 - tymczasowego (do 2021 roku) wyłączenia ze stosowania MSSF 9 Instrumenty finansowe dla jednostek, których działalność jest głównie związana z działalnością ubezpieczeniową i stosowania w tym okresie MSR 39 Instrumenty finansowe (tzn. „deferral approach”).
- i) KIMSF nr 22 Transakcje w walucie obcej - obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018 roku
Interpretacja wyjaśnia ujęcie księgowe transakcji uwzględniających otrzymanie lub zapłatę zaliczki w walucie obcej. Interpretacja dotyczy transakcji w walucie obcej, wówczas, gdy jednostka ujmuje niepieniężne aktyw lub zobowiązanie wynikające z otrzymania lub zapłaty zaliczki w walucie obcej, zanim jednostka ujmuje odnośne aktyw, koszt lub przychód.
- j) Zmiany dotyczące MSR 40 Nieruchomości inwestycyjne - obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018 roku
Zmiany mają na celu doprecyzowanie zasady przeniesienia aktywów z i do nieruchomości inwestycyjnych. Zmiana dotyczy paragrafu 57, w którym stwierdzono, że przeniesienie aktywów z i do nieruchomości inwestycyjnych następuje wyłącznie wówczas, gdy występują dowody na zmianę sposobu ich użytkowania. Lista sytuacji zawarta w paragrafach 57(a)-(d) została określona jako lista otwarta podczas, gdy aktualna lista jest listą zamkniętą.
- k) Poprawki do MSSF (2014-2016) - zmiany w ramach procedury wprowadzania corocznych poprawek do MSSF – obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2017 roku/po 1 stycznia 2018 roku
- Zmiana MSR 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy
Poprawka dotyczy eliminacji krótkoterminowych zwolnień przewidzianych w par. E3-E7 MSSF 1, ponieważ dotyczyły one minionych okresów sprawozdawczych i spełniły już swoje zadanie. Zwolnienia te umożliwiały jednostkom stosującym MSSF po raz pierwszy skorzystanie z tych samych ujawnień, jakie przysługiwały jednostkom stosującym je od dawna w odniesieniu do:
 - i. Ujawniania pewnych danych porównawczych dotyczących instrumentów finansowych, wymaganych wskutek wprowadzenia poprawek do MSSF 7
 - ii. Przedstawienia danych porównawczych do ujawnień wymaganych do MSR 19, dotyczących wrażliwości zobowiązań z tytułu zdefiniowanych świadczeń na założenia aktuarialne
 - iii. Retrospektywnego zastosowania wymogów dotyczących jednostek inwestycyjnych, zawartych w MSSF 10, MSSF 12 i MSR 27.
 - Zmiana MSSF 12 Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostkach
Poprawka precyzuje zakres MSSF 12 wskazując, że wymogi ujawniania informacji zawarte w tym standardzie, z wyjątkiem wymogów par. B10-B16, dotyczą udziałów klasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży, przeznaczone do podziału między właścicieli lub jako działalność zaniechana zgodnie z MSSF 5. Poprawka powstała w związku z niejasnościami dotyczącymi wzajemnego oddziaływania wymogów ujawniania informacji zawartych w MSSF 5 i MSSF 12.
 - Zmiany MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach
W poprawce doprecyzowano, że decyzja dotycząca wyceny inwestycji w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach w wartości godziwej przez wynik finansowy (a nie metoda praw własności), którą mogą podjąć organizacje typu venture capital lub inne kwalifikujące się jednostki (np. fundusze wzajemne, fundusze powiernicze) podejmowana jest indywidualnie dla każdej inwestycji w chwili jej początkowego ujęcia. Poprawka dotyczy także możliwości wyboru metody wyceny jednostki inwestycyjnej, będącej podmiotem stowarzyszonym lub wspólnym przedsięwzięciem jednostki niebędącej jednostką

inwestycyjną – może ona zachować wycenę w wartości godziwej wykorzystywana przez ten podmiot, stosując jednocześnie metodę praw własności.

Według szacunków Spółki, wymienione wyżej standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie będą miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

W stanowisku ESMA/2016/1528 z 28.10.2016 r. „ Europejskie wspólne priorytety nadzorcze w odniesieniu do sprawozdań finansowych za rok 2016 „ ESMA zwraca uwagę emitentów na ujawnienie informacji na temat wpływu nowych standardów na ich sprawozdania finansowe zgodne z MSSF, w szczególności na wpływ MSSF 9, MSSF 15 i MSSF 16.

Zarząd jednostki dominującej nie przewiduje, aby wprowadzenie powyższych standardów oraz interpretacji miało istotny wpływ na stosowane przez Grupę Kapitałową zasady (politykę) rachunkowości. Grupa obecnie analizuje konsekwencje oraz wpływ zastosowania powyższych nowych standardów oraz interpretacji na sprawozdania finansowe. Za wyjątkiem zmian wynikających z MSSF 9 i MSSF 15.

W 2016 roku Grupa przyjęła wszystkie nowe i zatwierdzone standardy i interpretacje wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i zatwierdzone do stosowania w UE, mające zastosowanie do prowadzonej przez nią działalności i obowiązujące w okresach sprawozdawczych od 1 stycznia 2016r.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy powinno być czytane łącznie ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym zatwierdzonym do publikacji przez Zarząd i opublikowanym tego samego dnia co skonsolidowane sprawozdanie finansowe, celem uzyskania pełnej informacji o sytuacji majątkowej i finansowej grupy na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz wyniku finansowego za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską.

3.2 Założenie kontynuacji działalności gospodarczej i porównywalność sprawozdań finansowych

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w okresie 12 miesięcy po ostatnim dniu bilansowym, czyli 31.12.2016 roku. Zarząd Spółki dominującej nie stwierdza na dzień podpisania sprawozdania istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuowania działalności w okresie 12 miesięcy po dniu bilansowym na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia dotychczasowej działalności.

Do dnia sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2016 rok nie wystąpiły zdarzenia, które nie zostały, a powinny być ujęte w księgach rachunkowych okresu sprawozdawczego. Jednocześnie w niniejszym sprawozdaniu finansowym nie występują istotne zdarzenia dotyczące lat ubiegłych.

3.3 Zasady konsolidacji

a) Jednostki zależne

Jednostki zależne to wszelkie jednostki, w odniesieniu do których Grupa ma zdolność kierowania ich polityką finansową i operacyjną, co zwykle towarzyszy posiadaniu większości ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Przy dokonywaniu oceny, czy Grupa kontroluje daną jednostkę, uwzględnia się istnienie i wpływ potencjalnych praw głosu, które w danej chwili można zrealizować lub zamienić.

Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejęcia nad nimi kontroli przez Grupę. Przystaje się je konsolidować z dniem ustania kontroli. Przejęcie jednostek zależnych przez Grupę rozlicza się metodą nabycia. Koszt przejęcia ustala się jako wartość godziwą przekazanych aktywów, wyemitowanych instrumentów kapitałowych oraz zobowiązań zaciągniętych lub przejętych na dzień wymiany, powiększoną o koszty bezpośrednio związane z przejęciem. Możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania i zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia jednostek gospodarczych wycenia się początkowo według ich wartości godziwej na dzień przejęcia, niezależnie od wielkości ewentualnych udziałów niekontrolujących. Nadwyżkę kosztu przejęcia nad wartością godziwą udziału Grupy w możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywach netto ujmuje się jako wartość firmy. Jeżeli koszt przejęcia jest niższy od wartości godziwej aktywów netto przejętej jednostki zależnej, różnicę ujmuje się bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

Przychody i koszty, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy Spółkami Grupy są eliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba, że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przez przekazany składnik aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały zmienione, tam gdzie było to konieczne, dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

b) Udziały/akcje niekontrolujące oraz transakcje z udziałowcami / akcjonariuszami niekontrolującymi

Udziały niekontrolujące obejmują nie należące do Grupy udziały w Spółkach objętych konsolidacją. Udziały niekontrolujące ustala się jako wartość aktywów netto jednostki powiązanej, przypadających na dzień nabycia, akcjonariuszom spoza Grupy Kapitałowej. Zidentyfikowane udziały niekontrolujące w aktywach netto skonsolidowanych jednostek zależnych ujmuje się oddzielnie od udziału własnościowego jednostki dominującej w tych aktywach netto. Udziały niekontrolujące w aktywach netto obejmują:

- wartość udziałów niekontrolujących z dnia pierwotnego połączenia, obliczoną zgodnie z MSSF 3, oraz
- zmiany w kapitale własnym przypadające na udział niekontrolujący począwszy od dnia połączenia.

Zyski i straty oraz każdy składnik innych całkowitych dochodów przypisuje się do właścicieli jednostki dominującej oraz udziałów niekontrolujących. Łączne całkowite dochody przypisuje się do właścicieli jednostki dominującej oraz udziałów niekontrolujących nawet wtedy, gdy w rezultacie udziały niekontrolujące przybierają wartość ujemną.

c) Jednostki stowarzyszone

Jednostki stowarzyszone to jednostki, na które Grupa wywiera znaczący wpływ, lecz których nie kontroluje, co zwykle towarzyszy posiadaniu od 20 do 50% ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są rozliczana metodą praw własności, a ujęcie początkowe następuje według kosztu.

Udział Grupy w wyniku finansowym jednostki stowarzyszonej od dnia nabycia ujmuje się w rachunku zysków i strat, zaś jej udział w zmianach stanu innych kapitałów od dnia nabycia – w pozostałych kapitałach. O łączne zmiany stanu od dnia nabycia koryguje się wartość bilansową inwestycji.

d) Spółki objęte skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym

Niniejsze skonsolidowane sprawozdania finansowe za okresy kończące się 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku obejmują następujące jednostki wchodzące w skład Grupy:

Wyszczególnienie	Udział VOTUM S.A. w ogólnej liczbie głosów (w %)	
	31.12.2016	31.12.2015
VOTUM S.A.	Jednostka dominująca	
Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp. k. ¹	98%	98%
VOTUM Centrum Odškodnění, a.s.	100%	100%
PCRF VOTUM S.A.	96%	96%
PCRF VOTUM S.A. sp.k. ^{1 2}	1%	1%
VOTUM Connect S.A.	60%	60%
VIDSHKODUVANNYA sp. z o.o. ^{3,5}	90%	90%
Protecta sp. z o.o. ⁶	36%	36%
Biuro Ogólnopolskich Badań Ankieterów Terenowych sp. z o.o.	64%	64%
Biuro Ekspertyz Procesowych sp. z o.o.	85%	85%
Ukraińsko Polskie Centrum Rehabilitacji sp. z o.o. ^{2,4}	75%	75%
Łebek & Czyż Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych sp.k. ^{1 2}	98%	-

¹ udział w zyskach i stratach

² spółki zależne pośrednio

³ W dniu 4 stycznia 2017r. Votum S.A. nabyło 9% udziałów jednocześnie zwiększając swoje zaangażowanie w spółce do 99%

⁴ W dniu 20 stycznia 2017 PCR F VOTUM S.A. zbyło 75 % udziałów jednocześnie wychodząc z inwestycji. Od dnia 4 kwietnia 2017r. spółka powiązana pośrednio poprzez Centrum Medycznej Oświaty sp. z o.o. z siedzibą we Lwowie

⁵ W dniu 24 lutego 2017r. Votum S.A. nabyło 30% udziałów jednocześnie zwiększając swoje zaangażowanie w spółce do 90%

⁶W dniu 21 marca 2017r. spółka zbyła wszystkie udziały jednocześnie wychodząc z inwestycji.

Spółki zależne pośrednio:

Wyszczególnienie	Udział PCRf VOTUM S.A. w ogólnej liczbie głosów (w %)	
	31.12.2016	31.12.2015
PCRf VOTUM S.A.	Jednostka dominująca	
PCRf VOTUM S.A. sp.k. ¹	99%	99%
Ukraińsko Polskie Centrum Rehabilitacji sp. z o.o. ²	75%	75%

¹ udział w zyskach i stratach

² W dniu 20.01.2017 PCRf VOTUM S.A. zbyło 75 % udziałów jednocześnie wychodząc z inwestycji. Od dnia 4 kwietnia 2017r. spółka powiązana pośrednio poprzez Centrum Medycznej Oświaty sp. z o.o. z siedzibą we Lwowie

Wyszczególnienie	Udział Kancelarii Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp. k. w ogólnej liczbie głosów (w %)	
	31.12.2016	31.12.2015
Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp. k.	Jednostka dominująca	
Łebek & Czyż Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych sp.k. ¹	98%	-

¹ udział w zyskach i stratach

Zastosowane metody konsolidacji

Wyszczególnienie	Metoda konsolidacji	
	31.12.2016	31.12.2015
VOTUM S.A.	Jednostka dominująca	
Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp. k.	metoda pełna	metoda pełna
VOTUM Centrum Odškodnění, a.s.	metoda pełna	metoda pełna
PCRf VOTUM S.A.	metoda pełna	metoda pełna
PCRf VOTUM S.A. sp.k.	metoda pełna	metoda pełna
VOTUM Connect S.A.	metoda pełna	metoda pełna
VIDSHKODUVANNYA sp. z o.o.	metoda pełna	metoda pełna
Protecta sp. z o.o.	metoda praw własności	metoda praw własności
Biuro Ogólnopolskich Badań Ankieterów Terenowych sp. z o.o.	metoda pełna	metoda pełna
Biuro Ekspertyz Procesowych sp. z o.o.	metoda pełna	metoda pełna
Ukraińsko Polskie Centrum Rehabilitacji sp. z o.o.	metoda pełna	metoda pełna
Łebek & Czyż Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych sp.k.	metoda pełna	-

e) Spółki nie objęte skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym

Grupa Kapitałowa nie posiada spółek, które nie były objęte skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym.

3.4 Opis przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego. Poza spółką PCR F S.A. która posiada na dzień bilansowy instrument finansowy wyceniany do wartości godziwej, Grupa Kapitałowa na dzień bilansowy nie posiadała instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej oraz aktywów dostępnych do sprzedaży i inwestycji w nieruchomości. W Grupie Kapitałowej spółka PCR F S.A. na dzień bilansowy posiada Instrument IRS - pochodny instrument finansowy wyceniany do wartości godziwej, który jest związany z zaciągniętym kredytem bankowym.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

Prezentacja sprawozdań z uwzględnieniem segmentów działalności

Segmenty działalności prezentowane są z uwzględnieniem rodzajów przychodów z działalności podstawowej. Wyróżniamy trzy segmenty operacyjne:

- segment działalności odszkodowawczej
- segment usług rehabilitacyjnych
- segment pozostały

W segmencie działalności odszkodowawczej znajduje się obszar działalności Grupy, który osiąga wyniki z prowadzenia spraw osób poszkodowanych w wypadkach komunikacyjnych, począwszy od reprezentowania klienta wobec towarzystwa ubezpieczeniowego od chwili zgłoszenia roszczenia, aż do reprezentowania klienta w procesie sądowym.

Segment usług rehabilitacyjnych oparty jest na wykonywaniu zabiegów fizjoterapeutycznych w funkcjonującej w Grupie klinice rehabilitacyjnej.

Przychody i koszty działalności operacyjnej

Przychody działalności operacyjnej wykazywane są w takiej wysokości w jakiej prawdopodobne jest, że Spółki z Grupy otrzymają korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją. Przychody wyceniane są w wartościach netto, pomniejszone o podatek od towarów i usług uwzględniający rabaty i opusty.

Przychody wynikające z uzgodnionego z klientem poziomu honorarium należnego z tytułu uzyskania na jego rzecz odszkodowania od ubezpieczyciela mogą być pomniejszone o kwoty honorarium należnego kancelarii reprezentującej klienta przed sądem. Przychody wynikające ze świadczenia usług rehabilitacyjnych powstają z chwilą wykonania usługi lub zakończenia turnusu rehabilitacyjnego.

Do pozostałych przychodów operacyjnych kwalifikowane są przychody ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, odpisane zobowiązania przedawnione, umorzone, nieściągalne. Do pozostałych przychodów operacyjnych kwalifikowane są również otrzymane odszkodowania, kary, darowizny itp.

Koszty działalności operacyjnej są to koszty normalnej działalności operacyjnej związanej pośrednio lub bezpośrednio z przychodami z działalności operacyjnej. Koszty klasyfikowane są według rodzaju oraz miejsca powstawania.

Pozostałe przychody, koszty, zyski i straty

Za pozostałe przychody i zyski uznaje się przychody z działalności finansowej podmiotów, takie jak odsetki, przychody ze sprzedaży finansowych aktywów, dywidendy i dodatnie różnice kursowe.

Do pozostałych kosztów i strat zalicza się koszty z działalności finansowej, w szczególności odsetki, prowizje od pożyczek, kredytów i leasingów oraz odpisy aktualizujące od aktywów finansowych.

Dotacje państwowe

Dotacje państwowe wyceniane są w wysokości pewnych należnych wpłat potwierdzonych przez instytucje państwowe. Dotacje te wykazywane są jako oddzielna część przychodów w przypadku gdy dotacja nie dotyczy dotowania aktywów zgodnie z MSR 20.

Podatki

Podatek wykazywany w sprawozdaniu uwzględnia podatek bieżący oraz podatek odroczony. Bieżący podatek dochodowy ustalany jest na podstawie obowiązujących przepisów podatkowych kraju siedziby spółki.

Podatek odroczony

Podatek odroczony ustalany jest zgodnie z przepisami podatkowymi uwzględniającymi obowiązujące stawki podatkowe dla operacji, które są już zrealizowane, bądź mają się zrealizować w najbliższej przyszłości a które będą miały wpływ na bieżący podatek dochodowy w przyszłości.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia, ustalonej przy uwzględnieniu zasady ostrożności.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego, wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości.

Grupa Kapitałowa nie kompensuje aktywów z rezerwami na podatek odroczony w poszczególnych spółkach.

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe to aktywa, które są utrzymywane przez jednostkę gospodarczą w celu wykorzystania ich w procesie produkcyjnym lub przy dostawach towarów i świadczeniu usług oraz, którym towarzyszy oczekiwanie, iż będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden okres. Ujęcie w sprawozdaniu finansowym składnika środków trwałych następuje pod warunkiem spełnienia poniższych dwóch warunków łącznie:

- jest prawdopodobne, że jednostka osiągnie przyszłe korzyści ekonomiczne, które można przyporządkować danemu środkowi trwałemu oraz
- istnieje możliwość wiarygodnego ustalenia wartości danego środka trwałego (składnik posiada cenę nabycia lub koszt wytworzenia albo inną wartość, którą można wiarygodnie określić).

Odpisy amortyzacyjne rzeczowych aktywów trwałych rozpoczyna się gdy środek trwały jest dostępny do użytkowania.

Odpisy są dokonywane metodą liniową, dla poszczególnych grup środków trwałych przyjęto okresy użytkowania w następujących przedziałach:

- urządzenia techniczne i maszyny od 13 miesięcy do 5 lat
- środki transportu od 2 do 7 lat
- inne środki trwałe od 13 miesięcy do 5 lat.
- Amortyzacja od 40 do 75 lat.

Wartości niematerialne

Za wartości niematerialne uznaje się taki składnik majątkowy, który jest możliwym do zidentyfikowania niepieniężnym składnikiem aktywów, nie mającym postaci fizycznej, będącym w posiadaniu jednostki gospodarczej w celu wykorzystania w produkcji i dostarczaniu dóbr lub świadczenia usług, albo w celu oddania do odpłatnego użytkowania osobom trzecim lub w celach związanych z działalnością administracyjną jednostki.

Odpisy amortyzacyjne wartości niematerialnych rozpoczynają się gdy są one dostępne do użytkowania. Odpisy są dokonywane metodą liniową, dla poszczególnych grup przyjęto okresy użytkowania w następujących przedziałach:

- oprogramowania komputerowe 13 miesięcy do 10 lat
- koncesje patenty licencje 2 -5 lat
- inne wartości niematerialne od 13 miesięcy do 5 lat

Utrata wartości aktywów niefinansowych

Na każdy dzień bilansowy podmioty z Grupy dokonują analizy, czy występują obiektywne dowody na potwierdzenie, że poszczególne składniki aktywów niefinansowych utraciły wartość.

Nieruchomości inwestycyjne

W Grupie Kapitałowej nie występują nieruchomości inwestycyjne.

Leasing

Leasing klasyfikowany jest jako leasing operacyjny wtedy, gdy ryzyko i korzyści związane z przedmiotem umowy (w tym umowy najmu i dzierżawy) pozostają u finansującego, Wówczas korzystający nie wykazuje go w swoich aktywach jako środka trwałego.

Spółki w Grupie klasyfikują leasing jako leasing finansowy wtedy, gdy ryzyko i korzyści związane z przedmiotem umowy (w tym umowy najmu i dzierżawy) zostają przeniesione na korzystającego. Jeżeli umowa leasingu, najmu lub dzierżawy spełni jeden z warunków wymienionych w Międzynarodowym Standardzie Rachunkowości Nr 17, to przedmiot umowy zalicza się do środków trwałych Jednostki (leasingobiorcy) i dokonuje się odpisów amortyzacyjnych.

Inwestycje w jednostkach podporządkowanych

Inwestycje w jednostkach podporządkowanych wyceniane są w cenie nabycia powiększonej o możliwe do przyporządkowania koszty związane z ich nabyciem. Podlegają one testowi na utratę wartości na koniec każdego okresu sprawozdawczego. W przypadku gdy zaistnieje uzasadniona obawa, że mogą one utracić w całości lub w części swoją wartość, dokonuje się odpisu aktualizującego w ciężar kosztów finansowych. Na dzień nabycia jednostki zależnej (objęcia kontroli) aktywa i pasywa jednostki nabywanej są wyceniane według ich wartości godziwej. Nadwyżka ceny nabycia ponad wartością godziwą możliwych do zidentyfikowania przyjętych aktywów netto jednostki jest ujmowana w aktywach bilansu jako wartość firmy. W przypadku, gdy cena nabycia jest niższa od wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania przyjętych aktywów netto jednostki, różnica ujmowana jest jako zysk w rachunku zysków i strat okresu, w którym nastąpiło nabycie. Udziały niekontrolujące są wykazywane według przypadającej na nich wartości godziwej aktywów netto. W kolejnych okresach, straty przypadające na udziały niekontrolujące przypisuje się do właścicieli jednostki dominującej oraz udziałów niekontrolujących nawet wtedy, gdy w rezultacie udziały niekontrolujące przybierają wartość ujemną. Sprzedane

w roku obrotowym spółki zależne podlegają konsolidacji od początku roku obrotowego do dnia zbycia. Wyniki finansowe jednostek nabytych w ciągu roku są ujmowane w sprawozdaniu finansowym od momentu ich nabycia.

Przychody i koszty, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy są eliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba, że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przez przekazany składnik aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały zmienione, tam gdzie było to konieczne, dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

Aktywa i zobowiązania finansowe

Aktywa finansowe i zobowiązania finansowe wyceniane są w zależności od charakteru instrumentu finansowego według wartości godziwej w przypadku gdy instrumenty notowane są na giełdzie, bądź wyceniane według skorygowanej ceny nabycia ustalonej na podstawie wewnętrznej stopy zwrotu.

Zapasy

Zapasy są to aktywa, które, przeznaczone są do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji przeznaczonej na sprzedaż, mające postać materiałów lub dostaw surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług.

Należności handlowe i pozostałe

Należności krótkoterminowe, stanowiące część aktywów obrotowych, obejmują wszystkie należności z tytułu dostaw i usług niezależnie od umownego terminu ich zapłaty oraz tę część należności z pozostałych tytułów, która jest wymagalna na dzień bilansowy. Odpisy aktualizujące wartość należności ustala się analizując co najmniej przesłanki pochodzące z wewnętrznych oraz zewnętrznych źródeł informacji. Za przesłanki pochodzące z wewnętrznych źródeł uważa się w szczególności posiadane informacje historyczne na podstawie, których określa się możliwości ściągnięcia należności uwzględniającą charakter procesu postępowania przy egzekwowaniu należności. W przypadku przesłanek pochodzących ze źródeł zewnętrznych, analizuje się głównie czy prawdopodobne jest, że w niedalekiej przyszłości nie nastąpią, znaczące i niekorzystne zmiany mogące wpłynąć na ściągalskość należności. Przyjmuje się, że postępowanie sądowe nie stanowi przesłanki do dokonania odpisu aktualizującego wobec należności, których stroną są podmioty świadczące usługi z zakresu ubezpieczeń komunikacyjnych.

Rozliczenia międzyokresowe

W celu zachowania współmierności przychodów i kosztów związanych z ich osiągnięciem, rozgraniczane są przychody i koszty dotyczące poszczególnych okresów sprawozdawczych. Wydatki i koszty ponoszone z góry, a więc dotyczące przyszłych okresów wykazywane są w ramach rozliczeń międzyokresowych czynnych, natomiast biernie rozliczenia międzyokresowe kosztów obejmują kwoty zaliczane do kosztów okresu bieżącego pomimo, iż ich pokrycie nastąpi w przyszłym okresie sprawozdawczym. Pozycje wykazywane w rozliczeniach międzyokresowych czynnych mają charakter przedpłat za usługi, które będą wykonywane w przyszłości (np. ubezpieczenie lub prenumeraty). Do rozliczeń międzyokresowych czynnych nie można zaliczyć poniesionych kosztów związanych z usługami, które już zostały wykonane albo zakupami i produkcją, które już zostały dokonane, nawet jeżeli korzyści ekonomiczne zostaną osiągnięte w przyszłości,. Możliwe jest zaliczanie tego typu nakładów do innych grup aktywów pod warunkiem, że spełnione są kryteria obowiązujące dla tych grup aktywów.

Odpisy czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów dokonywane są stosownie do upływu czasu.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Przez środki pieniężne i ich ekwiwalenty należy rozumieć gotówkę w kasie oraz środki pieniężne na rachunkach bankowych pozostawione do dyspozycji Spółki. Lokaty terminowe do trzech miesięcy uznaje się za środki pieniężne. Środki pieniężne w walutach obcych są przeliczane na walutę funkcjonalną na każdy dzień bilansowy.

Aktywa przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana

Za aktywa finansowe dostępne do sprzedaży uznaje się wszystkie te aktywa, których wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży a nie poprzez jego dalsze wykorzystanie. Natomiast za działalność zaniechaną, Grupa uważa te wydzielone aktywa, które przestała wykorzystywać w zwykłej działalności operacyjnej.

Kapitał zakładowy

Na kapitały własne składają się:

- kapitał zakładowy,
- kapitał zapasowy,
- pozostałe kapitały,
- różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych,
- zysk (strata) z lat ubiegłych (do tej pozycji kapitału odnosi się skutki błędów podstawowych oraz ujmuje się skutki finansowe zmiany polityki rachunkowości),
- zysk (strata) netto.
- kapitał akcjonariuszy mniejszościowych

Rezerwy

Rezerwy na zobowiązania stanowią zobowiązania jakie wynikają z przeszłych zdarzeń, ale których termin wymagalności lub kwota nie są pewne.

Rezerwę należy utworzyć, gdy:

- na Spółce ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych,
- prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz
- można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

Jeśli warunki te nie są spełnione, spółki z Grupy nie tworzą rezerwy.

Świadczenia pracownicze

Świadczenia pracownicze stanowią grupę zobowiązań i rezerw, które są wyliczane na podstawie wiarygodnych szacunków i dotyczą pracowników poszczególnych spółek.

Rezerwy na zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych tworzone są w przypadkach, w których powyższy obowiązek wynika z obowiązujących przepisów prawa, funkcjonującego zakładowego systemu wynagradzania, zbiorowego układu pracy lub innych umów zawartych z pracownikami.

Kwotę rezerwy na odprawy emerytalne ustala się za pomocą metod prognozowanych uprawnień jednostkowych. Utworzenie po raz pierwszy tego typu rezerw traktowane jest jak zmiana polityki rachunkowości.

Wypłaty odpraw emerytalno-rentowych w trakcie roku obrotowego powodują zmniejszenie odpowiedniej rezerwy. Nie jest dopuszczalne bieżące obciążenie kosztów działalności kwotami wypłaconych świadczeń z jednoczesną korektą rezerwy na koniec okresu. Natomiast rozwiązanie rezerw na odprawy emerytalne zmniejsza koszty działalności podstawowej.

Kredyty bankowe i pożyczki

Kredyty bankowe i pożyczki są wyceniane w wartości nominalnej powiększone o należne odsetki naliczane memoriałowo.

Zobowiązania handlowe i pozostałe

Zobowiązania handlowe obejmują wszystkie zobowiązania z tytułu dostaw i usług niezależnie od umownego terminu ich zapłaty oraz tę część zobowiązań z pozostałych tytułów, która jest bezsporna i wymagalna na dzień bilansowy.

Pozostałe zobowiązania są to te wszystkie zobowiązania, których nie można przyporządkować do zobowiązań handlowych.

Płatności w formie akcji

Płatności w formie akcji są ujmowane jako koszt świadczeń pracowniczych w okresie ich faktycznego świadczenia.

Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego Grupa ujmuje jako koszty w momencie ich poniesienia według wzorcowego podejścia zgodnego z MSR 23

Wypłata dywidend

Grupa nie posiada polityki wypłaty dywidend. Dywidendy otrzymane prezentowane są w rachunku zysków i strat z chwilą nabycia prawa do nich pod warunkiem, że nie korygują ceny nabycia.

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

a) Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniu finansowym wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym Spółka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych polskich (PLN), który jest walutą funkcjonalną i walutą prezentacji Grupy.

b) Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty kursowe z rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w rachunku zysków i strat, o ile nie odracza się ich w kapitale własnym, gdy kwalifikują się do uznania za zabezpieczenie przepływów pieniężnych i zabezpieczenie udziałów w aktywach netto.

3.5 Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

a) Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa.

Klasyfikacja umów leasingowych

Grupa dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

Spółka nie rozpoznała umów, w których występowałaby jako leasingodawca.

b) Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Wartość firmy

Grupa zgodnie z MSR 36.10.b przynajmniej raz w roku wykonuje test na utratę wartości firmy. Wymaga to oszacowania „wartości odzyskiwalnej” ośrodków wypracowujących środki pieniężne, do których alokowana jest wartość firmy. Wartość odzyskiwalna określana jest poprzez oszacowanie wartości użytkowej metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Stopę procentową szacuje się metodą WACC (średnioważonego kosztu kapitału). Na różnicę pomiędzy wartością odzyskiwalną a wartością firmy w przypadku, gdy wartość firmy będzie wyższa od wartości odzyskiwalnej dokonuje się odpisu aktualizującego.

Utrata wartości aktywów

Grupa na bieżąco kontroluje przydatność aktywów trwałych dla prowadzenia działalności. W przypadku gdy zaistnieją przesłanki do utraty wartości przez środek trwały, przeprowadza się test na utratę wartości środków trwałych.

Wycena rezerw

Rezerwy zostały oszacowane przez zarządy poszczególnych spółek na podstawie posiadanych informacji kadrowych i finansowo księgowych. Rezerwy na koszty niewykorzystanych urlopów wyliczane są na koniec roku obrotowego na podstawie faktycznej ilości dni niewykorzystanych urlopów w bieżącym okresie oraz powiększonej o ilość dni niewykorzystanych urlopów z okresów poprzednich. Otrzymana w ten sposób ilość dni w poszczególnych grupach zawodowych mnożona jest przez średnią stawkę dzienną dla danej grupy zawodowej pracowników w oparciu o średnie wynagrodzenie przyjęte do ustalenia wynagrodzenia za czas urlopu.

Rezerwy na niewykorzystane urlopy wyliczane są na koniec każdego miesiąca, tzn. korekta rezerw o faktycznie poniesione koszty urlopów wykorzystanych dokonywana jest bieżąco na koniec każdego miesiąca.

W przypadku rezerw wynikających z nabywanych usług przez spółki w Grupie, rezerwą objęte są nabywane usługi lub towary, których poniesienie w najbliższym okresie jest prawdopodobne.

Kwotę rezerwy do odniesienia w koszty na koniec każdego przyjętego okresu rozliczeniowego ustala się poprzez podzielenie oszacowanej na dany moment kwoty rezerwy, pomniejszonej o rezerwy, jakie obciążały koszt w poprzednich okresach rozliczeniowych przez liczbę okresów rozliczeniowych w roku pomniejszoną o liczbę okresów obciążonych dotychczas rezerwą.

Spółki na każdy dzień bilansowy szacuje wartość rezerwy na odprawy emerytalne, nie ujmuje jej jednak w rachunku zysków i strat do momentu przekroczenia progu wartości ustalonej jako istotna.

Rezerwę na niewykorzystane urlopy Spółka prezentuje w sprawozdaniu finansowym w pozycji krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek wycenia się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem.

Ujmowanie przychodów

Grupa nie posiada struktury sprzedażowej usług, w której musiałaby stosować metodę procentowego zaawansowania prac przy ujmowaniu przychodów.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków. Dotyczy to zarówno własnych środków trwałych jak i będących przedmiotem leasingu.

3.6 Zmiany zasad (polityki) rachunkowości

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz interpretacjami wydanymi przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości zatwierdzonymi przez Unię Europejską, na mocy Rozporządzenia w sprawie MSSF (Komisja Europejska 1606/2002), zwanymi dalej „MSSF UE”.

MSSF UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz Komisję ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF), zatwierdzone do stosowania w UE.

W 2016 roku Spółka przyjęła wszystkie nowe i zatwierdzone standardy i interpretacje wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i zatwierdzone do stosowania w UE, mające zastosowanie do prowadzonej przez nią działalności i obowiązujące w rocznych okresach sprawozdawczych od 1 stycznia 2016 r.

Przyjęcie nowych i zatwierdzonych przez UE standardów i interpretacji nie spowodowało zmian w zasadach rachunkowości Spółki wpływających na wielkości wykazywane w sprawozdaniach finansowych za 2016 oraz 2015 rok.

Spółka nie skorzystała z możliwości wcześniejszego zastosowania nowych Standardów i Interpretacji, które zostały już opublikowane oraz zatwierdzone przez Unię Europejską, a które wejdą w życie po dniu bilansowym.

4 DODATKOWE NOTY I OBJAŚNIENIA DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Nota 1. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY

Zgodnie z MSR 18 przychody ze sprzedaży produktów, towarów, materiałów i usług, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług, rabaty i upusty są rozpoznawane w momencie, gdy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z ich własności zostały przeniesione na kupującego.

Przychody ze sprzedaży i przychody ogółem Grupy prezentują się następująco:

	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
Działalność kontynuowana		
Sprzedaż towarów i materiałów	-	-
Sprzedaż produktów	-	-
Sprzedaż usług	98 417	92 454
SUMA przychodów ze sprzedaży	98 417	92 454
Pozostałe przychody operacyjne	422	265
Przychody finansowe	333	413
SUMA przychodów ogółem z działalności kontynuowanej	99 172	93 132
Przychody z działalności zaniechanej	-	-
SUMA przychodów ogółem	99 172	93 132

Przychody z działalności zaniechanej nie wystąpiły.

Nota 2. SEGMENTY OPERACYJNE

Ogólne informacje o segmentach operacyjnych:

a) **Czynniki przyjęte do określania segmentów sprawozdawczych jednostki, z uwzględnieniem informacji, czy segmenty podlegały łączeniu oraz podstawę na jakiej opiera wycenę ujawnionych kwot:**

- Decydującym czynnikiem, który określa podział segmentów sprawozdawczych, jest charakter przychodu, jaki osiąga Grupa Kapitałowa. Podstawą do wyceny segmentów są jednostkowe dane finansowe spółek, które prowadzą jednorodne usługi stricte powiązane z wyodrębnionymi segmentami. Niniejsze segmenty nie podlegały wcześniejszym łączeniom bądź podziałom.

b) **Rodzaj produktów i usług, z tytułu których każdy segment sprawozdawczy osiąga swoje przychody:**

Prezentowane segmenty operacyjne podzielone są zgodnie z rodzajem sprzedaży usług w Grupie Kapitałowej. Zostały one podzielone w następujący sposób:

- Segment pierwszy usługi związane z pośrednictwem w dochodzeniu odszkodowań w związku ze zdarzeniem wypadkowym od towarzystw ubezpieczeniowych i innych podmiotów zobowiązanych w zakresie odpowiedzialności cywilnej sprawcy wypadku na rzecz klientów poszkodowanych w tych wypadkach. Do tej grupy zaliczane są spółki VOTUM S.A., Votum Centrum Odškodnění, a.s., Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy spółka komandytowa, VIDSHKODUVANNYA sp. z o.o., Łebek & Czyż Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych” Spółka komandytowa
- Segment drugi – usługi rehabilitacyjne, w segmencie tym znajduje się podmiot świadczący usługi rehabilitacji funkcjonalnej. Do tego segmentu zaliczana jest spółka Polskie Centrum Rehabilitacji Funkcjonalnej Votum S.A. sp.k., Ukrainko Polskie Centrum Rehabilitacji Votum sp. z o.o.
- Segment trzeci – usługi pozostałe, usługi najmu i usługi wspierające core biznes. Do tego segmentu zaliczamy PCRf Votum s.a. oraz Votum Connect s.a., Protecta sp. z o.o., Biuro Ogólnopolskich Badań Ankieterów Terenowych sp. z o.o., Biuro Ekspertyz Procesowych sp. z o.o.

Informacje o poszczególnych segmentach operacyjnych występujących w okresie 01.01.2016-31.12.2016 r.

01.01.2016-31.12.2016	Działalność kontynuowana			Działalność zaniechana	Korekty*	Wyłączenia konsolidacyjne	Ogółem
	odszkodowania	rehabilitacja	pozostały				
Przychody segmentu	109 644	5 903	3 468	-	-	20 598	98 417
Sprzedaż na zewnątrz	92 225	5 884	308	-	-	-	98 417
Sprzedaż między segmentami	17 419	19	3 160	-	-	20 598	-
Koszty segmentu	92 783	5 786	3 313	-	-	20 604	81 278
Koszty sprzedaży zewnętrznej	73 694	4 413	3 171	-	-	-	81 278
Koszty sprzedaży między segmentami	19 089	1 373	142	-	-	20 604	-
Zysk/ (strata) segmentu na sprzedaży	16 861	117	155	-	-	-6	17 139
Pozostałe przychody operacyjne	312	15	81	-	-	14	422
Pozostałe koszty operacyjne	1 459	-	29	-	-	6	1 494
Zysk/ (strata) segmentu na działalności operacyjnej	15 714	132	207	-	-	-14	16 067
Przychody finansowe	389	1	73	-	-	130	333
Koszty finansowe	829	6	337	-	-	536	635
Udział w zyskach (stratach) netto jednostek rozliczanych metodą praw własności	-	-	-	-	-	-	-
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	15 274	127	-57	-	-	-449	15 793
Podatek dochodowy	3 234	-	-162	-	-	-15	3 087
Zysk/ (strata) netto	12 040	127	105	-	-	-434	12 706
Aktywa ogółem	71 218	628	13 643	-	-	20 194	65 295
Aktywa segmentu	50 944	628	13 229	-	-	20 194	31 378
Aktywa nieprzypisane	20 274	-	414	-	-	-	20 274
Pasywa ogółem	71 218	628	13 643	-	-	20 194	65 295
Zobowiązania segmentu	34 051	722	10 262	-	-	-	34 773
Zobowiązania nieprzypisane	37 167	94	3 381	-	-	20 194	16 879
Kapitały własne	-	-	-	-	-	-	18 481
Pozostałe informacje dotyczące segmentu	-	-	-	-	-	-	-
Nakłady inwestycyjne	11 701	19	35	-	-	-	11 755
- rzeczowe aktywa trwałe	11 500	9	33	-	-	-	11 543
- wartości niematerialne	201	9	2	-	-	-	212
- nieruchomości inwestycyjne	-	-	-	-	-	-	-
Amortyzacja	1 772	40	321	-	-	-	2 133
Odpisy aktualizujące wartości aktywów finansowych i niefinansowych	295	-	-	-	-	-	295
Istotne pozostałe koszty niepieniężne	3 938	21	132	-	-	45	4 136

*Korekty doprowadzające do zasad wyceny wg MSR

Informacje o poszczególnych segmentach operacyjnych występujących w okresie 01.01.2015-31.12.2015.

01.01.2015-31.12.2015	Działalność kontynuowana			Działalność zaniechana	Korekty*	Wyłączenia konsolidacyjne	Ogółem
	odszkodowania	rehabilitacja	pozostały				
Przychody segmentu	101 163	5 164	3 041	-	-	16 914	92 454
Sprzedaż na zewnątrz	87 140	5 143	171	-	-	-	92 454
Sprzedaż między segmentami	14 023	21	2 870	-	-	16 914	-
Koszty segmentu	81 218	5 504	2 841	-	-	16 917	72 646
Koszty sprzedaży zewnętrznej	65 998	3 916	2 732	-	-	-	72 646
Koszty sprzedaży między segmentami	15 220	1 588	109	-	-	16 917	-
Zysk/ (strata) segmentu na sprzedaży	19 945	-340	200	-	-	-3	19 808
Pozostałe przychody operacyjne	239	13	15	-	-	2	265
Pozostałe koszty operacyjne	1 262	4	70	-	-	33	1 303
Zysk/ (strata) segmentu na działalności operacyjnej	18 922	-331	144	-	-	-34	18 769
Przychody finansowe	346	1	99	-	-	33	413
Koszty finansowe	372	7	280	-	-	43	615
Udział w zyskach (stratach) netto jednostek rozliczanych metodą praw własności	-	-	-51	-	-	-	-51
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	18 896	-337	-88	-	-	-46	18 517
Podatek dochodowy	3 981	-	-13	-	-	101	3 867
Zysk/ (strata) netto	14 915	-337	-75	-	-	-147	14 650
Aktywa ogółem	52 590	345	13 669	-	-	16 632	49 972
Aktywa segmentu	33 402	345	13 446	-	-	9 513	24 234
Aktywa nieprzypisane	19 188	-	223	-	-	7 119	12 069
Pasywa ogółem	52 590	345	13 669	-	-	16 632	49 972
Zobowiązania segmentu	14 684	273	180	-	-	8 310	6 647
Zobowiązania nieprzypisane	37 906	72	13 489	-	-	8 322	29 656
Kapitały własne	-	-	-	-	-	-	18 481
Pozostałe informacje dotyczące segmentu							
Nakłady inwestycyjne	3 039	42	175	-	-	10	3 266
- rzeczowe aktywa trwałe	2 316	35	170	-	-	10	2 531
- wartości niematerialne	723	7	5	-	-	-	735
- nieruchomości inwestycyjne	-	-	-	-	-	-	-
Amortyzacja	1 258	34	527	-	-	4	1 815

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ROCZNE GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM ZA OKRES 01.01.2016–31.12.2016 R.
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Odpisy aktualizujące wartości aktywów finansowych i niefinansowych	678	4	-	-	-	-	682
Istotne pozostałe koszty niepieniężne	2 765	6	114	-	-	36	2 921

*Korekty doprowadzające do zasad wyceny wg MSR

Grupa działa przede wszystkim na terenie Polski. Przychody, nakłady i aktywa dotyczące segmentów poza terenem Polski wynoszą mniej niż 6% odpowiednich wartości.

Przychody ze sprzedaży - szczegółowa struktura geograficzna

	01.01.2016-31.12.2016		01.01.2015-31.12.2015	
	w PLN	w %	w PLN	w %
Polska	89 243	91%	86 066	93%
Ukraina	172	0%	45	0%
Kraje UE	9 002	9%	6 343	7%
Razem	98 417	100%	92 454	100%

Nota 3. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE

Pozostałe przychody operacyjne	01.01.2016-31.12.2016	01.01.2015-31.12.2015
Zysk ze zbycia majątku trwałego	67	25
Zysk ze sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych	-	-
Rozwiązanie rezerw	-	-
Rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość składników aktywów	37	36
Zysk z tytułu przeszacowania nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	-	-
Uzyskane kary, grzywny i odszkodowania	155	52
Dotacje rządowe	47	47
Sprzedaż licencji	-	-
Odpis aktualizujący wartość przedawnionych zobowiązań	53	61
korekta roczna VAT	-	-
Pozostałe	63	44
RAZEM	422	265

Pozostałe koszty operacyjne	01.01.2016-31.12.2016	01.01.2015-31.12.2015
Strata ze zbycia majątku trwałego	5	2
Strata ze sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych	-	-
Zawiązanie rezerw	115	-
Darowizny	422	291
Niezawinione niedobory składników majątku obrotowego	-	-
Strata z tytułu przeszacowania nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	-	-
Odszkodowania z tyt. nienależytego wykonania umowy, kary	162	100
Odpis aktualizujący należności	523	680
Odpis aktualizujący zapasy	2	2
Odpis aktualizujący wartość firmy	20	-
Likwidacja środków trwałych	2	2
Naprawy środków trwałych z OC	58	38
Pozostałe	186	188
RAZEM	1 495	1 303

Utworzenie odpisów aktualizujących wartość	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
Aktywa finansowe	15	-
Należności	523	680
Zapasy	2	2
Wartość firmy	-	-
Wartości niematerialne	-	-
Rzeczowe aktywa trwałe	-	-
RAZEM	540	682

Nota 4. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE

Przychody finansowe	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
Przychody z tytułu odsetek	187	208
Zysk ze zbycia akcji, udziałów i innych papierów wartościowych	-	-
Zysk netto ze zbycia aktywów i zobowiązań finansowych wycenionych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-
Zysk netto ze zbycia aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-
Dywidendy otrzymane	-	-
Rozwiązanie odpisów aktualizujących	-	-
Nadwyżka dodatnich różnic kursowych	21	36
Wycena instrumentów pochodnych	75	91
Pozostałe	50	78
RAZEM	333	413

Koszty finansowe	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
Koszty z tytułu odsetek	580	313
Nadwyżka ujemnych różnic kursowych	35	138
Straty netto ze zbycia aktywów i zobowiązań finansowych wycenionych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-
Straty netto ze zbycia aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-
Wycena instrumentów pochodnych	-	24
Odpisy aktualizujące wartość odsetek	4	100
Aktualizacja wartości inwestycji	15	5
Pozostałe	1	35
RAZEM	635	615

Ujawnienia przychodów, kosztów, zysków lub strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych

01.01.2016-31.12.2016	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (wyznaczone przy początkowym ujęciu)	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki udzielone i należności własne	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Pozostałe zobowiązania finansowe	Razem wycena instrumentów finansowych
Przychody/koszty z tytułu wyceny do wartość godziwej	-	-	-	-	-	-	-	-
Przychody/koszty z tytułu wyceny do wartość godziwej przeniesione z kapitału własnego	-	-	-	-	-	-	-	-
Przychody/koszty z tytułu odsetek	-	-	-	-	187	-	580	- 393
Przychody z tytułu odsetek związane aktywami, które uległy utracie wartości	-	-	-	-	-	-	-	-
Utworzenie odpisów aktualizujących	-	-	-	-	523	-	-	- 523
Rozwiązanie odpisów aktualizujących	-	-	-	-	22	-	-	22
Zyski/ straty z tytułu różnic kursowych	-	-	-	-	- 14	-	-	- 14
Zyski/straty ze zbycia instrumentów finansowych	-	-	-	-	-	94	-	- 94
Kwota przeniesiona z kapitałów własnych do rachunku zysków i strat z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	-	-	-	-	-	-	-	-

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ROCZNE GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM ZA OKRES 01.01.2016–31.12.2016 R.
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Koszty z tytułu realizacji instrumentów pochodnych	-	-	-	-	-	31	-	- 31
Razem zysk strata	-	-	-	-	718	705	-	13

01.01.2015-31.12.2015	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (wyznaczone przy początkowym ujęciu)	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki udzielone i należności własne	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Pozostałe zobowiązania finansowe	Razem wycena instrumentów finansowych
Przychody/koszty z tytułu wyceny do wartość godziwej	-	-	-	-	-	91	-	91
Przychody/koszty z tytułu wyceny do wartość godziwej przeniesione z kapitału własnego	-	-	-	-	-	-	-	-
Przychody/koszty z tytułu odsetek	-	-	-	-	208	- 313	-	- 105
Przychody z tytułu odsetek związane aktywami, które uległy utracie wartości	-	-	-	-	-	-	-	-
Utworzenie odpisów aktualizujących	-	- 100	-	-	- 680	-	-	- 780
Rozwiązanie odpisów aktualizujących	-	-	-	-	3	-	-	3
Zyski/ straty z tytułu różnic kursowych	-	-	-	-	- 102	-	-	- 102
Zyski/straty ze zbycia instrumentów finansowych	-	-	-	-	-	-	-	-
Kwota przeniesiona z kapitałów własnych do rachunku zysków i strat z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	-	-	-	-	-	-	-	-
Koszty z tytułu realizacji instrumentów pochodnych	-	-	-	-	-	- 5	-	- 5
Razem zysk / strata	-	- 100	-	-	- 571	- 227	-	- 444

Nota 5. PODATEK DOCHODOWY I ODROZONY PODATEK DOCHODOWY

Główne składniki obciążenia podatkowego za lata zakończone 31 grudnia 2016 i 2015 roku przedstawiają się następująco:

PODATEK DOCHODOWY WYKAZANY W RZIS	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
Bieżący podatek dochodowy	2 948	3 992
Dotyczący roku obrotowego	2 948	3 992
Korekty dotyczące lat ubiegłych	-	-
Odroczony podatek dochodowy	139	-125
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	139	-125
Związany z obniżeniem stawek podatku dochodowego	-	-
Obciążenie podatkowe wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	3 087	3 867

Wykazany w rachunku zysków i strat podatek odroczony stanowi różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresów sprawozdawczych.

PODATEK ODROZONY WYKAZANY W KAPITALE WŁASNYM	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
Bieżący podatek dochodowy	-	-
Odroczony podatek dochodowy	-	-
Korzyść podatkowa / (obciążenie podatkowe) wykazane w pozostałych dochodach całkowitych	-	-

BIĘŻĄCY PODATEK DOCHODOWY	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
Zysk przed opodatkowaniem	15 792	18 517
Przychody lat ubiegłych zwiększające podstawę do opodatkowania	28 521	26 614
Przychody wyłączone z opodatkowania	8 104	5 353
Koszty lat ubiegłych zmniejszające podstawę opodatkowania	23 077	20 733
Koszty niebędące kosztami uzyskania przychodów	4 340	3 663
Dochód do opodatkowania	17 472	22 708
Odliczenia od dochodu - darowizna, strata	1 956	267
Podstawa opodatkowania	15 516	20 527
Podatek dochodowy przy zastosowaniu stawki 19%	2 948	3 900
Efektywna stawka podatku (udział podatku dochodowego w zysku przed opodatkowaniem)	20%	21%

Część bieżąca podatku dochodowego ustalona została według stawki równej 19% dla podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym.

Wysokość podatku dochodowego w spółkach zagranicznych należących do Grupy Kapitałowej wynosi 19%.

Ujemne różnice przejściowe będące podstawą do tworzenia aktywa z tytułu podatku odroczonego	31.12.2015	zwiększenia	wykorzystanie	zmniejszenia	31.12.2016
Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	35	2	-	-	37
Rezerwa na pozostałe świadczenia pracownicze	-	9	-	-	9
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	261	431	332	6	354
Ujemne różnice kursowe	-	1	1	-	-

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ROCZNE GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM ZA OKRES 01.01.2016–31.12.2016 R.
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Wynagrodzenia i ubezpieczenia społeczne płatne w następnych okresach	937	746	986	1	696
Straty możliwe do odliczenia od przyszłych dochodów do opodatkowania	2 806	379	2 260	-	925
Odpis aktualizujący wartość opcji	159	24	-	75	108
Odpisy aktualizujące zapasy	30	2	-	9	23
Odpisy aktualizujące należności	1 369	535	6	226	1 672
rezerwy na zobowiązania handlowe	1 637	21 165	19 473	942	2 387
Pozostałe rezerwy	254	177	67	-	364
Suma ujemnych różnic przejściowych	7 487	23 471	23 125	1 259	6 575
stawka podatkowa	19%	19%	19%	19%	19%
Aktywa z tytułu odroczonego podatku	1 423	4 459	4 394	239	1 249
Podstawa odpisu na aktywo z tytułu odroczonego podatku	1 126				-
wartość odpisu na aktywo z tytułu odroczonego podatku	214				-
Aktywa z tytułu odroczonego podatku po uwzględnieniu odpisu	1 209				1 249

Dodatknie różnice przejściowe będące podstawą do tworzenia rezerwy z tytułu podatku odroczonego	31.12.2015	zwiększenia	wykorzystanie	zmniejszenia	31.12.2016
Przyspieszona amortyzacja podatkowa	1 365	758	10	681	1 432
Inne wydatki rozliczane w bieżącym roku	-	-	-	-	-
Przeszacowanie aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży do wartości godziwej	-	-	-	-	-
Dodatnie różnice kursowe	7	11	-	7	11
odsetki od udzielonych pożyczek wycena bilansowa	85	678	-	690	73
różnica w amortyzacji leasingów	552	559	-	460	651
Przychody na przełomie okresu	2 997	3 744	2 996	-	3 745
Suma dodatknych różnic przejściowych	5005	5 750	3 006	1 838	5 912
stawka podatkowa	19%	19%	19%	19%	19%
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego na koniec okresu:	951	1 093	571	350	1 123

Aktywa/Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego

Wyszczególnienie	31.12.2015	zwiększenia	wykorzystanie	zmniejszenia	31.12.2016
Aktywo z tytułu podatku odroczonego	1 209	4 459	4 394	25	1 249
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego – działalność kontynuowana	951	1 093	571	350	1 123
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego – działalność zaniechana	-	-	-	-	-
Aktywa/Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego	258	3 366	3 823	- 325	126

Nota 6. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA

W Grupie Kapitałowej nie wystąpiła działalność zaniechana.

Nota 7. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Grupy przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu. Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy (po potrąceniu odsetek od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe) przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu (skorygowaną o wpływ opcji rozwadniających oraz rozwadniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe).

Działalność kontynuowana i zaniechana

Wyliczenie zysku na jedną akcję zostało oparte na następujących informacjach:

	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
Zysk netto z działalności kontynuowanej		
Strata na działalności zaniechanej	-	-
Zysk wykazany dla potrzeb wyliczenia wartości podstawowego zysku przypadającego na jedną akcję	12 706	14 650
Efekt rozwodnienia:	-	-
- odsetki od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe	-	-
- odsetki od obligacji zamiennych na akcje	-	-
Zysk wykazany dla potrzeb wyliczenia wartości rozwodnionego zysku przypadającego na jedną akcję	12 706	14 650
Zysk na 1 akcję	1,06	1,22

Liczba wyemitowanych akcji

	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
Średnia ważona liczba akcji wykazana dla potrzeb wyliczenia wartości podstawowego zysku na jedną akcję w szt.	12 000 000	12 000 000
Efekt rozwodnienia liczby akcji zwykłych	-	-
- opcje na akcje	-	-
- obligacje zamienne na akcje	-	-
Średnia ważona liczba akcji zwykłych wykazana dla potrzeb wyliczenia wartości rozwodnionego zysku na jedną akcję w szt.	12 000 000	12 000 000

W okresie między dniem bilansowym a dniem sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne inne transakcje dotyczące akcji zwykłych lub potencjalnych akcji zwykłych.

Nota 8. DYWIDENDY ZAPROPONOWANE LUB UCHWALONE DO DNIA ZATWIERDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Polityka wypłaty dywidendy z zysku za lata 2014-2015 przewidywała wypłatę 100% jednostkowego zysku spółki VOTUM S.A. w przypadku osiągnięcia przez Spółkę zysku do 6 mln PLN oraz 50% nadwyżki powyżej zysku wynoszącego 6 mln PLN, ale rekomendowana wartość dywidendy nie może być wyższa od zysku netto Grupy Kapitałowej VOTUM przyporządkowanemu podmiotowi dominującemu. W dniu 21 września 2015 roku Zarząd Spółki podjął uchwałę w sprawie wypłaty na rzecz akcjonariuszy zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy z zysku za rok 2015. Zarząd Spółki po uzyskaniu zgody Rady Nadzorczej podjął decyzję o wypłacie akcjonariuszom zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy z zysku za rok obrotowy

2015 w łącznej kwocie 3 840 000,00 PLN (słownie: trzy miliony osiemset czterdzieści tysięcy złotych. Dzień wypłaty zaliczki na poczet dywidendy ustalono na dzień 22 października 2015 r.

W dniu 14 czerwca 2016 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie VOTUM S.A. podjęło Uchwałę nr 8 w sprawie podziału wyniku finansowego za rok 2015, zgodnie z którą Zwyczajne Walne Zgromadzenie VOTUM S.A. postanowiło przeznaczyć na wypłatę dywidendy kwotę 9.360.000,00 zł tj. kwotę 0,78 zł na jedną akcję, z zastrzeżeniem, że kwota 3.840.000 zł została już wypłacona w formie zaliczki na podstawie uchwały z 21.09.2015r. a do wypłaty pozostała kwota 5.520.000 zł tj. 0,46 zł za jedną akcję.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy na podstawie art. 348 § 3 Kodeksu spółek handlowych ustaliło jako dzień dywidendy 24.06.2016r.

Ustalono, że pozostała do wypłaty kwoty 5 520 000,00 zł zostanie wypłacona w dwóch transzach. Pierwsza transza w wysokości 50% (tj. 23 grosze na 1 akcję) została wypłacona w dniu 12.07.2016r., a druga transza w wysokości 50% (tj. 23 grosze na 1 akcję) została wypłacona w dniu 12.10.2016r.

	Dywidenda z akcji zwykłych			Zaliczka na dywidendę		
	Data wypłaty	wartość w zł	Wartość na 1 akcję	Data wypłaty	wartość w zł	Wartość na 1 akcję
	w II transzach:					
wynik roku 2015	12.07.2016 wypłata 0,23zł i 12.10.2016 wypłata 0,23zł	5 520 000	0,46 zł	22.10.2015	3 840 000	0,32 zł
wynik roku 2014	30.06.2015	8 040 000	0,67 zł	-	-	-

Liczba uprawnionych akcji do dywidendy 12 000 000 sztuk.

Zarząd będzie rekomendował wypłacanie dywidendy za rok 2016 zgodnie z przyjętą polityką dywidendy na lata 2016-2018 opisane w sprawozdaniu z działalności Grupy Kapitałowej.

Nota 9. EFEKT PODATKOWY POZOSTAŁYCH DOCHODÓW CAŁKOWITYCH

	01.01.2016-31.12.2016			01.01.2015-31.12.2015		
	Kwota przed opodatkowaniem	Podatek	Kwota po opodatkowaniu	Kwota przed opodatkowaniem	Podatek	Kwota po opodatkowaniu
Zmiany w nadwyżce z przeszacowania	-	-	-	-	-	-
Zyski (straty) z tytułu przeszacowania składników aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	-	-	-	-
Efektywna część zysków i strat związanych z instrumentami zabezpieczającymi przepływy środków pieniężnych	-	-	-	-	-	-
Zyski (straty) aktuarialne z programów określonych świadczeń emerytalnych	-	-	-	-	-	-
Różnice kursowe z wyceny jednostek działających za granicą	33	19%	27	8	19%	6
Udział w dochodach całkowitych jednostek stowarzyszonych	-	-	-	-	-	-
Suma dochodów całkowitych	33	19%	27	8	19%	6

Nota 10. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

Struktura własnościowa

STRUKTURA WŁASNOŚCIOWA - wartość netto	31.12.2016	31.12.2015
Własne	24 341	13 820
Używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu	2 179	2 048
Razem	26 520	15 868

Rzeczowe aktywa trwałe, do których tytuł prawny podlega ograniczeniom oraz stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

Tytuł zobowiązania / ograniczenia w dysponowaniu	31.12.2016	31.12.2015
- stanowiące zabezpieczenie kredytów i pożyczek własnych	-	-
- stanowiące zabezpieczenie kredytów i pożyczek obcych	11 446	3 252
- stanowiące zabezpieczenie innych zobowiązań	-	-
- użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego	2 179	2 048
Wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych podlegających ograniczeniu w dysponowaniu lub stanowiących zabezpieczenie	13 625	5 300

Kwoty zobowiązań umownych do nabycia w przyszłości rzeczowych aktywów trwałych

W Grupie Kapitałowej występują umowy, które zobowiązują spółki do nabycia w przyszłości określonych rzeczowych aktywów trwałych na kwotę .

Zmiany środków trwałych (wg grup rodzajowych) – za okres 01.01.2016-31.12.2016 r.

Wyszczególnienie	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość bilansowa brutto na dzień 01.01.2016	897	13 416	3 578	3 470	2 063	-	23 424
Zwiększenia, z tytułu:	582	10 446	410	909	75	47	12 469
- nabycia środków trwałych	582	10 446	365	76	74	-	11 543
- połączenia jednostek gospodarczych	-	-	-	-	-	-	-
- zawartych umów leasingu	-	-	45	833	-	-	878
- inne	-	-	-	-	1	47	48
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	10	135	43	-	188
- zbycia	-	-	2	135	43	-	180
- likwidacji	-	-	7	-	-	-	7
- inne	-	-	1	-	-	-	1
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2016 roku	1 479	23 862	3 978	4 244	2 095	47	35 705
Umorzenie na dzień 01.01.2016 roku	-	1 861	2 544	1 396	1 796	-	7 597
Zwiększenia, z tytułu:	-	281	665	700	119	-	1 765
- amortyzacji	-	281	665	700	118	-	1 764
- inne	-	-	-	-	1	-	1
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	8	104	33	-	145
- likwidacji	-	-	7	65	-	-	72
- sprzedaży	-	-	-	39	33	-	72
- inne	-	-	1	-	-	-	1
Umorzenie na dzień 31.12.2016 roku	-	2 142	3 201	1 992	1 882	-	9 217
Odpisy aktualizujące na 01.01.2016 roku	-	-	-	-	-	-	-
Zwiększenia, z tytułu:	-	-	-	-	-	-	-
- utraty wartości	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	-	-	-	-
- odwrócenie odpisów aktualizujących	-	-	-	-	-	-	-
- likwidacji lub sprzedaży	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2016 roku	-	-	-	-	-	-	-
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdania spółek zagranicznych	-	-	-	50	- 18	-	32
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2016 roku	1 479	21 720	777	2 302	195	47	26 520

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ROCZNE GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM ZA OKRES 01.01.2016– 31.12.2016 R.
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Zmiany środków trwałych (wg grup rodzajowych) – za okres 01.01.2015-31.12.2015 r.

Wyszczególnienie	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość bilansowa brutto na dzień 01.01.2015	897	13 402	3 230	1 892	1 960	-	21 381
Zwiększenia, z tytułu:	-	14	603	1 804	110	-	2 531
- nabycia środków trwałych	-	14	422	398	109	-	943
- połączenia jednostek gospodarczych	-	-	-	-	-	-	-
- zawartych umów leasingu	-	-	171	1 406	-	-	1 577
- inne	-	-	10	-	1	-	11
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	255	226	7	-	488
- zbycia	-	-	-	124	-	-	124
- likwidacji	-	-	255	-	7	-	262
- inne	-	-	-	102	-	-	102
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2015 roku	897	13 416	3 578	3 470	2 063	-	23 424
Umorzenie na dzień 01.01.2015 roku	-	1 499	2 167	1 066	1 675	-	6 407
Zwiększenia, z tytułu:	-	362	631	456	128	-	1 577
- amortyzacji	-	362	629	456	128	-	1 575
- inne	-	-	2	-	-	-	2
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	254	126	7	-	387
- likwidacji	-	-	254	-	7	-	261
- sprzedaży	-	-	-	124	-	-	124
- inne	-	-	-	2	-	-	2
Umorzenie na dzień 31.12.2015 roku	-	1 861	2 544	1 396	1 796	-	7 597
Odpisy aktualizujące na 01.01.2015 roku	-	-	-	-	-	-	-
Zwiększenia, z tytułu:	-	-	-	-	-	-	-
- utraty wartości	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	-	-	-	-
- odwrócenie odpisów aktualizujących	-	-	-	-	-	-	-
- likwidacji lub sprzedaży	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2015 roku	-	-	-	-	-	-	-
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdania spółek zagranicznych	-	-	-	43	-2	-	41
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2015 roku	897	11 555	1 034	2 117	265	-	15 868

Środki trwałe w budowie

Stan na 01.01.2016	Poniesione nakłady w roku obrotowym	Rozliczenie nakładów				Odpisy aktualizujące na BZ	Stan na 31.12.2016
		Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe		
-	47	-	-	-	-	-	47

Stan na 01.01.2015	Poniesione nakłady w roku obrotowym	Rozliczenie nakładów				Odpisy aktualizujące na BZ	Stan na 31.12.2015
		Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe		
-	-	-	-	-	-	-	-

Wartość i powierzchnia gruntów użytkowanych wieczysto

Adres nieruchomości	Nr księgi wieczystej lub zbiorów dokumentów	Nr działki	Powierzchnia działki [HA] na 31.12.2016	Wartość na 31.12.2016	Powierzchnia działki [HA] na 31.12.2015	Wartość na 31.12.2015
ul. Golikówka 6, Kraków	KR1P/00151938/2 i KR1P/00151939/9	2/26 oraz i2/27	0,417	897	0,417	897
u. Wyścigowa 56i, Wrocław	WRK1K/00183448/8	026401-1.0021.7.20/25	0,158	582		
OGÓŁEM			0,575	1479	0,417	897

Grunty i budynki o wartości bilansowej 23,2 mln PLN (na dzień 31 grudnia 2015 roku: 12,4 mln PLN) objęte są hipoteką ustanowioną w celu zabezpieczenia kredytów bankowych Grupy (nota 32). Wartość bilansowa nieruchomości jest przybliżoną wartością godziwą (ceną rynkową) nieruchomości. Zgodnie z operatem szacunkowym Biura Wycen Majątkowych „Rzeczoznawca” z siedzibą w Krakowie z dnia 12 marca 2008r. oszacowana wartość inwestycji została określona na poziomie 9 427 tys. zł. (dotyczy inwestycji sprzed rozbudowy).

Leasingowane środki trwałe

Środki trwałe w leasingu	31.12.2016			31.12.2015		
	Wartość brutto	Umorzenie	Wartość netto	Wartość brutto	Umorzenie	Wartość netto
Nieruchomości	-	-	-	-	-	-
Maszyny i urządzenia	1 488	1 231	257	977	507	470

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ROCZNE GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM ZA OKRES 01.01.2016– 31.12.2016 R.
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Środki transportu	2 611	689	1 922	2 124	546	1 578
Pozostałe środki trwałe	-	-	-	-	-	-
Razem	4 099	1 919	2 179	3 101	1053	2 048

Struktura własności

Wartość bilansowa maszyn i urządzeń użytkowanych na dzień 31 grudnia 2016 roku na mocy umów leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu wynosi 2 179 tysięcy PLN (na dzień 31 grudnia 2015 roku: 2 048 tysięcy PLN). Na aktywach użytkowanych na mocy umów leasingowych oraz umów dzierżawy z opcją zakupu został ustanowiony zastaw pod zabezpieczenie związanych z nimi zobowiązań z tytułu leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości w okresie od 01.01.2016 – 31.12.2016 r.

W okresie 01.01.2016 – 31.12.2016 nie dokonano odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości w okresie od 01.01.2015 – 31.12.2015 r.

W okresie 01.01.2015 – 31.12.2015 nie dokonano odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych.

Planowane nakłady inwestycyjne w 2017r.

W okresie 01.01.2017 – 31.12.2017 spółki z grupy kapitałowej nie planują istotnych nakładów inwestycyjnych. Ponoszone nakłady inwestycyjne w 2017r. będą miały charakter odtworzeniowy majątku w grupie kapitałowej.

Nota 11. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

Zmiany wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) – za okres 01.01.2016-31.12.2016 r.

Wyszczególnienie	Koszty prac rozwojowych (1)	Znaki towarowe (2)	Patenty i licencje (2)	Oprogramowanie komputerowe (2)	Inne (2)	Wartości niematerialne w budowie	Ogółem
Wartość bilansowa brutto na dzień 01.01.2016	-	-	33	1 999	6	120	2 158
Zwiększenia, z tytułu:	-	-	-	332	-	-	332
- nabycia	-	-	-	212	-	-	212
- przeszacowania	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	120	-	-	120
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	36	-	120	156
- zbycia	-	-	-	-	-	-	-
- likwidacji	-	-	1	36	-	-	37
- przeszacowania	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	120	120
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2016 roku	-	-	33	2 295	-	-	2 328
Umorzenie na dzień 01.01.2016 roku	-	-	12	1 176	6	10	1 204
Zwiększenia, z tytułu:	-	-	10	358	-	-	368
- amortyzacji	-	-	10	358	-	-	368
- przeszacowania	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	31	-	-	31
- likwidacji	-	-	1	31	-	10	42
- sprzedaży	-	-	-	-	-	-	-
- przeszacowania	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	10	10
Umorzenie na dzień 31.12.2016 roku	-	-	22	1 503	-	-	1 525
Odpisy aktualizujące na 01.01.2016 roku	-	-	-	-	-	-	-
Zwiększenia, z tytułu:	-	-	-	-	-	-	-
- utraty wartości	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	-	-	-	-
- likwidacji lub sprzedaży	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2016 roku	-	-	-	-	-	-	-
- różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	-	-	-	1	-	-	1
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2016 roku	-	-	11	793	-	-	804

Zmiany wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) – za okres 01.01.2015 - 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie	Koszty prac rozwojowych (1)	Znaki towarowe (2)	Patenty i licencje (2)	Oprogramowanie komputerowe (2)	Inne (2)	Wartości niematerialne w budowie	Ogółem
Wartość bilansowa brutto na dzień 01.01.2015	-	-	29	1 723	-	-	1 752
Zwiększenia, z tytułu:	-	-	4	315	6	410	735
- nabycia	-	-	4	25	-	410	439
- przeszacowania	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	290	6	-	296
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	39	-	290	329
- zbycia	-	-	-	-	-	-	-
- likwidacji	-	-	-	39	-	-	39
- przeszacowania	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	290	290
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2015 roku	-	-	33	1 999	6	120	2 158
Umorzenie na dzień 01.01.2015 roku	-	-	-	997	-	-	997
Zwiększenia, z tytułu:	-	-	12	218	6	10	246
- amortyzacji	-	-	12	218	-	10	240
- przeszacowania	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	6	-	6
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	39	-	-	39
- likwidacji	-	-	-	39	-	-	39
- sprzedaży	-	-	-	-	-	-	-
- przeszacowania	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Umorzenie na dzień 31.12.2015 roku	-	-	12	1 176	6	10	1 204
Odpisy aktualizujące na 01.01.2015 roku	-	-	-	-	-	-	-
Zwiększenia, z tytułu:	-	-	-	-	-	-	-
- utraty wartości	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	-	-	-	-
- likwidacji lub sprzedaży	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2015 roku	-	-	-	-	-	-	-
- różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	-	-	-	-	-	25	25
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2015 roku	-	-	21	823	-	135	979

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości w okresie od 01.01.2016 – 31.12.2016 r.

W okresie 01.01.2016 – 31.12.2016 nie dokonano odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości, wartości niematerialnych.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości w okresie od 01.01.2015 – 31.12.2015 r.

W okresie 01.01.2015 – 31.12.2015 nie dokonano odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości, wartości niematerialnych.

Wartości niematerialne, do których tytuł prawny podlega ograniczeniom oraz stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

Wartości niematerialne nie podlegają prawnym ograniczeniom (oprócz wynikających ograniczeń z typowych umów EULA) oraz nie stanowią zabezpieczenia zobowiązań.

Kwoty zobowiązań umownych do nabycia w przyszłości wartości niematerialnych

W Grupie Kapitałowej nie występują umowy, które zobowiązywałyby spółki do nabycia w przyszłości określonych wartości niematerialnych.

Nota 12. WARTOŚĆ FIRMY

Wyszczególnienie	31.12.2016	31.12.2015
Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp.k.	3 495	3 495
A&S Studio Paweł Adamkiewicz	-	-
VIDSHKODUVANNYA sp. z o.o.	-	-
Biuro Ogólnopolskich Badania Ankieterów Terenowych sp. z o.o.	-	20
Wartość firmy (netto)	3 495	3 515

Wartość firmy z objęcia udziałów w Kancelarii Adwokatów i Radców Prawnych Andrzej Łebek i Wspólnicy spółka komandytowa

Wartość firmy powstała w wyniku połączenia jednostek gospodarczych w trzech etapach. W dniu 21.05.2009r. Votum S.A. nabyło wkłady komandytariuszy o wartości nominalnej 65.000zł. W dniu 12.08.2009r. Votum S.A. nabyło 16% udziału w zyskach i stratach oraz w dniu 01.09.2009r. Votum S.A. nabyło 18% udziału w zyskach i stratach. Cena nabycia 99% udziału wyniosła 3 112 tys. zł. Zidentyfikowana wartość aktywów netto wyniosła -383 tys. zł. Na dzień nabycia Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych A.Łebek i Wspólnicy s.k. stanowiła dla grupy ośrodek wypracowujący przepływy pieniężne oparty na uzupełnieniu świadczonych usług przez Votum S.A. Grupa w wyniku przeprowadzonych testów na utratę wartości nie rozpoznała utraty wartości. Do testów posłużono się planem budżetowym na 2017r. oraz 4-letnią prognozą przepływów pieniężnych. W okresie prognozy uwzględniono stały wzrost 10% zysku za okres 2017-2021. Średnioważony koszt kapitału (WACC) 10%. Wartość końcowa została oszacowana poprzez ekstrapolację prognozy wolnych środków przepływów pieniężnych poza okres 2021 z wykorzystaniem adekwatnej stopy wzrostu.

Zmiany stanu wartości firmy z konsolidacji

Wyszczególnienie	31.12.2016	31.12.2015
Wartość bilansowa brutto na początek okresu	3 894	3 894
Zwiększenia, z tytułu:	-	-
Zwiększenie stanu z tytułu przejęcia jednostki	-	-
Zwiększenia stanu z tytułu korekt wynikających z późniejszego ujęcia	-	-
Różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	-	-
Inne zmiany wartości bilansowej	-	-
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-
Zmniejszenie stanu z tytułu sprzedaży spółki zależnej	-	-
Zmniejszenie stanu z tytułu korekt wynikających z późniejszego ujęcia	-	-

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ROCZNE GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM ZA OKRES 01.01.2016– 31.12.2016 R.
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Zmniejszenia stanu z tytułu spadku udziału wskutek rozwodnienia	-	-
Różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	-	-
Inne zmiany wartości bilansowej	-	-
Wartość bilansowa brutto na koniec okresu	3 894	3 894
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na początek okresu	379	379
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości ujęte w trakcie okresu	20	-
Pozostałe zmiany	-	-
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na koniec okresu	399	379
Wartość firmy (netto)	3 495	3 515

Wyszczególnienie	Data przejęcia	Procent przejętych instrumentów kapitałowych z prawem głosu	Koszt połączenia jednostek gospodarczych	Wartość godziwa aktywów netto jednostki przejmowanej przypadająca na jednostkę przejmującą	Wartość firmy przejęta w ramach połączenia jednostek gospodarczych	Nadwyżka udziału jednostki przejmującej w wartości godziwej aktywów netto nad kosztem połączenia
Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy spółka komandytowa	21.05.2009	99%	31	-383	3 495	-
A&S Studio Paweł Adamkiewicz	21.01.2011	100%	0	122	333	-
VIDSHKODUVANNYA sp. z o.o.	25.10.2013	74%	0	6	46	-
Biuro Ogólnopolskie Badań Ankieterów Terenowych sp. z o.o.	09.04.2015	64%	0	-1	20	-
Wartość ogółem	-	-	-	-	3 894	-

Wartość firmy powstała w wyniku połączenia jednostek gospodarczych. W dniu 21.05.2010 r. VOTUM S.A. nabyło wkłady komandytariuszy o wartości nominalnej 65.000zł w spółce Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy spółka komandytowa. W dniu 12.08.2010 r. VOTUM S.A. nabyło 16% udziału w zyskach i stratach wyżej wymienionej kancelarii. W dniu 01.09.2010 r. VOTUM S.A. nabyło 18% udziału w zyskach i stratach w Kancelarii Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp.k. oraz na mocy aneksu do umowy spółki z dnia 06.10.2010 r. VOTUM S.A. weszło w posiadanie praw do 99% udziału w zyskach i stratach tejże kancelarii. Na dzień 31.12.2016 roku oraz na dzień 31.12.2015 roku nie nastąpiła utrata wartości firmy. Na dzień 30 kwietnia 2010 wartość firmy została wyceniona metodą dochodową przez podmiot Audyt Adach Sadowska – Sadowska Spółka Partnerska – Biegli Rewidenci z siedzibą w Warszawie.

Dnia 21 stycznia 2011r. PCRF VOTUM S.A. nabyło przedsiębiorstwo prowadzone pod firmą „A&S Studio Rehabilitacja Funkcjonalna Paweł Adamkiewicz” za kwotę 490 tys. zł. zidentyfikowane rzeczowe aktywa trwałe wyniosły 149 tys. zł. Cena nabycia została ustalona na podstawie wyceny metodą dochodową opracowaną przez Biegłego Rewidenta nr 9358 Panią Teresę Sadowską. Umowa zobowiązuje do zakazu prowadzenia podmiotu konkurencyjnego do usług PCRF VOTUM S.A. Akwizycja podmiotu miała na celu zwiększenie bazy klientów oraz szerszy dostęp do wysoko wykwalifikowanych pracowników z zakresu rehabilitacji funkcjonalnej. Z uwagi na zmianę lokalizacji prowadzenia działalności, wraz z istotną zmianą prowadzenia działalności po przeniesieniu przedsiębiorstwa do ośrodka PCRF dokonano odpisu aktualizującego z uwagi na brak możliwości wyodrębnienia ośrodka generującego gotówkę.

Dnia 25 października 2013 roku Votum S.A. nabyło 8880 udziały o łącznej wartości nominalnej 8880,00 UAH, uprawniających do 8880 głosów stanowiących 74 % ogólnej liczby głosów na zgromadzeniu wspólników tej spółki. Udziały w spółce VIDSHKODUVANNYA sp. z o.o. zostały nabyte za łączną kwotę wynoszącą 52 000,00 PLN. Nabycie udziałów zostało sfinansowane ze środków własnych. Dokonano odpisu aktualizującego na wartość firmy z uwagi na ryzyko niepewności prowadzenia działalności gospodarczej z uwagi na sytuację gospodarczo polityczną.

Dnia 9 kwietnia 2015 roku VOTUM S.A. nabyła 533 nowo utworzonych udziałów w spółce BOBAT sp. z o.o. o wartości nominalnej 100 PLN (sto złotych) każdy i łącznej wartości 53 300 PLN. Udziały stanowią 63,99% kapitału i uprawniają do 63,99% głosów na zgromadzeniu wspólników BOBAT. Nabycie udziałów zostało sfinansowane ze środków własnych.

Dokonano odpisu na wartość firmy z uwagi na nie generowanie środków pieniężnych wystarczających do utrzymania i rozwoju i w związku z tym faktem Zarząd podjął decyzję o dokonaniu odpisu aktualizującego wartości firmy.

Nota 13. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

Grupa Kapitałowa nie posiada nieruchomości inwestycyjnych.

Nota 14. INWESTYCJE W JEDNOSTKACH POWIĄZANYCH WYCENIANYCH METODĄ PRAW WŁASNOŚCI

Grupa Kapitałowa posiadała na dzień bilansowy inwestycje w jednostkach powiązanych wycenianych metodą praw własności spółkę Protecta s.a. z siedzibą we Włocławku. W dniu 18 czerwca 2015 roku VOTUM nabyła 720 udziałów o wartości nominalnej 500 (pięćset złotych) PLN każdy udział o łącznej wartości 360 000 PLN. Udziały stanowią 36,00 % kapitału i uprawniają do 36% głosów na zgromadzeniu wspólników. Nabycie udziałów zostało sfinansowane ze środków własnych. Wybrane dane finansowe spółki za 2016r. wynoszą:

Wybrane dane finansowe	31.12.2016
Aktywa trwałe	739
Aktywa obrotowe	340
Suma aktywów	1 079

Wybrane dane finansowe	31.12.2016
Kapitał własny	-448
Kapitał podstawowy	1 000
Kapitał zapasowy	850
Zysk (strata) z lat ubiegłych	-2 149
Zysk (strata) netto	-149
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	1 527
Suma pasywów	1 079

Wybrane dane finansowe	31.12.2016
Przychody ze sprzedaży i zrównane z nimi	1 941
Koszty działalności operacyjnej	2 009
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	-104
Zysk (strata) netto	-149

W dniu 31 marca 2017 roku Votum S.A. zbyła 720 udziałów za cenę 126 tys. zł spółce DSA FG S.A. z siedzibą we Wrocławiu.

Nota 15. AKCJE / UDZIAŁY W JEDNOSTKACH PODPORZĄDKOWANYCH NIE OBJĘTYCH KONSOLIDACJĄ

Grupa Kapitałowa nie posiada akcji/udziałów w jednostkach podporządkowanych nie objętych konsolidacją.

Nota 16. POZOSTAŁE AKTYWA TRWAŁE

Wyszczególnienie	31.12.2016	31.12.2015
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	-	-
Kaucje gwarancyjne zdeponowane w banku	107	97
RAZEM	107	97

Nota 17. AKTYWA FINANSOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY

Grupa Kapitałowa nie posiada aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży na dzień bilansowy oraz na dzień porównywalny.

Nota 18. AKTYWA FINANSOWE WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY

Grupa Kapitałowa nie posiada aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy na dzień bilansowy oraz na dzień porównywalny.

Nota 19. POZOSTAŁE AKTYWA FINANSOWE

Inwestycje długoterminowe	31.12.2016	31.12.2015
Pożyczki udzielone, w tym:	1 504	302
- dla Zarządu i Rady Nadzorczej	283	241
Inne	-	-
RAZEM	1 504	302

Inwestycje krótkoterminowe	31.12.2016	31.12.2015
Pożyczki udzielone, w tym:	917	768
- dla Zarządu i Rady Nadzorczej	235	304
Instrumenty finansowe utrzymane do terminu wymagalności	-	-
RAZEM	917	768

Nota 20. INNE AKTYWA FINANSOWE

Grupa Kapitałowa nie posiada pozycji innych aktywów finansowych na dzień bilansowy.

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności

Grupa Kapitałowa nie posiada inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności na dzień bilansowy oraz na dzień porównywalny.

Zmiana stanu instrumentów finansowych

01.01.2016-31.12.2016	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki udzielone i należności własne	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Pozostałe zobowiązania finansowe
Stan na początek okresu	-	-	-	1 070	183	4 945
Zwiększenia	-	-	-	1 848	-	14 363
Zakup akcji	-	-	-	-	-	-
Udzielenie pożyczek	-	-	-	1 785	-	-
Kredyty i pożyczki	-	-	-	-	-	13 530
Odsetki naliczone wg efektywnej stopy procentowej	-	-	-	-	-	-
Wycena bilansowa odniesiona na kapitał	-	-	-	-	-	-
Wycena bilansowa odniesiona w RZIS	-	-	-	63	-	-
Zwiększenie zobowiązań leasingowych	-	-	-	-	-	833

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ROCZNE GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM ZA OKRES 01.01.2016– 31.12.2016 R.
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Zmniejszenia	-	-	-	497	75	6391
Sprzedaż akcji	-	-	-	-	-	-
Spłata pożyczek udzielonych	-	-	-	497	-	-
Spłata kredytów i pożyczek	-	-	-	-	-	5499
Odpisy z tytułu utraty wartości	-	-	-	-	-	-
Wycena bilansowa odniesiona na kapitał	-	-	-	-	-	-
Wycena bilansowa odniesiona w RZIS	-	-	-	-	75	-
Spłata zobowiązań leasingowych	-	-	-	-	-	892
Stan na koniec okresu	-	-	-	2 421	108	12 917

01.01.– 31.12.2015	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki udzielone i należności własne	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Pozostałe zobowiązania finansowe
Stan na początek okresu	-	-	-	705	250	4601
Zwiększenia	-	-	-	962	24	1 855
Zakup akcji	-	-	-	-	-	-
Udzielenie pożyczek	-	-	-	962	-	-
Kredyty i pożyczki	-	-	-	-	-	279
Odsetki naliczone wg efektywnej stopy procentowej	-	-	-	-	-	-
Wycena bilansowa odniesiona na kapitał	-	-	-	-	-	-
Wycena bilansowa odniesiona w RZIS	-	-	-	-	24	-
Zwiększenie zobowiązań leasingowych	-	-	-	-	-	1576
Zmniejszenia	-	-	-	597	91	1511
Sprzedaż akcji	-	-	-	-	-	-
Spłata pożyczek udzielonych	-	-	-	597	-	-
Spłata kredytów i pożyczek	-	-	-	-	-	655
Odpisy z tytułu utraty wartości	-	-	-	-	-	-
Wycena bilansowa odniesiona na kapitał	-	-	-	-	-	-
Wycena bilansowa odniesiona w RZIS	-	-	-	-	91	-
Spłata zobowiązań leasingowych	-	-	-	-	-	856
Stan na koniec okresu	-	-	-	1070	183	4945

Instrumenty zabezpieczające wartość godziwą

Grupa Kapitałowa nie posiada instrumentów zabezpieczających wartość godziwą na dzień bilansowy oraz na dzień porównywalny.

Instrumenty pochodne zabezpieczające wartość godziwą

Grupa Kapitałowa nie posiada instrumentów pochodnych zabezpieczających wartość godziwą na dzień bilansowy oraz na dzień porównywalny.

Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne

Grupa Kapitałowa nie posiada instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne na dzień bilansowy oraz na dzień porównywalny.

Należności długoterminowe

	31.12.2016	31.12.2015
Pożyczki udzielone	1 504	302
inne należności długoterminowe	-	-
Suma netto udzielonych pożyczek	1 504	302

Udzielone pożyczki

	31.12.2016	31.12.2015
Udzielone pożyczki brutto, w tym:	2 450	1 114
- dla Zarządu i Rady Nadzorczej (wraz z zarządzającymi spółek zależnych)	518	545
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	29	44
Suma netto udzielonych pożyczek	2 421	1 070
- długoterminowe	1 504	302
- krótkoterminowe	917	768

Udzielone pożyczki według stanu na 31.12.2016r., w tym dla Zarządu

Pożyczkobiorca	Wartość wg umowy	Wartość bilansowa netto	Odpis aktualizujący	Termin spłaty	Efektywna stopa procentowa	Zabezpieczenia
osoba fizyczna	200	119	-	2017-01-05	WIBOR + 2%	zabezpieczenie na akcjach
osoba fizyczna	20	5	-	2016-12-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	10	-	5	2014-12-31	WIBOR + 1%	
osoba fizyczna	4	-	1	2012-04-30	WIBOR + 1%	
osoba fizyczna	1	-	1	-	WIBOR + 1%	
Concierge sp. z o.o.	147	150	-	2016-12-31	WIBOR + 2%	weksel in blanco
osoba fizyczna	6	4	-	2016-12-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	3	3	-	2017-05-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	5	5	-	2017-06-30	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	3	-	2	2015-10-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	200	202	-	2020-09-30	WIBOR + 2%	weksel in blanco
osoba fizyczna	13	2	-	2017-03-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	10	-	12	2012-02-29	WIBOR + 1%	
osoba fizyczna	20	1	-	2017-01-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	35	13	-	2017-12-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	2	-	2	2014-02-28	WIBOR + 1%	
osoba fizyczna	5	1	-	2015-12-31	WIBOR + 2%	
Protecta Broker sp. z o.o.	35	36	-	2016-12-31	WIBOR + 2%	
Protecta sp. z o.o.	1220	1 190	-	2023-01-10	WIBOR + 2%	hipoteka na nieruchomościach, weksel in blanco
osoba fizyczna	5	1	-	2016-09-30	WIBOR + 2%	
Samul Dariusz	145	126	-	2017-05-31	WIBOR + 2%	weksel in blanco
osoba fizyczna	6	-	5	2013-06-30	WIBOR + 1%	

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ROCZNE GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM ZA OKRES 01.01.2016– 31.12.2016 R.
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

osoba fizyczna	12	8	-	2018-04-30	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	140	73	-	2018-06-10	WIBOR + 2%	weksel in blanco
osoba fizyczna	20	10	-	2017-01-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	15	1	-	2017-03-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	8	-	1	2013-04-30	WIBOR + 1%	
osoba fizyczna	2	2	-	2018-01-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	16	5	-	2018-01-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	19	19	-	2019-01-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	30	31	-	2017-06-30	WIBOR + 2%	
Bartłomiej Krupa	527	392	-	2023-03-31	WIBOR + 2%	weksel in blanco
osoba fizyczna	10	11	-	2016-12-31	8%	
osoba fizyczna	10	11	-	2016-12-31	8%	
Razem Pożyczki	2 904	2 421	29			

Udzielone pożyczki na 31.12.2015 r., w tym dla Zarządu

Pożyczkobiorca	Wartość wg umowy	Wartość bilansowa netto	Odpis aktualizujący	Termin spłaty	Efektywna stopa procentowa	Zabezpieczenia
osoba fizyczna	8	6	-	2016-07-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	5	2	-	2016-03-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	5	5	-	2016-06-30	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	2	2	-	2016-11-30	WIBOR + 2%	
Bartoszewicz Piotr	200	170	-	2017-01-05	WIBOR + 2%	zabezpieczenie na akcjach
osoba fizyczna	15	6	-	2016-03-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	20	20	-	2016-12-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	10	-	5	2014-12-31	WIBOR + 1%	weksel in blanco
osoba fizyczna	4	-	-	2012-04-30	WIBOR + 1%	
osoba fizyczna	1	-	1	-	WIBOR + 1%	
osoba fizyczna	8	1	-	2016-01-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	6	2	-	2016-03-31	WIBOR + 2%	
Dream Team	9	10	-	2016-07-01	WIBOR + 2%	weksel in blanco
osoba fizyczna	6	6	-	2016-12-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	7	6	-	2016-11-30	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	3	2	-	2016-02-29	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	8	3	-	2016-04-30	WIBOR + 2%	

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ROCZNE GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM ZA OKRES 01.01.2016– 31.12.2016 R.
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

				-		
osoba fizyczna	3	-	3	2015-10-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	20	-	7	2013-07-31	WIBOR + 1%	
osoba fizyczna	5	5	-	2016-05-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	6	5	-	2016-09-30	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	1	1	-	2016-03-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	6	2	-	2016-09-30	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	13	8	-	2017-03-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	13	2	-	2017-03-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	6	6	-	2016-06-30	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	11	-	2	2015-09-01	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	3	-	-	2016-01-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	35	21	-	2016-06-30	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	7	10	-	2016-08-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	4	-	1	2013-12-31	WIBOR + 1%	
osoba fizyczna	10	-	12	2012-02-29	WIBOR + 1%	
osoba fizyczna	20	13	-	2017-01-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	35	23	-	2017-12-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	5	3	-	2016-04-30	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	2	-	2	2014-02-28	WIBOR + 1%	
osoba fizyczna	15	7	-	2016-05-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	2	-	2	2013-11-30	WIBOR + 1%	
osoba fizyczna	2	-	2	2015-12-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	13	9	-	2016-08-01	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	5	4	-	2016-01-01	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	2	2	-	2016-09-30	WIBOR + 2%	zabezpieczenie na akcjach
osoba fizyczna	5	3	-	2016-08-31	WIBOR + 2%	
Samul Dariusz	145	72	-	2017-05-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	2	1	-	2016-04-30	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	6	-	5	2013-06-30	WIBOR + 1%	
osoba fizyczna	25	18	-	2017-01-31	WIBOR + 2%	weksel in blanco
osoba fizyczna	50	34	-	2016-08-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	2	-	-	2015-06-30	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	140	85	-	2018-06-10	WIBOR + 2%	weksel in blanco
osoba fizyczna	20	13	-	2016-12-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	3	3	-	2016-10-31	WIBOR + 2%	

osoba fizyczna	100	62	-	2016-11-30	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	10	9	-	2017-01-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	15	12	-	2017-03-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	30	23	-	2016-08-31	WIBOR + 2%	
osoba fizyczna	8	-	2	2013-04-30	WIBOR + 1%	
osoba fizyczna	15	5	-	2015-12-31	WIBOR + 2%	
Krupa Bartłomiej	340	303	-	2020-05-15	WIBOR + 2%	weksel in blanco
osoba fizyczna	16	9	-	2018-01-31	WIBOR + 2%	
DSA FG Slovensko a.s.	42	46	-	-	5%	
osoba fizyczna	9	10	-	2016-06-30	8%	
Razem Pożyczki	1 544	1 070	44			

Nota 21. ZAPASY

Zapasy wyceniane są według ceny nabycia lub kosztów wytworzenia nie wyższych od ich ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania na dzień bilansowy. Wartość netto możliwa do uzyskania jest oszacowaną ceną sprzedaży dokonywanej w toku bieżącej działalności gospodarczej, pomniejszona o szacowane koszty wykończenia oraz koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Wyszczególnienie	31.12.2016	31.12.2015
Materiały	-	-
Półprodukty i produkty w toku	35	30
Produkty gotowe	-	-
Towary	-	-
Zapasy brutto	35	30
Odpis aktualizujący stan zapasów	23	30
Zapasy netto	12	-

Zapasy stanowiące zabezpieczenie

W Grupie Kapitałowej nie występowały zapasy które stanowiły zabezpieczenie w okresie sprawozdawczym oraz w okresie porównywalnym.

Analiza wiekowa zapasów w okresie od 01.01.2016 – 31.12.2016 r.

W Grupie Kapitałowej nie wystąpiły zapasy które posiadałyby okres zalegania.

Zmiany stanu odpisów aktualizujących zapasy

W Grupie Kapitałowej dokonano odpisu aktualizującego na produkcję w toku w kwocie 2 tys. zł.

Wyszczególnienie	Odpisy aktualizujące materiały	Odpisy aktualizujące półprodukty i produkty w toku	Odpisy aktualizujące produkty gotowe	Odpisy aktualizujące towary	Razem odpisy aktualizujące zapasy
Stan na dzień 31.12.2015 roku	-	30	-	-	-
Zwiększenia w tym:					

	-	2	-	-	-
- utworzenie odpisów aktualizujących w korespondencji z pozostałymi kosztami operacyjnymi	-	2	-	-	-
- przemieszczenia	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-
Zmniejszenia w tym:	-	9	-	-	-
- rozwiązanie odpisów aktualizujących w korespondencji z pozostałymi przychodami operacyjnymi	-	9	-	-	-
- wykorzystanie odpisów	-	-	-	-	-
- przemieszczenia	-	-	-	-	-
Stan na dzień 31.12.2016 roku	-	23	-	-	-

Nota 22. UMOWA O USŁUGĘ BUDOWLANĄ

W Grupie Kapitałowej w okresie sprawozdawczym oraz w okresie porównywalnym nie występowały umowy na usługę budowlaną.

Nota 24. NALEŻNOŚCI HANDLOWE

Wyszczególnienie	31.12.2016	31.12.2015
Należności handlowe	11 550	9 925
- od jednostek powiązanych nie objętych konsolidacją	94	50
- od pozostałych jednostek	11 456	9 875
Odpisy aktualizujące (wartość dodatnia)	1 739	1 448
Należności handlowe brutto	13 289	11 373

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj 30-dniowy termin płatności.

Grupa posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych Grupy.

Na 31 grudnia 2016 roku należności z tytułu dostaw i usług w kwocie 1 739 tysięcy PLN (2015: 1 448 tysięcy PLN) zostały uznane za nieściągalne i w związku z tym objęte odpisem. Zmiany odpisu aktualizującego należności były następujące:

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności

Zmiana stanu odpisów aktualizujących	2016	2015
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych i pozostałych na początek okresu	1 448	774
Zwiększenia, w tym:	523	680
- dokonanie odpisów na należności przeterminowane i sporne	523	680
- dowiązanie odpisów w związku z umorzeniem układu	-	-
Zmniejszenia w tym:	232	6
- wykorzystanie odpisów aktualizujących	210	-
- rozwiązanie odpisów aktualizujących w związku ze spłatą należności	-	-

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ROCZNE GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM ZA OKRES 01.01.2016– 31.12.2016 R.
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

	22	3
- zakończenie postępowań	-	4
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych i pozostałych na koniec okresu	1 739	1 448
Stan odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych na początek okresu	43	38
Zwiększenia, w tym:	15	13
- dokonanie odpisów na należności przeterminowane i sporne	15	13
- dowiązanie odpisów w związku z umorzeniem układu	-	-
Zmniejszenia w tym:	29	8
- wykorzystanie odpisów aktualizujących	29	8
- rozwiązanie odpisów aktualizujących w związku ze spłatą należności	-	-
- zakończenie postępowań	-	-
Stan odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych na koniec okresu	29	43
Stan odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych na początek okresu	-	-
Zwiększenia, w tym:	-	-
- dokonanie odpisów na należności przeterminowane i sporne	-	-
- dowiązanie odpisów w związku z umorzeniem układu	-	-
Zmniejszenia w tym:	-	-
- wykorzystanie odpisów aktualizujących	-	-
- rozwiązanie odpisów aktualizujących w związku ze spłatą należności	-	-
- zakończenie postępowań	-	-
Stan odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych na koniec okresu	-	-
Stan odpisów aktualizujących na koniec okresu	1 768	1 491

Należności handlowe o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty

Należności handlowe	31.12.2016	31.12.2015
Jednostki powiązane nie konsolidowane	94	50
0-60	94	50
61-90	-	-
91-180	-	-
181-360	-	-
powyżej 360	-	-
przeteterminowane	-	-
Należności handlowe brutto od jednostek powiązanych	94	50
Jednostki pozostałe	13 195	11 323
0-60	10 428	8 725
61-90	-	-
91-180	-	-
181-360	-	-
powyżej 360	-	-
Przeteterminowane	2 767	2 598
Należności handlowe brutto od pozostałych jednostek	13 195	11 373
Należności handlowe brutto	13 289	11 373
odpis aktualizujący wartość należności	1 739	1 448
Należności handlowe netto	11 550	9 925

Przeteterminowane należności handlowe

Wyszczególnienie	Razem	Nie przeteterminowane	Przeteterminowanie w dniach				
			< 60 dni	61 – 90 dni	91 – 180 dni	181 – 360 dni	>360 dni
Jednostki powiązane nie objęte konsolidacją							
należności brutto	94	94	-	-	-	-	-
odpisy aktualizujące	-	-	-	-	-	-	-
należności netto	94	94	-	-	-	-	-
Jednostki pozostałe							
należności brutto	13 195	10 428	211	188	274	275	1 819
odpisy aktualizujące	1 739	-	-	-	-	-	1 739
należności netto	11 456	10 503	211	188	274	275	80
Ogółem							
należności brutto	13 289	10 522	211	188	274	275	1 819
odpisy aktualizujące	1 739	-	-	-	-	-	1 739
należności netto	11 550	10 522	211	188	274	275	80

Należności handlowe – struktura walutowa

Wyszczególnienie	31.12.2016		31.12.2015	
	w walucie	przeliczone w PLN	w walucie	przeliczone w PLN
PLN	10 688	10 688	9 011	9 011
CZK	5 205	852	5 797	914
UAH	60	10	-	-
Razem	-	11 550	-	9 925

Należności handlowe dochodzone na drodze sądowej

Wyszczególnienie	31.12.2016	31.12.2015
Należności handlowe skierowane na drogę postępowania sądowego	115	66
Odpisy aktualizujące (wartość dodatnia)	115	66
Należności handlowe brutto	-	-

Nota 25. POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI

	31.12.2016	31.12.2015
Pozostałe należności, w tym:	1 621	1 620
- z tytułu podatków, z wyjątkiem podatku dochodowego od osób prawnych	-	-
- z tytułu ceł	-	-
- z tytułu ubezpieczeń	-	-
- zaliczki na dostawy	230	376
- z tytułu zbycia aktywów trwałych	-	-
- należności ZFŚS	-	-
- z tytułu emisji akcji	-	-
- VAT	1 077	1 075
- inne	314	169
Odpisy aktualizujące wartość należności pozostałych	-	-
Pozostałe należności brutto	1 621	1 620

	31.12.2016	31.12.2015
Pozostałe należności, w tym:	1 621	1 620
- od jednostek powiązanych	-	-
- od jednostek pozostałych	1 621	1 620
Odpisy aktualizujące wartość należności pozostałych	-	-
Pozostałe należności brutto	1 621	1 620

Pozostałe należności skierowane na drogę postępowania sądowego

	31.12.2016	31.12.2015
Należności skierowane na drogę postępowania sądowego brutto	-	-
Odpisy aktualizujące wartość należności	-	-
Należności krótkoterminowe skierowane na drogę sądową netto razem	-	-

Nota 26. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

	31.12.2016	31.12.2015
- ubezpieczenia majątkowe	105	54
- prenumerata czasopism	5	7
- pozyskanie kapitału	4	-
- kampanie i projekty reklamowe	-	-
- usługi serwisowe	150	112
- rozliczenia kosztów szkody rzeczowe	5 888	4 127
- pozostałe rozliczenia międzyokresowe	3	23
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów	6 155	4 323

Nota 27. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

	31.12.2016	31.12.2015
Środki pieniężne kasie i na rachunkach bankowych:	11 256	11 231
kasa	93	70
rachunki bankowe	11 163	11 161
Inne środki pieniężne:	-	-
Środki pieniężne w drodze	-	-
Lokaty overnight	-	-
Lokaty krótkoterminowe o terminie realizacji do 3 m-cy	-	-
Naliczone odsetki od lokat krótkoterminowych o okresie realizacji do 3 m-cy	-	-
Inne aktywa pieniężne:	1	-
Środki pieniężne w banku i w kasie przypisane działalności zaniechanej	-	-
Razem	11 256	11 231

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych. Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosi 11 256 tysięcy PLN (31 grudnia 2015 roku: 11 231 tysięcy PLN).

	31.12.2016	31.12.2015
Gwarancje bankowe / kaucje	29	97
Poręczenie	-	-
Razem	29	97

ING Bank Śląski udostępnił w ramach rachunku bieżącego linię kredytową jednostce dominującej do dnia 28.02.2018r. Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa dysponowała niewykorzystanymi przyznanymi środkami kredytowymi w wysokości 1 mln. PLN.

	31.12.2016	31.12.2015
Środki pieniężne ZFSŚ	23	39
Dostępne, niewykorzystane środki pieniężne w ramach kredytu obrotowego	1 000	1 000
Razem	1 023	1 039

Nota 28. KAPITAŁ ZAKŁADOWY

Kapitał zakładowy – struktura

Seria/emisja rodzaj akcji	rodzaj uprzywilejow ania akcji	rodzaj ograniczenia praw do akcji	liczba akcji	wartość jednostkowa	wartość serii wg wartosci nominalnej	sposób pokrycia	data rejestracji
Seria A	brak	brak	10 000 000	0,10	1 000 000	gotówka	14.10.2005
Seria B	brak	brak	2 000 000	0,10	200 000	gotówka	28.12.2011

Akcje serii A oraz serii B nie są uprzywilejowane.

Kapitał zakładowy – struktura na 31.12.2016 cd.

Akcjonariusze	Liczba akcji (szt.)	Wartość akcji (w zł)	Udział w kapitale zakładowym%	Liczba głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZA (%)
DSA Financial Group S.A.	5 731 000	573 100,00	47,76%	5 731 000	47,76%
Nolmanier Limited	704 702	70 470,20	5,87%	704 702	5,87%
Andrzej Dadełto	700 000	70 000,00	5,83%	700 000	5,83%
Quercus Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.	1 236 580	123 658,00	10,30%	1 236 580	10,30%
Akcjonariusze mniejszościowi	3 322 606	332 260,60	27,69%	3 322 606	27,69%
Razem	12 000 000	1 200 000	100%	12 000 000	100%

Struktura akcjonariuszy posiadających bezpośrednio powyżej 5% udziału w kapitale zakładowym.

Zmiana stanu kapitału zakładowego

zmiana stanu kapitału zakładowego	31.12.2016	31.12.2015
Kapitał zakładowy na początek okresu	1 200	1 200
Zwiększenia , z tytułu :	-	-
-podniesienie kapitału podstawowego	-	-
Zmniejszenia , z tytułu :	-	-
- hiperinflacja	-	-
Kapitał zakładowy na koniec okresu	1 200	1 200

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 0,10 PLN i zostały w pełni opłacone

Nota 29. KAPITAŁ ZAPASOWY

W skład kapitału zapasowego wchodzi 17 271 tys. zł jako nadwyżka wynikająca z podwyższenia kapitału podstawowego poprzez emisję akcji. Kapitał zapasowy został utworzony z nadwyżki wartości emisyjnej nad nominalną w kwocie 6 488 tys. zł, która została pomniejszona o koszty emisji akcji ujęte jako zmniejszenie kapitału zapasowego w kwocie 786tys.zł. Ponadto kapitał zapasowy powstał z ustawowych odpisów z zysków generowanych w poprzednich latach obrotowych w kwocie 1 085 tys. zł, a także z nadwyżek z podziału zysku ponad wymagany ustawowo odpis w kwocie 10 484 tys. zł.

Nota 30. POZOSTAŁE KAPITAŁY

Nie występują.

Saldo pozostałych kapitałów na dzień bilansowy

	31.12.2016	31.12.2015
Kapitał zapasowy	17 271	13 726
Kapitał z aktualizacji wyceny	-	-
Pozostałe kapitały	-	-
Kapitał rezerwowy	-	-
Akcje własne (-)	-	-
RAZEM	17 271	13 726

Zmiana stanu kapitałów

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ROCZNE GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM ZA OKRES 01.01.2016– 31.12.2016 R.
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały	Kapitał rezerwowy	Akcje własne	Razem
Stan na dzień 01.01.2016 r.	13 726	-	-	-	-	13 726
Zwiększenia w okresie:	3 545	-	-	-	-	3 545
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	-	-	-	-
Podatek odroczony z tyt. powyższej korekty	-	-	-	-	-	-
rozliczenie transakcji objęcia podwyższenia w VOTUM-RehaPlus S.A.	-	-	-	-	-	-
Podatek odroczony z tyt. powyższej korekty	-	-	-	-	-	-
Podział/ pokrycie zysku/straty netto	3 545	-	-	-	-	3 545
Element kapitałowy programu motywacyjnego dla pracowników	-	-	-	-	-	-
Nadwyżka wartości emisyjnej nad nominalną (Agio)	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia w okresie:	-	-	-	-	-	-
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	-	-	-	-
Podatek odroczony z tyt. powyższej korekty	-	-	-	-	-	-
Wynik z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	-	-	-	-
Podatek odroczony z tyt. powyższej korekty	-	-	-	-	-	-
Podział/ pokrycie zysku/straty netto	-	-	-	-	-	-
Element kapitałowy programu motywacyjnego dla pracowników	-	-	-	-	-	-
Stan na dzień 31.12.2016 r.	17 271	-	-	-	-	17 271
Stan na dzień 01.01.2015 r.	11 595	-	-	-	-	11 595
Zwiększenia w okresie:	2 131	-	-	-	-	2 131
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	-	-	-	-
Podatek odroczony z tyt. powyższej korekty	-	-	-	-	-	-
Wynik z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	-	-	-	-
Podatek odroczony z tyt. powyższej korekty	-	-	-	-	-	-
Podział/ pokrycie zysku/straty netto	2 131	-	-	-	-	2 131
Element kapitałowy programu motywacyjnego dla pracowników	-	-	-	-	-	-
nadwyżka wartości emisyjnej na wartością nominalną (Agio)	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia w okresie:	-	-	-	-	-	-
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	-	-	-	-
Podatek odroczony z tyt. powyższej korekty	-	-	-	-	-	-
Wynik z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	-	-	-	-
Podatek odroczony z tyt. powyższej korekty	-	-	-	-	-	-
Podział/ pokrycie zysku/straty netto	-	-	-	-	-	-
Element kapitałowy programu motywacyjnego dla pracowników	-	-	-	-	-	-
Stan na dzień 31.12.2015 r.	13 726	-	-	-	-	13 726

Nota 31. NIEPODZIELONY WYNIK FINANSOWY

Niepodzielony wynik obejmuje również kwoty, które nie podlegają podziałowi to znaczy nie mogą zostać wypłacone w formie dywidendy:

	31.12.2016	31.12.2015
kwoty zawarte w pozycji niepodzielony wynik niepodlegające wypłacie w formie dywidendy	-4 969	-4 206
-straty spółek zależnych	-4 731	-3 994
-strata z tyt. udziału w podwyższeniu kapitału spółki zależnej	-114	-114
-strata z tyt. zmiany udziału w kapitale spółki zależnej	-124	-98
Razem	-4 969	-4 206

Nota 32. KAPITAŁ PRZYPADAJĄCY NA AKCJONARIUSZY NIEKONTROLUJĄCYCH

	31.12.2016	31.12.2015
Na początek okresu	166	137
Dywidendy wypłacone przez jednostki zależne	-66	-23
Nabycie spółki	-	-
Wniesienie kapitału przez udziałowców mniejszości w jednostkach zależnych	-	34
Zmiany w strukturze udziałowców w jednostkach zależnych	-26	-
Udział w wyniku jednostek zależnych	56	18
Na koniec roku	130	166

Nota 33. KREDYTY I POŻYCZKI

	31.12.2016	31.12.2015
Kredyty w rachunku bieżącym	-	-
Kredyty bankowe	11 250	3 252
Pożyczki	-	-
- od Zarządu i Rady Nadzorczej	-	-
Suma kredytów i pożyczek, w tym:	11 250	3 252
- długoterminowe	9 636	2 601
- krótkoterminowe	1 614	651

Struktura zapadalności kredytów i pożyczek

	31.12.2016	31.12.2015
Kredyty i pożyczki krótkoterminowe	1 614	651
Kredyty i pożyczki długoterminowe	9 636	2 601
- płatne powyżej 1 roku do 3 lat	3 179	1 368
- płatne powyżej 3 lat do 5 lat	2 489	1 233
- płatne powyżej 5 lat	3 968	-
Kredyty i pożyczki razem	11 250	3 252

Kredyty i pożyczki – stan na 31.12.2016

Nazwa banku/ pożyczkodawcy i rodzaj kredytu/pożyczki	Kwota kredytu/pożyczki wg umowy [tys. PLN]	Kwota pozostała do spłaty [tys. PLN]	Efektywna stopa procentowa %	Termin spłaty	Zabezpieczenia
ING Bank Śląski S.A. kredyt na finansowanie inwestycji ¹	4 000	2 466	WIBOR 1M+0,9%	31.12.2020	Hipoteka kaucyjna na nieruchomości
ING Bank Śląski S.A. kredyt na finansowanie inwestycji ²	9 350	8 648	WIBOR 3M+2%	05.03.2026	Hipoteka kaucyjna na nieruchomości
SkoFIN ³	234	136		03.06.2018	-
ING Bank Śląski S.A. kredyt w rachunku bieżącym ²	1 000	-	WIBOR 1M+1,2%	-	-
Razem	18 764	11 250	-	-	-

¹Kredyt ten dotyczy PCR F VOTUMS.A. i nabycia i przebudowy nieruchomości w której obecnie spółka prowadzi działalność operacyjną.

²Kredyt w rachunku bieżącym jest uruchamiany automatycznie w momencie braku środków pieniężnych na rachunku podstawowym jednostki dominującej VOTUM S.A. W przypadku wpływu środków pieniężnych w pierwszej kolejności spłacane jest zadłużenie.

³Kredyt na nabycie aut

Kredyty i pożyczki – stan na 31.12.2015

Nazwa banku/ pożyczkodawcy i rodzaj kredytu/ pożyczki	Kwota kredytu/ pożyczki wg umowy [tys. PLN]	Kwota pozostała do spłaty [tys. PLN]	Efektywna stopa procentowa %	Termin spłaty	Zabezpieczenia
ING Bank Śląski S.A. kredyt na finansowanie inwestycji 1	4 000	3 083	WIBOR 1M+0,9%	31.12.2020	Hipoteka kaucyjna na nieruchomości
SkoFIN 3	234	169		03.06.2018	-
ING Bank Śląski S.A. kredyt w rachunku bieżącym 2	1 000	-	WIBOR 1M+1,2%	-	-
Razem	5 234	3 252	-	-	-

Struktura walutowa kredytów i pożyczek

Wyszczególnienie	31.12.2016		31.12.2015	
	wartość w walucie	wartość w PLN	wartość w walucie	Wartość w PLN
PLN	11 114	11 114	3 083	3 083
CZK	850	136	1 065	169
Kredyty i pożyczki razem		11 250		3 252

Nota 34. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE

	31.12.2016	31.12.2015
zobowiązania leasingowe	1 667	1 694
obligacje	-	-
zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	108	184
Instrumenty zabezpieczające wartość godziwą	-	-
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne	-	-
Inne	-	-
Razem zobowiązania finansowe	1 775	1 878
- długoterminowe	908	1 134
- krótkoterminowe	867	744

Zobowiązania leasingowe

	31.12.2016	31.12.2015
Zobowiązania leasingowe krótkoterminowe	867	744
Zobowiązania leasingowe długoterminowe, w tym:	800	950
- od roku do pięciu lat	800	950
- powyżej pięciu lat	-	-
Zobowiązania leasingowe razem	1 667	1 694

Nota 35. INNE ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE

Grupa Kapitałowa nie posiada innych zobowiązań długoterminowych.

Nota 36. ZOBOWIĄZANIA HANDLOWE

Zobowiązania handlowe

	31.12.2016	31.12.2015
Zobowiązania handlowe	12 171	13 151
-wobec jednostek powiązanych	83	60
-wobec jednostek pozostałych	12 088	13 091

Zobowiązania handlowe – struktura przeterminowania

Wyszczególnienie	Razem	Nie przeterminowane	Przeterminowanie, lecz ściągalne w dniach				
			< 60 dni	61 – 90 dni	91 – 180 dni	181 – 360 dni	> 360 dni
31.12.2016							
Wobec jednostek powiązanych	83	83	-	-	-	-	-
Wobec jednostek pozostałych	12 088	12 088	-	-	-	-	-
31.12.2015							
Wobec jednostek powiązanych	60	60	-	-	-	-	-
Wobec jednostek pozostałych	13 091	13 091	-	-	-	-	-

Grupa Kapitałowa na bieżąco spłaca zobowiązania handlowe. Zobowiązania te posiadają 14 dniowy termin płatności wynikający z zawieranych przez Spółki z Grupy umów.

Nota 37. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe

	31.12.2016	31.12.2015
Zobowiązania z tytułu pozostałych podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych, z wyjątkiem podatku dochodowego od osób prawnych:	2 167	2 301
<i>Podatek VAT</i>	1 284	1 431
<i>Podatek zryczałtowany u źródła</i>	-	-
<i>Podatek dochodowy od osób fizycznych</i>	256	245
<i>Składki na ubezpieczenie społeczne (ZUS)</i>	602	417
<i>Opłaty celne</i>	-	-
<i>Akcyza</i>	-	-
<i>Pozostałe</i>	25	208
Pozostałe zobowiązania:	959	1 097
<i>Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń</i>	832	880
<i>Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych</i>	-	-
<i>Zobowiązania wobec wspólnego przedsięwzięcia</i>	-	-
<i>Inne zobowiązania</i>	128	217
<i>Rozliczenia międzyokresowe bierne</i>	-	-
Razem pozostałe zobowiązania	3 126	3 398

Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe – struktura przeterminowania

Wyszczególnienie	Razem	Nie przetermi- nowane	Przeterminowanie, lecz ściągalne w dniach				
			< 60 dni	61 – 90 dni	91 – 180 dni	181 – 360 dni	>360 dni
31.12.2016							
Wobec jednostek powiązanych	-	-	-	-	-	-	-
Wobec jednostek pozostałych	3 126	3 126	-	-	-	-	-
31.12.2015							
Wobec jednostek powiązanych	-	-	-	-	-	-	-
Wobec jednostek pozostałych	3 398	3 398	-	-	-	-	-

Nota 38. MAJĄTEK SOCJALNY ORAZ ZOBOWIĄZANIA ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Grupa tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego. Ponadto Fundusz posiada rzeczowe aktywa trwałe. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Grupy, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Grupa skompensowała aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów Grupy.

Tabele poniżej przedstawiają analitykę aktywów, zobowiązań, kosztów Funduszu oraz saldo netto.

	31.12.2016	31.12.2015
ZFŚS	9	9
Razem	9	9

	31.12.2016	31.12.2015
Środki trwałe wniesione do Funduszu	-	-
Pożyczki udzielone pracownikom	32	23
Środki pieniężne	11	22
Zobowiązania z tytułu Funduszu	34	50
Saldo po skompensowaniu	9	-5
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	278	164

Zobowiązania inwestycyjne

Grupa Kapitałowa nie posiada zobowiązań inwestycyjnych na dzień 31 grudnia 2016r.

Nota 39. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

Grupa Kapitałowa nie posiada zobowiązań warunkowych oraz poręczeń.

Nota 40. NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZANIA DŁUGO I KRÓTKOTERMINOWE Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO

Grupa Kapitałowa nie posiada należności z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją sprzedaży.

Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

Wyszczególnienie	31.12.2016		31.12.2015	
	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie 1 roku	940	867	889	744
W okresie od 1 do 5 lat	833	800	946	950
Powyżej 5 lat	-	-	-	-
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	1 773	1 667	1 835	1 694
Przyszły koszt odsetkowy	99	x	141	X
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:	1 674	1 667	1 694	1 694
- krótkoterminowe	x	867	x	744
- długoterminowe	x	800	x	950

Umowy leasingu finansowego na dzień 31.12.2016 r.

Finansujący	Numer umowy	Wartość początkowa	Wartość początkowa (waluta)	Oznaczenie waluty	Termin zakończenia umowy	Wartość zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego	Warunki przedłużenia umowy lub możliwość zakupu	Ograniczenia wynikające z umowy
Bankowy Fundusz Leasingowy S.A.	B/O/WR/2014/02/0004	74,8	74,8	PLN	2017-01-31	1,8	opcja wykupu	-
Bankowy Fundusz Leasingowy S.A.	B/O/WR/2014/02/0021	36,2	36,2	PLN	2017-01-31	0,9	opcja wykupu	-
Bankowy Fundusz Leasingowy S.A.	B/O/WR/2014/04/0001	33,3	33,3	PLN	2017-04-30	2,8	opcja wykupu	-
Bankowy Fundusz Leasingowy S.A.	B/O/WR/2014/04/0035	24,1	24,1	PLN	2017-04-30	2,0	opcja wykupu	-
Bankowy Fundusz Leasingowy S.A.	B/O/WR/2014/11/0021	291,9	291,9	PLN	2017-11-30	73,1	opcja wykupu	-
Bankowy Fundusz Leasingowy S.A.	B/O/WR/2014/12/0010	28,5	28,5	PLN	2017-11-30	7,1	opcja wykupu	-
Bankowy Fundusz Leasingowy S.A.	B/O/WR/2014/12/0033	31,7	31,7	PLN	2017-11-30	7,9	opcja wykupu	-
Mleasing Sp. o.o.	VOTUM/WA/195766/2015	56,1	56,1	PLN	2018-03-30	23,6	opcja wykupu	-
Mleasing Sp. o.o.	VOTUM/WA/195742/2015	245,5	245,5	PLN	2018-04-30	107,9	opcja wykupu	-
Mleasing Sp. o.o.	VOTUM/WA/195779/2015	94,5	94,5	PLN	2018-04-30	41,5	opcja wykupu	-
Mleasing Sp. o.o.	VOTUM/WA/195776/2015	94,5	94,5	PLN	2018-04-30	41,5	opcja wykupu	-
Mleasing Sp. o.o.	VOTUM/WA/195777/2015	94,5	94,5	PLN	2018-04-30	41,5	opcja wykupu	-
Mleasing Sp. o.o.	VOTUM/WA/195762/2015	48,8	48,8	PLN	2018-04-30	21,3	opcja wykupu	-
Mleasing Sp. o.o.	VOTUM/WA/195756/2015	48,8	48,8	PLN	2018-04-30	21,3	opcja wykupu	-
Mleasing Sp. o.o.	VOTUM/WA/195765/2015	48,8	48,8	PLN	2018-04-30	21,3	opcja wykupu	-
Mleasing Sp. o.o.	VOTUM/WA/199599/2015	48,8	48,8	PLN	2018-05-30	22,6	opcja wykupu	-
Mleasing Sp. o.o.	VOTUM/WA/199600/2015	48,8	48,8	PLN	2018-05-30	22,6	opcja wykupu	-

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ROCZNE GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM ZA OKRES 01.01.2016– 31.12.2016 R.
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Mleasing Sp. o.o.	VOTUM/WA/199604/2015	48,8	48,8	PLN	2018-05-30	22,6	opcja wykupu	-
Mleasing Sp. o.o.	VOTUM/WA/207831/2015	49,0	49,0	PLN	2018-09-30	27,6	opcja wykupu	-
Mleasing Sp. o.o.	VOTUM/WA/207835/2015	49,3	49,3	PLN	2018-09-30	27,8	opcja wykupu	-
Mleasing Sp. o.o.	VOTUM/WA/207839/2015	49,3	49,3	PLN	2018-09-30	27,8	opcja wykupu	-
Mleasing Sp. o.o.	VOTUM/WA/209594/2015	49,3	49,3	PLN	2018-10-30	29,0	opcja wykupu	-
Mleasing Sp. o.o.	VOTUM/WA/209599/2015	49,3	49,3	PLN	2018-10-30	29,0	opcja wykupu	-
Mleasing Sp. o.o.	VOTUM/WA/209597/2015	49,3	49,3	PLN	2018-10-30	29,0	opcja wykupu	-
Bankowy Fundusz Leasingowy S.A.	L/O/WR/2015/12/0008	149,9	149,9	PLN	2018-11-30	79,7	opcja wykupu	-
ING Lease Polska	313783-AF-0	71,2	71,2	PLN	2019-03-31	49,9	opcja wykupu	-
ING Lease Polska	313782-AF-0	303,7	303,7	PLN	2019-03-31	214,0	opcja wykupu	-
ING Lease Polska	314412-AF-0	64,2	64,2	PLN	2019-05-31	48,5	opcja wykupu	-
ING Lease Polska	314613-AF-0	102,3	102,3	PLN	2019-07-31	78,8	opcja wykupu	-
ING Lease Polska	315286-AF-0	53,4	53,4	PLN	2019-10-31	45,2	opcja wykupu	-
ING Lease Polska	315288-AF-0	109,8	109,8	PLN	2019-11-30	95,2	opcja wykupu	-
Xerox Polska Sp. z o.o.	RD 0858/1	21,0	21,0	PLN	2017-10-31	9,9	opcja wykupu	-
ASSET WALDEMAR ORLIK Sp. j.	umowa dzierżawy z 20-11-2014 r.	22,6	22,6	PLN	2016-12-20	3,0	opcja wykupu	-
GETIN Leasing Spółka Akcyjna 2 Spółka Komandytowo-Akcyjna	919653/2015/OPER/WR2C	37,6	37,6	PLN	2018-02-28	17,9	opcja wykupu	-
Xerox Polska Sp. z o.o.	RD 1030/1	21,0	21,0	PLN	2018-04-30	12,9	opcja wykupu	-
GETIN Leasing Spółka Akcyjna 2 Spółka Komandytowo-Akcyjna	842182/2015/OPER/JASC	35,9	35,9	PLN	2018-08-31	22,6	opcja wykupu	-
GETIN Leasing Spółka Akcyjna 2 Spółka Komandytowo-Akcyjna	942183/2015/OPER/JASC	35,7	35,7	PLN	2018-08-31	22,4	opcja wykupu	-
vOLKSWAGEN LEASING GMBH SP. Z O.O.	6232870-1415-03037	122,9	122,9	PLN	2019-12-31	108,9	opcja wykupu	-
BNP Paribas Leasing Services sp. z o. o.	UM. LO LOR/2016/28505506	128,3	128,3	PLN	2021-09-13	112,0	opcja wykupu	-
Volkswagen Leasing GmbH Sp. z o.o.	6673909-1214-05790	53,5	53,5	PLN	2017-09-30	11,7	opcja wykupu	-
Getin Leasing S.A. 2 S.K.A.	945650/2015/OPR/WA3C	51,9	51,9	PLN	2018-06-30	28,0	opcja wykupu	-
PKO Bankowy Leasing	L/O/WW/2016/06/00005	45,0	45,0	PLN	2018-06-30	27,7	opcja wykupu	-
PSA FINANCE SLOVAKIA	LZF/15/31317	9 EUR	37,4	PLN	2017-01-28	2,0	opcja wykupu	-
Tatra-Leasing	LZ11130027 BL269EU	21,6 EUR	89,9	PLN	2019-09-17	23,5	opcja wykupu	-

Przedmioty leasingu na dzień 31.12.2016 r.

Wyszczególnienie	W odniesieniu do grup aktywów				Razem
	Grunty, budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	
Bankowy Fundusz Leasingowy S.A.	-	2	-	-	2
Bankowy Fundusz Leasingowy S.A.	-	1	-	-	1
Bankowy Fundusz Leasingowy S.A.	-	3	-	-	3
Bankowy Fundusz Leasingowy S.A.	-	2	-	-	2
Bankowy Fundusz Leasingowy S.A.	-	73	-	-	73
Bankowy Fundusz Leasingowy S.A.	-	7	-	-	7
Bankowy Fundusz Leasingowy S.A.	-	8	-	-	8
Mleasing Sp. o.o.	-	-	24	-	24
Mleasing Sp. o.o.	-	-	108	-	108
Mleasing Sp. o.o.	-	-	42	-	42
Mleasing Sp. o.o.	-	-	42	-	42
Mleasing Sp. o.o.	-	-	42	-	42
Mleasing Sp. o.o.	-	-	21	-	21
Mleasing Sp. o.o.	-	-	21	-	21
Mleasing Sp. o.o.	-	-	21	-	21
Mleasing Sp. o.o.	-	-	23	-	23
Mleasing Sp. o.o.	-	-	23	-	23
Mleasing Sp. o.o.	-	-	23	-	23
Mleasing Sp. o.o.	-	-	28	-	28
Mleasing Sp. o.o.	-	-	28	-	28
Mleasing Sp. o.o.	-	-	28	-	28
Mleasing Sp. o.o.	-	-	29	-	29
Mleasing Sp. o.o.	-	-	29	-	29
Mleasing Sp. o.o.	-	-	29	-	29
Bankowy Fundusz Leasingowy S.A.	-	80	-	-	80
ING Lease Polska	-	-	50	-	50
ING Lease Polska	-	-	214	-	214
ING Lease Polska	-	-	49	-	49
ING Lease Polska	-	-	79	-	79

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ROCZNE GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM ZA OKRES 01.01.2016– 31.12.2016 R.
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

ING Lease Polska	-	-	45	-	45
ING Lease Polska	-	-	95	-	95
Xerox Polska Sp. z o.o.	-	10	-	-	10
ASSET WALDEMAR ORLIK Sp. j.	-	3	-	-	3
GETIN Leasing Spółka Akcyjna 2 Spółka Komandytowo-Akcyjna	-	-	18	-	18
Xerox Polska Sp. z o.o.	-	13	-	-	13
GETIN Leasing Spółka Akcyjna 2 Spółka Komandytowo-Akcyjna	-	-	23	-	23
GETIN Leasing Spółka Akcyjna 2 Spółka Komandytowo-Akcyjna	-	-	22	-	22
vOLKSWAGEN LEASING GMBH SP. Z O.O.	-	-	109	-	109
BNP Paribas Leasing Services sp. z o. o.	-	-	112	-	112
Volkswagen Leasing GmbH Sp. z o.o.	-	-	12	-	12
Getin Leasing S.A. 2 S.K.A.	-	-	28	-	28
PKO Bankowy Leasing	-	28	-	-	28
PSA FINANCE SLOVAKIA	-	-	2	-	2
Tatra-Leasing	-	-	24	-	24
	-	229	1 439	-	1 667

Nota 41. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PRZYCHODÓW

	31.12.2016	31.12.2015
Dotacje	157	204
dotacje z PARP	157	204
Przychody przyszłych okresów	330	146
Zapłacone z góry świadczenia , które będą wykonane w następnym okresie sprawozdawczym	330	149
Inne	-	-
Rozliczenia międzyokresowe przychodów , w tym:	487	353
- długoterminowe	114	166
- krótkoterminowe	373	187

Wyszczególnienie	Data otrzymania dofinansowania	Wartość dofinansowania	Kwota pozostała do rozliczenia	Data zakończenia rozliczenia dofinansowania
Dotacja PARP Umowa o dofinansowanie nr UDA-POIG.08.02.00-02-003/08-00	2008-12-30	450	-	2020
Dotacje razem		450	-	-

Termin „dotacja z PARP” dotyczy poniesionych nakładów, objętych dofinansowaniem na zintegrowany system Pyton, który służy do obsługi spraw klientów prowadzonych przez Grupę Kapitałową.

Nota 42. REZERWA NA ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I PODOBNE

Wyszczególnienie	31.12.2016	31.12.2015
Rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe	46	35
Rezerwy na nagrody, premie	26	10
Rezerwy na urlopy wypoczynkowe	400	289
Rezerwy na pozostałe świadczenia pozostałe	-	-
Razem, w tym:	472	334
- długoterminowe	46	35
- krótkoterminowe	426	299

Grupa wypłaca pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Kodeks pracy. W związku z tym Grupa na podstawie dokonanych szacunków określiła, że kwota wypłaty może sięgnąć 46 tys. zł, w związku z tym utworzono rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

Główne założenia przyjęte przez Grupę na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	31.12.2016	31.12.2015
wskaznik rotacji pracowników (%)	0,1%	0,1%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń	0,20%	0,20%

Zmiana stanu rezerw

	Rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe	Rezerwy na nagrody, premie	Rezerwy na urlopy wypoczynkowe	Rezerwy na pozostałe świadczenia	pozostałe	Ogółem
Stan na 01.01.2016	35	10	288	-	-	334
Utworzenie rezerwy	17	70	490	-	-	577
Koszty wypłaconych świadczeń	-	54	263	-	-	317
Rozwiązanie rezerwy	-	-	116	-	-	116
Stan na 31.12.2016, w tym	46	26	400	-	-	472
- długoterminowe	46	-	-	-	-	46
- krótkoterminowe	-	26	400	-	-	426

W przypadku kluczowych pracowników nie istnieją warunki umowne, które wskazywałyby na wymóg tworzenia rezerw lub zobowiązań warunkowych z tytułu odejścia/odprawy.

Nota 43. POZOSTAŁE REZERWY

Wyszczególnienie	31.12.2016	31.12.2015
Rezerwy na naprawy gwarancyjne oraz zwroty	-	-
Rezerwy na zobowiązania handlowe	2 393	1 602
Premie	-	-
pozostałe	149	34
Razem, w tym:	2 542	1 636
- długoterminowe	-	-
- krótkoterminowe	2 542	1 636

Zmiana stanu rezerw

Wyszczególnienie	Rezerwy na naprawy gwarancyjne oraz zwroty	Rezerwy na zobowiązania handlowe	Premie	pozostałe	Ogółem
Stan na 01.01.2016	-	1 602	-	34	1 636
Utworzone w ciągu roku obrotowego	-	21 174	-	172	21 346
Wykorzystane	-	19 441	-	57	19 498
Rozwiązane	-	942	-	-	942
Korekta z tytułu różnic kursowych	-	-	-	-	-
Korekta stopy dyskontowej	-	-	-	-	-
Stan na 31.12.2016, w tym	-	2 393	-	149	2 542
- długoterminowe	-	-	-	-	-
- krótkoterminowe	-	2 393	-	149	2 542

Rezerwa na naprawy gwarancyjne oraz zwroty

W Grupie Kapitałowej nie tworzy się rezerw na naprawy gwarancyjne oraz zwroty, bowiem spółki nie wykonują usług oraz sprzedaży towarów, które miałyby charakter zwrotny lub wymagałyby napraw gwarancyjnych.

Rezerwa na zobowiązania handlowe

W Grupie Kapitałowej tworzy się rezerwa na zobowiązania handlowe. W przeważającej wartości są to bieżące zobowiązania.

Rezerwa na premie

W Grupie Kapitałowej tworzy się rezerwy na premie wynikające z decyzji i regulaminów wynagradzania.

Rezerwa restrukturyzacyjna

W spółkach z Grupy Kapitałowej nie przeprowadzano restrukturyzacji.

Nota 44. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą kredyty bankowe, umowy leasingu finansowego, środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Grupy. Spółka posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Spółka monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych. Zarząd Grupy określa jako niskie ryzyko rynkowe związane ze zmianą stóp procentowych. Występujące pożyczki i należności oraz zobowiązania dotyczą podmiotów zależnych z siedzibami w Czechach i na Ukrainie, gdzie walutami funkcjonalnymi dla tych podmiotów jest odpowiednio korona czeska oraz hrywna. Wpływ na działalność Grupy może mieć jedynie potencjalna zmiana kursu walutowego, który po przeliczeniu będzie wpływał na wynik grupy. Wynik netto Votum Centrum Odškodneni, a.s. stanowi 1216 tys. zysku netto. Zmiana o 1% kursu waluty wpłynie na wynik netto Grupy Kapitałowej +/-12tys.zł. W przypadku spółek ukraińskich obecna strata na poziomie 139tys.zł przy założeniu zmiany kursu waluty o 1% wpłynęłaby na wynik netto Grupy kapitałowej na poziomie +/- 2 tys.zł.

Stopień narażenia na ryzyko rynkowe

Aktywa i zobowiązania finansowe 31.12.2016	Stopień (wartość narażenia na ryzyko)		
	UAH	waluty w tys. CZK	stopy procentowej
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	-	-
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	-	-	-
Pożyczki i należności	1 739	6 890	WIBOR 1M+2%
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane wg amortyzowanego kosztu	142	1 057	-
Instrumenty zabezpieczające – aktywa	-	-	-
Instrumenty zabezpieczające – pasywa	-	-	-

Aktywa i zobowiązania finansowe 31.12.2015	Stopień (wartość narażenia na ryzyko)
--	---------------------------------------

	UAH	waluty	
		CZK	stopy procentowej
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	-	-
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	-	-	-
Pożyczki i należności	8	13 223	WIBOR 1M+2%
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	1 615	8 316	-
Instrumenty zabezpieczające – aktywa	-	-	-
Instrumenty zabezpieczające – pasywa	-	-	-

Ryzyko stopy procentowej

Narażenie Grupy na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim długoterminowych zobowiązań finansowych.

Grupa zarządza kosztami oprocentowania poprzez korzystanie głównie z zobowiązań o oprocentowaniu zmiennym. Udzielane pożyczki miały ustalone oprocentowanie o zmienną stopę procentową (WIBOR 1M lub EURIBOR 1M). Określając warunki oprocentowania na bazie WIBOR 1M Grupa Kapitałowa przenosi ryzyko stopy procentowej przy udzielaniu pożyczek na pożyczkobiorcę.

Kredyt, który jest wykorzystywany obecnie również oparty jest o zmienną stopę procentową. Zarząd Grupy na bieżąco analizuje ryzyko z płynnością finansową spółki PCFR VOTUMS.A. korzystającej z tego kredytu.

Grupa w 2016r. nie zawierała kontraktów zabezpieczających, bowiem charakter świadczonych usług nie jest oparty o kredyty kupieckie lub promesy w spłacie należności, zatem ryzyko nie wpływania stopy procentowej jest niskie.

Ryzyko stopy procentowej – wrażliwość na zmiany

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalnie możliwe zmiany stóp procentowych o 1% przy założeniu niezmienności innych czynników (w związku z oprocentowanymi aktywami i zobowiązaniami).

	31.12.2016		31.12.2015	
	Wpływ na wynik finansowy brutto	wpływ na kapitał własny	Wpływ na wynik finansowy brutto	wpływ na kapitał własny
Aktywa wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	24/-24	24/-24	1/-1	1/-1
- udzielone pożyczki	24/-24	24/-24	1/-1	1/-1
- należności z tyt. dostaw i usług	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-
Aktywa wyceniane w zamortyzowanym, koszcie, w tym	112/-112	112/-112	3/-3	3/-3
- otrzymane kredyty i pożyczki	112/-112	112/-112	3/-3	3/-3
- zobowiązani z tyt. dostaw i usług	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-

Ryzyko walutowe

Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez jednostki z grupy sprzedaży lub zakupów w walutach innych niż jej waluta wyceny. Grupa sporadycznie zawiera transakcje, które mogą być narażone na ryzyko walutowe. Transakcje

zawierane są z podmiotami należącymi do Grupy Kapitałowej, więc ryzyko walutowe w takich przypadkach jest niskie. Przychody osiągnięte przez spółki zależne w walucie innej niż funkcjonalnej niniejszego sprawozdania stanowią 8% przychodów Grupy Kapitałowej. Natomiast koszty operacyjne poniesione w walutach obcych (przez spółki zagraniczne) również stanowi około 7% kosztów Grupy. Zarząd Grupy określa jako niskie ryzyko walutowe, bowiem w przypadku spadku wartości waluty np. 10% wpływ na wynik wahałby się około 1 %.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto (w związku ze zmianą wartości godziwej aktywów i zobowiązań pieniężnych) oraz kapitału własnego Grupy (z tytułu zmiany wartości godziwej kontraktów terminowych typu forward i zabezpieczeń inwestycji netto) na racjonalnie możliwe wahania kursu Korony Czeskiej oraz Hrywny przy założeniu niezmienności innych czynników.

rok zakończony na 31 grudnia 2016	UAH +1% / -1%		CZK +1% / - 1%	
	Wpływ na wynik finansowy brutto	wpływ na kapitał własny	Wpływ na wynik finansowy brutto	wpływ na kapitał własny
Aktywa wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	-	-	9/-9	9/-9
- udzielone pożyczki	-	-	-	-
- należności z tyt. dostaw i usług	-	-	9/-9	9/-9
- inne	-	-	-	-
Pasywa wyceniane w zamortyzowanym, koszcie, w tym	4/-4	4/-4	16/-16	16/-16
- otrzymane kredyty i pożyczki	3/-1	3/-1	13/-13	13/-13
- zobowiązani z tyt. dostaw i usług	1/-1	1/-1	3/-3	3/-3
- inne	-	-	-	-

rok zakończony na 31 grudnia 2015	EUR +1% / -1%		CZK +1% / - 1%	
	Wpływ na wynik finansowy brutto	wpływ na kapitał własny	Wpływ na wynik finansowy brutto	wpływ na kapitał własny
Aktywa wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	-	-	11/-11	11/-11
- udzielone pożyczki	-	-	1/-1	1/-1
- należności z tyt. dostaw i usług	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-
Aktywa wyceniane w zamortyzowanym, koszcie, w tym	3/-3	3/-3	25/-25	25/-25
- otrzymane kredyty i pożyczki	3/-3	3/-3	11/-11	11/-11
- zobowiązani z tyt. dostaw i usług	-	-	14/-14	14/-14
- inne	-	-	-	-

Ryzyko cen towarów

W Grupie Kapitałowej nie dokonuje się transakcji na towarach więc jest to marginalne ryzyko.

Ryzyko kredytowe

Charakter sprzedawanych usług segmentu odszkodowawczego zawiera transakcje głównie na linii klient i Towarzystwo Ubezpieczeniowe. Polityka Grupy, w której przychód z wykonanej usługi jest określany mianem success fee oraz zasady związane z potrącaniem wynagrodzenia przez podmioty z grupy przed uprzednim przekazaniem do klienta, powoduje, że klienci nie korzystają z kredytów kupieckich. Wynika to z charakteru przepływów pieniężnych pomiędzy Towarzystwem Ubezpieczeniowym, spółką prowadzoną sprawę klienta i już samym klientem. Po wygranej sprawie Towarzystwo

Ubezpieczeniowe wypłaca odszkodowanie podmiotowi który reprezentuje klienta. Następnie podmiot ten potrącając swoje należne wynagrodzenie (honorarium), przelewa uzyskane środki pieniężne do klienta. Taki proces przepływu gotówki zwiększa pewność płatności za wykonaną usługę, gdyż narażenie spółek z grupy działalności odszkodowawczej na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczne. Jedynie w przypadku, w którym Towarzystwo Ubezpieczeniowe wypłaca odszkodowanie bezpośrednio klientowi zachodzi ryzyko, że należność z tytułu wynagrodzenia może być zagrożona.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Spółki, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz niektóre instrumenty pochodne, ryzyko kredytowe Spółki powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko ujawniona została w nocie 43.

wiekowanie

Wyszczególnienie	Razem	Nie przetermi- nowane	< 90 dni	91 –180 dni	181 – 360 dni	>360 dni
31.12.2016						
Należności z tytułu dostaw i usług	13 289	10 522	399	274	275	1 819
odpisy aktualizujące	1 739	-	-	-	-	1 739
Pozostałe należności	1 621	1 621	-	-	-	-
odpisy aktualizujące	-	-	-	-	-	-
Udzielone pożyczki	-	-	-	-	-	-
odpisy aktualizujące	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	11 256	-	-	-	-	-
odpisy aktualizujące	-	-	-	-	-	-
Instrumenty pochodne	-	-	-	-	-	-
odpisy aktualizujące	-	-	-	-	-	-
Inne aktywa finansowe	-	-	-	-	-	-
odpisy aktualizujące	-	-	-	-	-	-
31.12.2015						
Należności z tytułu dostaw i usług	11 373	8 775	560	366	224	1 448
odpisy aktualizujące	1 448	-	-	-	-	1 448
Pozostałe należności	1 620	1 620	-	-	-	-
odpisy aktualizujące	-	-	-	-	-	-
Udzielone pożyczki	-	-	-	-	-	-
odpisy aktualizujące	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	11 231	-	-	-	-	-
odpisy aktualizujące	-	-	-	-	-	-
Instrumenty pochodne	-	-	-	-	-	-
odpisy aktualizujące	-	-	-	-	-	-
Inne aktywa finansowe	-	-	-	-	-	-
odpisy aktualizujące	-	-	-	-	-	-

Ryzyko związane z płynnością

Grupa monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności oraz wewnętrznych procedur wspierających pracę narzędzia. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności/ zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych, płatności zobowiązań handlowych oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, umowy leasingu finansowego oraz umowy dzierżawy z opcją zakupu. Obecnie w Grupie spółka VOTUM S.A. posiada niewykorzystaną linię kredytową od wysokości 1 mln zł.

W Grupie występują istotne koncentracje ryzyka kredytowego. Poziom zadłużenia kredytowego jest na poziomie ok. 11,1 mln. zł. Dotyczy on kredytu udzielonego przez Bank ING dla PCRF Votum S.A. oraz VOTUM S.A.. Ponadto Bank ING udzielił kredytu w rachunku bieżącym Votum S.A. na poziomie 1 mln. zł (obecne wykorzystanie linii wynosi 0zł). W ocenie Zarządu ta koncentracja kredytowa z Bankiem ING nie stanowi istotnego ryzyka działalności bowiem Grupa Kapitałowa posiada na 31.12.2016r. środki pieniężne w równowartości poziomemu zadłużeniu

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Grupy na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 wg daty zapadalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności.

W poniższej tabeli przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Grupy narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe.

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności/wymagalności tych instrumentów. Pozostałe instrumenty finansowe Grupy, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

	Na żądanie	do 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 do 5 lat	Pow. 5 lat
31.12.2016					
Oprocentowane kredyty i pożyczki	-	-	1 613	5 668	3 968
Zamienne akcje uprzywilejowane	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	15 297	-	-	-	-
- od jednostek powiązanych	83	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu leasingu	-	217	651	800	-
Instrumenty pochodne	-	-	-	108	-
31.12.2015					
Oprocentowane kredyty i pożyczki	-	-	651	2 649	-
Zamienne akcje uprzywilejowane	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	13 151	-	-	-	-
- od jednostek powiązanych	45	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu leasingu	744	186	558	950	-
Instrumenty pochodne	-	-	-	-	-

Nota 45. INFORMACJA O INSTRUMENTACH FINANSOWYCH

Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych

Poniższa tabela przedstawia porównanie wartości bilansowych i wartości godziwych wszystkich instrumentów finansowych Spółki, w podziale na poszczególne klasy i kategorie aktywów i zobowiązań.

Aktywa finansowe	Wartość bilansowa		Wartość godziwa		Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe	Kategoria instrumentu finansowego
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015		
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (długoterminowe), w tym:	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe (długoterminowe), w tym:	1 611	302	1 611	302	-	należności i pożyczki
- udzielone pożyczki	1 504	302	1 504	302	-	należności i pożyczki
- pozostałe	-	-	-	-	-	należności i pożyczki
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	13 171	11 545	13 171	11 545	-	należności i pożyczki
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (krótkoterminowe), w tym:	-	60	-	60	-	aktywa finansowe dostępne do sprzedaży
- opcje nabycia udziałów	-	60	-	60	-	aktywa finansowe dostępne do sprzedaży
Aktywa finansowe wycenione w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	-	-	-	-	-	-
- pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	-
Pochodne instrumenty wykorzystywane w rachunkowości zabezpieczeń:	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe (krótkoterminowe), w tym:	917	768	917	768	-	należności i pożyczki
- udzielone pożyczki	917	768	917	768	-	należności i pożyczki
- pozostałe	-	-	-	-	-	należności i pożyczki
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	11 256	11 231	11 256	11 231	-	-

*nie uwzględniając żadnego posiadanego zabezpieczenia ani innych elementów powodujących. Warunków kredytowania (np. porozumień dotyczących rozliczania w kwocie netto niekwalifikujących się do kompensaty zgodnie z MSR 32),

Zobowiązania finansowe	Wartość bilansowa		Wartość godziwa		Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe	Kategoria instrumentu finansowego
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015		
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki, w tym:	11 250	3 252	11 250	3 252	-	zobowiązania finansowe
- długoterminowe oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej*	9 636	2 601	9 636	2 601	-	zobowiązania finansowe
- długoterminowe oprocentowane wg stałej stopy procentowej	-	-	-	-	-	-
- kredyt w rachunku bieżącym	-	-	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania (długoterminowe), w tym:	908	1 134	908	1 134	-	zobowiązania finansowe
- zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	800	950	800	950	-	zobowiązania finansowe

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ROCZNE GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM ZA OKRES 01.01.2016– 31.12.2016 R.
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

- pochodne instrumenty finansowe (opcja)	108	183	108	183	-	zobowiązania finansowe
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	15 297	16 549	15 297	16 549	-	zobowiązania finansowe
Zobowiązania finansowe, w tym:	867	744	867	744	-	zobowiązania finansowe
- krótkoterminowe zobowiązanie z tytułu leasingu finansowego	867	744	867	744	-	zobowiązania finansowe

*Obejmują pożyczkę zabezpieczoną oprocentowaną wg stopy WIBOR 3M +%, która została wykazana w bilansie według wartości godziwej w wyniku zastosowania omówionego poniżej zabezpieczenia wartości godziwej.

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej	31.12.2016		
	poziom 1	poziom 2	poziom 3
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	-	-
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	108	-
Instrumenty zabezpieczające - aktywa	-	-	-
Instrumenty zabezpieczające - pasywa	-	-	-

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej	31.12.2015		
	poziom 1	poziom 2	poziom 3
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	-	60
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	184	-
Instrumenty zabezpieczające - aktywa	-	-	-
Instrumenty zabezpieczające - pasywa	-	-	-

Zabezpieczenia

Zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych

Grupa Kapitałowa nie stosuje zabezpieczeń przepływów środków pieniężnych.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Grupa Kapitałowa nie stosuje zabezpieczeń wartości godziwej.

Nota 46. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Grupa zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, W związku ze znaczną nadpłynnością finansową Grupa zmieniła politykę dywidendy dla akcjonariuszy.

Grupa monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Zasady Grupy stanowią, by wskaźnik ten mieścił się w przedziale 20% - 35%. Do zadłużenia netto Grupa wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych. Kapitał obejmuje zamienne akcje uprzywilejowane, kapitał własny należny akcjonariuszom jednostki dominującej pomniejszony o kapitały rezerwowe z tytułu niezrealizowanych zysków netto. Projekcje związane z nakładami inwestycyjnymi w Grupie Kapitałowej pozwalają na podział dywidendy pośród akcjonariuszy. Wskaźnik dźwigni wynoszący 33% potwierdza, słuszność propozycji zarządu dotyczącej propozycji podziału zysku.

	31.12.2016	31.12.2015
Oprocentowane kredyty i pożyczki	11 250	3 251
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	15 827	16 549
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	11 256	11 231
Zadłużenie netto	15 821	8 569
Zamienne akcje uprzywilejowane	-	-
Kapitał własny	31 817	24 690
Kapitały rezerwowe z tytułu niezrealizowanych zysków netto	-	-
Kapitał razem	31 817	24 690
Kapitał i zadłużenie netto	47 638	33 259
Wskaźnik dźwigni	33%	26%

Nota 47. PROGRAMY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

Grupa nie prowadzi programu akcji pracowniczych, w ramach którego przyznawane niezbywalne akcje lub opcje na akcje VOTUM S.A.

Nota 48. INFORMACJE O PODMIOTACH POWIĄZANYCH

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązanymi za bieżący i poprzedni rok obrotowy (informacje dotyczące zaległych zobowiązań i należności na koniec roku obrotowego przedstawione są w nocie 24 i 36):

Analiza odpisów aktualizujących należności od jednostek powiązanych została przedstawiona w nocie nr 22.

Podmiot powiązany	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych		Zakupy od podmiotów powiązanych		Należności od podmiotów powiązanych		w tym przeterminowane		Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych		w tym zaległe, po upływie terminu płatności	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Jednostka dominująca												
VOTUM S.A.	5 978	3 657	18 129	14 334	129	8 138	-	-	5 307	1 556	-	-
Jednostki zależne:	19 420	15 810	2 742	2 914	5 298	2 315	-	-	129	7 972	-	-
Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp. k.	16 241	12 916	824	792	5 155	1 623	-	-	30	85	-	-
VOTUM Centrum Odświeżeniowy, a.s.	-	2	208	202	-	-	-	-	68	1 399	-	-
PCRF VOTUM S.A.	1 321	1 534	180	238	-	-	-	-	3	6 172	-	-
PCRF VOTUM S.A. s.k.	19	21	1 379	1 595	2	-	-	-	5	-	-	-
Votum Connect S.A.	1 116	996	43	48	93	85	-	-	3	238	-	-
VIDSHKODUVANNYA sp. z o.o.	-	-	11	1	-	-	-	-	2	1	-	-
Biuro Ogólnopolskich Badań Ankieterów Terenowych sp. z o.o.	40	10	15	8	3	1	-	-	5	-	-	-
Biuro Ekspertyz Procesowych sp. z o.o.	683	331	70	-	45	30	-	-	9	7	-	-
Ukraińsko Polskie Centrum Rehabilitacji sp. z o.o.	-	-	4	-	-	-	-	-	1	65	-	-
Łebek & Czyż Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych sp.k.	-	-	8	-	-	-	-	-	3	-	-	-
Jednostki stowarzyszone	79	115	272	48	26	-	-	-	1 267	8	-	-
Podmiot dominujący	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jednostki zależne od podmiotu dominującego	586	122	11 636	1 629	68	50	-	-	83	60	-	-
Wspólne przedsięwzięcia, w których jednostka dominująca jest współnikiem:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcje z pozostałymi podmiotami powiązanymi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Jednostka dominująca całej Grupy

VOTUM S.A.

Znaczący inwestor

DSA Fiancial Group S.A.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku DSA Fiancial Group SA jest właścicielem 47,76% akcji zwykłych VOTUM S.A. (31 grudnia 2015: 47,19%).

Jednostka stowarzyszona

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa Kapitałowa posiadała udział w jednostkach stowarzyszonych – w spółce Protecta s.a.

Wspólne przedsięwzięcie, w którym Spółka jest współnikiem

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka nie uczestniczyła we wspólnych przedsięwzięciach, w których byłaby współnikiem.

Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi

Wszystkie transakcje pomiędzy podmiotami powiązanymi odbyły się na warunkach równorzędnych z tymi, które obowiązują w transakcjach zawartych na warunkach rynkowych.

Pożyczka udzielona członkowi Zarządu

W roku sprawozdawczym 2016 była udzielona pożyczka członkowi zarządu informacje opisane są w nocie 21.

Inne transakcje z udziałem członków Zarządu

W roku sprawozdawczym 2016 nie były dokonywane transakcje z udziałem członków zarządu poza udzielonymi pożyczkami opisanymi w nocie 21.

Nota 49. WYNAGRODZENIA WYŻSZEJ KADRY KIEROWNICZEJ I RADY NADZORCZEJ

Wynagrodzenie kadry kierowniczej Grupy

Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu podmiotu dominującego, członkom Zarządu podmiotów zależnych, kluczowemu kierownictwu oraz członkom Rad Nadzorczych spółek z Grupy Kapitałowej

	funkcja	01.01.2016-31.12.2016	01.01.2015-31.12.2015
Wynagrodzenie Członków Zarządu jednostki dominującej			
Dariusz Czyż	Prezes Zarządu	898	942
Bartłomiej Krupa	Wiceprezes Zarządu - Dyrektor Departamentu Prawnego	561	620
Elżbieta Kupiec	Członek Zarządu - Dyrektor Finansowy	432	347
Mirosław Greber*	Członek Zarządu	229	-
RAZEM		2 120	1 909
Wynagrodzenia członków Zarządów pozostałych spółek w Grupie Kapitałowej oraz kluczowej kadry kierowniczej		3 446	3 978
Wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej			
Andrzej Dadełło	Przewodniczący Rady Nadzorczej	154	122
Andrzej Łebek	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	25	14
Mirosław Greber	Członek Rady Nadzorczej	2	11
Anna Ludwig	Członek Rady Nadzorczej	17	8
Jerzy Krawczyk	Członek Rady Nadzorczej	15	11
Marek Stokłosa	Członek Rady Nadzorczej	11	-
Joanna Wilczyńska	Członek Rady Nadzorczej	5	-
RAZEM		229	166

*Powołany 14 kwietnia 2016r.

Udziały wyższej kadry kierowniczej (w tym członków Zarządu) w programie akcji pracowniczych

W Grupie Kapitałowej nie realizuje się żaden program akcji pracowniczych.

Nota 50. ZATRUDNIENIE

Przeciętne zatrudnienie

	Przeciętne zatrudnienie	31.12.2016	31.12.2015
Zarząd		20	20
Administracja		141	148
Dział sprzedaży		27	22
Pion produkcji		156	140
Pozostali		12	8
RAZEM		356	338

Rotacja zatrudnienia

	Rotacja zatrudnienia	31.12.2016	31.12.2015
Liczba pracowników przyjętych		142	132

Liczba pracowników zwolnionych	124	79
RAZEM	18	53

Nota 51. UMOWY LEASINGU OPERACYJNEGO

W Grupie Kapitałowej nie występują umowy leasingu operacyjnego.

Nota 52. AKTYWOWANE KOSZT FINANSOWANIA ZEWNĘTRZNEGO

Pozycja nie występuje

Nota 53. PRZYCHODY UZYSKIWANE SEZONOWO, CYKLICZNIE LUB SPORADYCZNIE

Przychody spółek z Grupy Kapitałowej nie podlegają sezonowości sprzedaży.

Nota 54. SPRAWY SĄDOWE

Na dzień sporządzania sprawozdania Spółka prowadziła sprawy sądowe przeciwko klientom o należne honoraria o łącznej wartości roszczeń w wysokości 115 tys. PLN.

Nota 55. ROZLICZENIA PODATKOWE

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe. Zdaniem Grupy na dzień 31 grudnia 2016 roku utworzono odpowiednie rezerwy na rozpoznane i policzalne ryzyko podatkowe.

Nota 56. ZUŻYTY SPRZĘT ELEKTRYCZNY I ELEKTRONICZNY

Spółki z Grupy Kapitałowej nie wprowadzają na rynek sprzętu elektronicznego i elektrycznego w związku z tym nie podlegają obowiązkowi wynikającemu z ustawy o użytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym. („ZSEE”).

Nota 57. ZDARZENIA PO DACIE BILANSU

Nie wystąpiły istotne zdarzenia po dacie bilansowej, które wymagałyby ujawnienia.

Nota 58. SPRAWOZDANIE FINANSOWE SKORYGOWANE WSKAŹNIKIEM INFLACJI

Spółka nie prowadziła działalności w warunkach hiperinflacji.

Nota 59. UDZIAŁ SPÓŁEK ZALEŻNYCH NIE OBJĘTYCH SKONSOLIDOWANYM SPRAWOZDANIEM FINANSOWYM

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zostały ujęte wszystkie spółki zależne.

Nota 60. INFORMACJE O TRANSAKcjACH Z PODMIOTEM DOKONUJĄCYM BADANIA SPRAWOZDANIA

Wynagrodzenie wypłacone lub należne za rok obrotowy	31.12.2016	31.12.2015
- za badanie rocznego sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego	98	97
- za inne usługi świadczące, w tym przegląd sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego	33	41
- za usługi doradztwa podatkowego	-	-
- za pozostałe usługi	-	-
RAZEM	131	138

Nota 61. OBJAŚNIENIA DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

wyszczególnienie	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
Środki pieniężne w bilansie	11 256	11 231
Różnice kursowe z wyceny bilansowej	-21	34
Aktywa pieniężne kwalifikowane jako ekwiwalenty środków pieniężnych na potrzeby rachunku przepływów pieniężnych	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty ogółem wykazane w rachunku przepływów pieniężnych	11 270	11 266

wyszczególnienie	01.01.2016- 31.12.2016	01.01.2015- 31.12.2015
Amortyzacja:	2 133	1 815
amortyzacja wartości niematerialnych	368	240
amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	1 765	1 575
amortyzacja nieruchomości inwestycyjnych	-	-
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy) składają się z:	513	252
odsetki zapłacone od udzielonych pożyczek	6	-
odsetki zapłacone od kredytów	471	1
odsetki zapłacone od leasingów	109	222
odsetki od dłużnych papierów wartościowych	-	90
odsetki zapłacone od długoterminowych należności	-	-
dywidendy otrzymane	-	7
odsetki otrzymane	72	10
odsetki naliczone od udzielonych pożyczek	- 302	- 3
odsetki naliczone od kredytów i pożyczek	158	- 75
zwrot nadwyżki zaliczki na poczet zysku 2014	-	-
Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej wynika z:	- 153	- 40
przychody ze sprzedaży wartości niematerialnych	-	-
wartość netto sprzedanych wartości niematerialnych	-	-
przychody ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	- 99	- 81
wartość netto sprzedanych rzeczowych aktywów trwałych	42	57
wartość netto zlikwidowanych aktywów trwałych	8	51
wycena instrumentu IRS	- 75	- 67
aktualizacja wartości aktywów trwałych	-	-
aktualizacja wartości krótkoterminowych aktywów finansowych	-	-
zysk (strata) z działalności inwestycyjnej jednostek wycenianych metodą praw własności	- 29	-
Zmiana stanu rezerw wynika z następujących pozycji:	1 044	349
bilansowa zmiana stanu rezerw na zobowiązania	1 119	266
bilansowa zmiana stanu rezerw na świadczenia pracownicze	97	84
bilansowa zmiana stanu rezerw z tytułu podatku odroczonego	- 172	- 1
wartość rezerw przejęta w wyniku objęcia kontroli (stan rezerw jednostki zależnej na dzień objęcia kontroli ze znakiem "-")	-	-
wartość rezerw wyłączona w wyniku utraty kontroli (stan rezerw jednostki zależnej na dzień utraty kontroli ze znakiem "+")	-	-

Zmiana stanu zapasów wynika z następujących pozycji:	-	12	-	37
bilansowa zmiana stanu zapasów	-	12	-	37
wartość zapasów przejęta w wyniku objęcia kontroli (stan zapasów jednostki zależnej na dzień objęcia kontroli ze znakiem "-")	-	-	-	-
wartość zapasów wyłączona w wyniku utraty kontroli (stan zapasów jednostki zależnej na dzień utraty kontroli ze znakiem "+")	-	-	-	-
Zmiana należności wynika z następujących pozycji:	-	4 243	-	1 189
zmiana stanu należności krótkoterminowych wynikająca z bilansu	-	4 243	-	1 209
zmiana stanu należności długoterminowych wynikająca z bilansu	-	-	-	41
korekta o dopłaty do kapitału	-	-	-	-
zmiana stanu należności z tytułu CIT	-	-	-	72
korekta o zmianę stanu należności z tytułu zbycia rzeczowych aktywów trwałych	-	-	-	-
korekta o zmianę stanu należności z tytułu zbycia inwestycji niefinansowych	-	-	-	-
korekta o zmianę stanu należności z tytułu zbycia inwestycji finansowych	-	-	-	-
stan należności przejęty w wyniku objęcia kontroli (stan należności jednostki zależnej na dzień objęcia kontroli ze znakiem "-")	-	-	-	11
stan należności wyłączony w wyniku utraty kontroli (stan należności jednostki zależnej na dzień utraty kontroli ze znakiem "+")	-	-	-	-
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem zobowiązań finansowych, wynika z następujących pozycji:		1 477		1 317
zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych wynikająca z bilansu		1 914		827
korekta o zmianę stanu zobowiązań z tytułu podatku CIT	-	602	-	273
korekta o zapłacony podatek		292		398
korekta o spłacony kredyt	-	305		617
korekta o zapłaty leasingów	-	112		-
korekta o udzielone i spłacone pożyczki i kredyty		216	-	319
wycena instrumentu IRS		75		67
korekta z tytułu kompensaty dopłat i zobowiązań		-		-
korekta o zmianę zobowiązania z tyt. niewypłaconej dywidendy		-		-
korekta o zmianę stanu zobowiązań z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych		-		-
korekta o zmianę stanu zobowiązań z tytułu nabycia aktywów finansowych		-		-
stan zobowiązań operacyjnych przejęty w wyniku objęcia kontroli (stan zobowiązań jednostki zależnej na dzień objęcia kontroli ze znakiem "-")		-		-
stan zobowiązań operacyjnych wyłączony w wyniku utraty kontroli (stan zobowiązań jednostki zależnej na dzień utraty kontroli ze znakiem "+")		-		-
Na wartość pozycji "inne korekty" składają się:		-		-
otrzymane dotacje		-		-
zmiana stanu posiadanych znaczków skarbowych		-		-
wycena instrumentu IRS		-		-
zwrot nadpłaty podatku CIT		-		-
umorzone kredyty i pożyczki		-		-

V. POZOSTAŁE INFORMACJE

5.1. Komentarz do wyników Grupy VOTUM

Przychody

Grupa Kapitałowa osiągnęła przychody za 12 miesięcy 2016r. na poziomie 98 417 tys. zł. Jest to wzrost o 5,9 mln zł do przychodów w analogicznym okresie 2015r. Struktura przychodów prezentuje podobny udział spółek zagranicznych w przychodach całej Grupy Kapitałowej. Udział przychodów spółek zagranicznych wzrósł do 9% w przychodach ogółem. Wraz z rozwojem zagranicznych struktur sprzedażowych, taka tendencja powinna zostać zmieniona i udział przychodów spółek zagranicznych powinien systematycznie się zwiększać.

Koszty

Koszty działalności operacyjnej za okres 12 miesięcy 2016r. wzrosły o 12% w porównaniu z 2015r. i sięgnęły poziomu 81 278 tys. zł.

Wyniki

Zysk netto 2016r. wyniósł 12 650 tys. zł. Wynik ten spadł o 14% w porównaniu z ubiegłym rokiem. Rentowność netto spadła z 21% w 2015r. do 20% w 2016r.

5.2. Stanowisko Zarządu VOTUM S.A. odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz wyników na dany rok, w świetle wyników zaprezentowanych w raporcie rocznym

Zarząd VOTUM S.A. publikował prognozy wybranych danych finansowy na 2016r. Prezentowane prognozowane informacje finansowe oparte były na planach budżetowych Spółek oraz na szacunkach i hipotezach, które zostały zaprezentowane w następujący sposób (wyrażone w tys. zł):

	Prognoza z 20.06.16	Skorygowana prognoza z 14.11.16	Zmiana
PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	101 753	92 448	-9%
ZYSK NETTO	16 054	13 027	-19%

Realizacja prognozy przedstawia się następująco:

	Prognoza	31.12.2016	Realizacja
Przychody ze sprzedaży	92 448	98 417	106%
Zysk netto Grupy Kapitałowej VOTUM przypisany podmiotowi dominującemu	13 027	12 650	97%

5.3. Informacje o istotnych postępowaniach dotyczących VOTUM S.A. lub spółek zależnych podlegających konsolidacji

W 2016r. nie toczyły się postępowania dotyczące zobowiązań lub wierzytelności VOTUM S.A. lub spółek zależnych z jakimkolwiek kontrahentem lub jego grupą kapitałową, w której jednorazowa lub łączna wartość roszczeń przekroczyłaby 10% kapitałów własnych VOTUM S.A.

5.4. Informacje o zawarciu jednej lub wielu transakcji pomiędzy podmiotami powiązanymi, jeżeli pojedynczo lub łącznie są one istotne i zostały zawarte na innych warunkach niż rynkowe

W 2016r. Spółki z Grupy Kapitałowej VOTUM S.A. nie zawierały istotnych transakcji z podmiotami powiązаныmi na warunkach innych niż rynkowe.

5.5. Czynniki, które będą miały wpływ na osiągnięte przez VOTUM i jej Grupę wyniki w perspektywie co najmniej kolejnego kwartału

Głównymi czynnikami, które będą miały wpływ na wyniki osiągnięte przez spółki działające w branży odszkodowawczej i prawniczej, tj. VOTUM S.A. i Kancelarię Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp. k., będzie dalsze kształtowanie orzecznictwa w zakresie zadośćuczynienia za naruszenie dobra osobistego w postaci niezakłóconej więzi rodzinnej. W wyniku wniosku Rzecznika Finansowego do Sądu Najwyższego o podjęcie uchwały mającej na celu rozstrzygnięcie istniejących w orzecznictwie sądów rozbieżności co do wykładni prawa, Zarząd Emitenta spodziewając się pozytywnej odpowiedzi na pytanie skierowane przez Rzecznika Finansowego, przewiduje, że w kolejnych kwartałach 2017 roku oczekiwana zmiana polityki płatniczej ubezpieczycieli przełoży się zarówno na wielkość portfela takich spraw, jak również na wynik spółki.

Drugim istotnym kierunkiem rozwoju będzie obsługa spraw, dotyczących umów kredytów hipotecznych indeksowanych bądź denominowanych do waluty obcej, w związku z zastosowaną przez bank konstrukcją indeksacji oraz ubezpieczeń z nimi powiązanych. Zarząd Emitenta przewiduje dalszy wzrost udziału tych spraw w portfelu spółki.

Można się spodziewać, że obsługa spraw zarówno z zakresu roszczeń o zadośćuczynienie za naruszenie dobra osobistego, jak i dotyczących umów kredytów hipotecznych indeksowanych bądź denominowanych do waluty obcej, będzie determinowała konieczność generowania coraz większej ilości sporów sądowych.

5.6. Opis istotnych dokonań i niepowodzeń w 2016r. a także inne informacje, które są istotne dla oceny sytuacji kadrowej, majątkowej, finansowej VOTUM S.A. oraz Grupy VOTUM, w tym o zdarzeniach, które miały miejsce od dnia publikacji ostatniego raportu

W grupie Kapitałowej nie wystąpiły istotne dokonania i niepowodzenia pomiędzy publikacją raportu za IV kwartał 2016 a niniejszym raportem.

5.7. Różnice pomiędzy prezentowanym sprawozdaniem rocznym a publikowanym sprawozdaniem za IV kwartał 2016r.

	2016 Roczny	4Q 2016	różnica (2016 Roczny - 4Q 2016)	różnica % (2016 Roczny /4Q 2016)
Przychody ze sprzedaży	98 417	98 473	-56	0%
Koszty działalności operacyjnej	81 278	81 218	60	0%
Zysk (strata) ze sprzedaży	17 139	17 255	-116	-1%
Pozostałe przychody operacyjne	422	340	82	24%
Pozostałe koszty operacyjne	1 495	1 550	-55	-4%
Zysk (strata) na działalności operacyjnej	16 066	16 045	21	0%
Przychody finansowe	333	353	-20	-6%
Koszty finansowe	635	650	-15	-2%
Udział w zyskach (stratach) netto jednostek rozliczanych metodą praw własności	29	29	0	0%
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	15 793	15 777	16	0%
Podatek dochodowy	3 087	2 951	136	5%
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	12 706	12 826	-120	-1%
Zysk (strata) z działalności zaniechanej	-	-	-	-
Zysk (strata) netto	12 706	12 826	-120	-1%
Zysk (strata) przypisana akcjonariuszom niekontrolującym	56	63	-7	-11%
Zysk (strata) netto podmiotu dominującego	12 650	12 763	-113	-1%

*Różnica wynika głównie z aktualizacji przychodów i kosztów przyporządkowanych memoriałowo do 2016r oraz aktualizacji podatku dochodowego.

Wrocław, dnia 27 kwietnia 2017 r.

Podpisy Członków Zarządu:

.....
Bartłomiej Krupa – Prezes Zarządu

.....
Elżbieta Kupiec – Wiceprezes Zarządu

Podpis osoby sporządzającej sprawozdanie:

.....
Marcin Wenzel – Menedżer ds. sprawozdawczości
i audytu wewnętrznego Grupy Kapitałowej